Республиканский информационный педагогический научно-методический журнал

№6(79) (2026 ж. Маусым/Июнь 2026 г.)

ÚZDIK TÁRBIESHI

Республикалық ақпараттық педагогикалық ғылыми-әдістемелік журналы

ШЫҒЫС ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫ БІЛІМ БАСҚАРМАСЫ
ӨСКЕМЕН ҚАЛАСЫ БОЙЫНША БІЛІМ БӨЛІМІНІҢ
«№27 ОРТА МЕКТЕБІ» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК

Республиканский информационный педагогический научно-методический журнал

ÚZDIK TÁRBIESHI

Республикалық ақпараттық педагогикалық ғылыми-әдістемелік журналы

«ÚZDIK TÁRBIESHI» республикалық ақпараттық педагогикалық ғылыми-әдістемелік журналының №6(79) (2026 ж. Маусым) шығарылымы.
Выпуск №6(79) (Июнь 2026 г.) республиканского информационного педагогического научно-методического журнала «ÚZDIK TÁRBIESHI».

ТАҚЫРЫПТЫҚ БАҒЫТЫ: оқу-әдістемелік ізденістер, ғылыми-тәжірибелік материалдар, инновациялық педагогика және цифрлық технологиялар, тәрбие мен оқытудағы үлгілік құндылықтар, тәрбиеші шеберлігі мен кәсіби даму, психологиялық-педагогикалық қолдау, ақпараттық-сараптамалық материалдар бойынша материалдар жариялау.
ТЕМАТИЧЕСКОЕ НАПРАВЛЕНИЕ: публикация материалов по учебно-методическим изысканиям, научно-практическим материалам, инновационной педагогике и цифровым технологиям, национальным ценностям в воспитании и обучении, профессиональному развитию и мастерству воспитателя, психолого-педагогическому сопровождению, информационно-экспертным материалам.

«ÚZDIK TÁRBIESHI» Республикалық ақпараттық педагогикалық ғылыми-әдістемелік журналы Астана қаласында Қазақстан Республикасының Ақпарат және Қоғамдық даму министрлігінің Ақпарат комитеті 2023 жылғы 12 маусымдағы Мерзімді баспасөз басылымын, ақпараттық агенттікті және желілік басылымды есепке қоюы туралы куәлігі № KZ92VPY00071802 берілген.
Таралу аумағы: Қазақстан аумағында.
«ÚZDIK TÁRBIESHI» журналы айына 4 рет жарық көреді.

Республиканский информационный педагогический научно-методический журнал «ÚZDIK TÁRBIESHI» в городе Астана комитетом информации Министерства информации и общественного развития Республики Казахстан выдано свидетельство о постановке на учет периодического печатного издания, информационного агентства и сетевого издания от 12.06.2023 года № KZ92VPY00071802.
Территория распространения: На территории Казахстана.
Журнал "ÚZDIK TÁRBIESHI" выходит 4 раз в месяц.

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ / РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ
Бас редактор:/Главный редактор: Баянды Ерлан
Дүйсенбекова Б.Н. – биология ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор, Қарағанды медицина университеті
Дүзбаева Н.М. – биология ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор, Академик Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті
Каскарбаева Б.Б. – педагог-шебер
Қасқабаева Ф.С. – педагог-шебер
Есенова Ш.Б. – педагог-зерттеуші
Иманбек Ә.О. – жаратылыстану ғылымдарының магистрі
Алшынов А.Ә. – жаратылыстану ғылымдарының магистрі
Корректор / корректор: Кәкіш Мерей Ертайқызы
Жауапты хатшы / ответственный секретарь: Есбергенов Айдын Ардақұлы

«ÚZDIK TÁRBIESHI» ақпараттық педагогикалық ғылыми-әдістемелік журналының авторларға арналған ережелерімен QR-кодты сканерлеу арқылы таныса аласыз.
С правилами для авторов информационного педагогического научно-методического журнала «ÚZDIK TÁRBIESHI» вы можете ознакомиться, отсканировав QR-код.

Мазмұны / Содержание

Қабылбаева Ж.Ш., Жақсыбаева Н.С. Абай Құнанбайұлы – әлемдік біртуар тұлға 4
Камытпаева Ж.Е., Ортаева Г.Т. «Адал ұрпақ»: опыт воспитания антикоррупционной культуры у школьников 6
Смекенова Г.Т., Канапиянова М.О. «Аналар мектебі – бүгінгі қоғам сұранысы»..... 9
Арапбаева А.Ж., Ақбай Р.С., Бейсбаева М.С. Робототехника – заманауи білім берудің инновациялық тренді: 7-8 сынып оқушыларының инженерлік құзыреттілігін қалыптастыру..... 10
Атаханова Д.О., Байсалбаева З.Ж. Өмірдің өзі – кітапхана 12
Мухашова Р.Т., Мухаметбекова Ж.Т. Аналар мектебі арқылы саналы ұрпақ қалыптастыру..... 15
Кусаинова Ж.Е., Кумарбекова Ж.М. Развитие грамматической компетенции учащихся 8–9 классов во внеурочной деятельности: опыт реализации кружка «Grammar» 17
Байбусинова Ж.Е., Писанко Е.А. Роль семьи и школы в развитии личности ребенка: опыт работы кружка «Мамина школа» 19
Акимжанова Ж.Е., Насиянова А.Б. Отбасындағы тәрбие-ұлт болашағы..... 21
Келгенбаева С.Т., Жумағалиева Ж.Б. ДЮП «огонек» как направление воспитательной работы в рамках программы «Адал азамат»..... 25
Костюкова Е.В., Канатова А.К. «Формирование правовой культуры и гражданской ответственности подростков через реализацию воспитательного проекта «Жеткіншектің жеті жарғы»..... 29
Магауиянова А.А., Муканов Б.Ш. Бір жүректен – мың үміт: «Қамқор» жобасы..... 32
Рысбекова А.Р., Дмитриева И.В. «Ладья» шахмат үйірмесі..... 35
Нысанова А.С., Торпақова Е.О. «Аналар мектебі – рухани құндылықтар ордасы»..... 36
Моисеева Н.Н., Байгундинова А.Е., Абдрахманова А.К. Тәрбие жобасы: «Еңбегі адал - жас өрен»..... 38
Шимолина Е.В., Камалиева Г.М. Взаимодействие родителей с классом как основа успешного воспитания и обучения учащихся 40
Батуро П.А., Мұратова Б.М., Садвакасов Б.С. «Шабыт» как пространство развития творческой личности школьника 44
Мурумбаева Г.А., Сагындыкова М.Х., Тайкебаева А.Е. «Мамина школа»-территория творчества и сотрудничества..... 49
Кошкина О.В., Кабдыракова А.Б. Воспитательный проект «Гость месяца» как средство профориентации и социализации учащихся среднего звена..... 51
Машманова З.Н., Алдажарова С.А. Проект «Мамина школа» как средство укрепления сотрудничества семьи и школы..... 53
Кайсенова Ж.Б., Калибасова Н.Б. «Ұшқыр ой алаңы» 55
Ушакова Е.Н., Жаниярова М.А. Проект «Green school» как средство экологического воспитания учащихся 57
Петкевич Л.Н., Болтовская Л.Н., Кабимолдина М.Г. «Семейное, нравственное и духовное воспитание младших школьников через реализацию воспитательного проекта «Мамина школа» 59
Жакупова Ж.С. Взаимодействие семьи мини-центра и школы в системе воспитания детей 63
Садуақасова Т.Н. Баланың мектепке бейімделуіндегі тәрбиелік сабақтастықтың маңызы 67
Кабылова М.А. Балабақша мен мектеп арасындағы серіктестік сапалы тәрбиенің кепілі . 70
Бахвадинова О.Е., Мешелова Г.З. Проект «Жас аспаз» («Молодой повар») — путь к мастерству, творчеству и ответственности..... 73
Иманкулова А.Т. Кружок французского языка «Voyage en Français»..... 74
Сазанбаева Г.А., Мәдениет А.Н. Педагогические условия и инновационные подходы к организации кружка китайского языка в основной школе республики казахстан 75
Мункенова К.К., Оразғалиева С.М. «Судағы қауіпсіздік» – әр адамның басты міндеті .. 78
Амирхасимова Г.А., Суттубаева Р.Т. Қазақи тәрбие - аналар мектебінде 82
Емелбек А. Құндылыққа негізделген тәрбие..... 85

Жақсыбаева Нұргүл Салихқызы[1] - қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімі
Қабылбаева Жазигуль Шаймардановна[2] - қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімі
[1,2]ШҚО білім басқармасының Өскемен қаласы бойынша білім бөлімінің
«№27 орта мектебі» КММ

АБАЙ ҚҰНАНБАЙҰЛЫ – ӘЛЕМДІК БІРТУАР ТҰЛҒА

«Адамның адамшылығы – ақыл, ғылым, жақсы ата, жақсы ана,
жақсы құрбы, жақсы ұстаздан»
Абай

Қазақстан Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев «Абай және XXI ғасырдағы Қазақстан» атты мақаласында халқымыздың ұлы тұлғасына айналған қазақтың кемеңгер ойшылы Абай Құнанбайұлының шығармаларындағы ұлт бірлігін өркендету, әділетті қоғам орнатудағы басты идеяларын ашуды мақсат тұтқан. Дарынды ақынның өнегелі өсиеттері арқылы бүгінгі жастарды ұлтжанды, білім мен ғылымға икемді, өз еліне патриот болуға тәрбиелейтін басты темірқазығы ретінде көрсетеді.Оқушылардың рухани мәдениетін жоғарылатып, болашақта көкірегі ояу, адамгершілігі мол тұлға етіп тәрбиелеу және белсенділігі мен пәнге деген қызығушылығын арттыру мақсатында мектептерде әдебиет үйірмелері мен драма үйірмелерін ашқан дұрыс деп ойлаймыз. Сондықтан, қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімі ретінде мектепте «Абайға жол» атты мәнерлеп оқу үйірмесін ұйымдастырып, жетекшілік етеміз. Абай Құнанбайұлы – қазақ әдебиетінің негізін қалаушы, ұлт руханиятының шамшырағы. Абай Құнанбайұлы шығармалары арқылы адамгершілік, білім, еңбек, талап, әділет сияқты құндылықтарды насихаттаған. Абай Құнанбайұлы – қазақ әдебиетінің негізін қалаушы, ұлт руханиятының шамшырағы.Бұл үйірме ұлы ақын, ойшыл, ағартушы Абай Құнанбайұлының мол мұрасын терең меңгеруге бағытталды. Аталмыш үйірмеге 10-11 сынып оқушылары қатысады.Үйірменің жылдық жоспары, алдына қойған мақсаты бар.Мектептегі үйірме жұмыстары – сыныптан тыс жұмыстардың күре тамыры десе болғандай.

Үйірменің мақсаты:

- Қазақтың ұлы ақыны, ойшылы Абай Құнанбайұлының өмірі мен шығармашылығын терең таныту.
- Абай мұрасының ұлттық мәдениет, әдебиет және тәрбие жүйесіндегі орнын ұғындыру.
- Оқушылардың көркем мәтінді оқу, талдау, сөйлеу, ой қорыту дағдыларын дамыту.
- Абай идеяларын қазіргі өмірмен байланыстырып, рухани-адамгершілік құндылықтарды қалыптастыру.

Үйірменің міндеттері:

- Абайдың өлеңдері мен қара сөздерін жүйелі оқыту.
- Абай шығармаларының тәрбиелік мәнін ашу.
- Оқушылардың шығармашылық қабілеттерін дамыту (мәнерлеп оқу, эссе, көркемсөз, сахналық қойылым).
- Абай ізімен қазақ әдебиетіндегі дәстүр жалғастығын көрсету.
- Зерттеу, ізденіс жұмыстарын ұйымдастыру.

Күтілетін нәтижелер:

- Оқушылар Абайдың өмірі, шығармашылығы, философиясы туралы толық түсінік қалыптастырады.
- Мәтінді талдау, сөйлеу мәдениеті, шығармашылық ойлау дағдылары дамиды.
- Абай мұрасын ұлттық құндылық ретінде қабылдайды.

Жыл бойғы жүргізілген жұмыстар

Үйірме жұмысы оқу жылы бойы жоспарлы түрде жүргізілді. Әр сабақ белгілі бір тақырыпқа арналды.

1. Абай шығармаларын оқу және талдау

Оқушылар “Ғылым таппай мақтанба”, “Әсемпаз болма әрнеге”, “Қыс”, “Жаз”, “Күз” сияқты өлеңдерді мәнерлеп оқып, олардың мағынасын талдады. Әсіресе “Ғылым таппай мақтанба” өлеңі арқылы білім мен еңбектің маңызы терең түсіндірілді.

Қара сөздерге ерекше көңіл бөлінді. Абайдың 7, 17, 19, 32 қара сөздері талданып, олардың тәрбиелік мәні ашылды. Оқушылар әр қара сөзден өмірлік сабақ алуға тырысты.

2. Танымдық және әдеби іс-шаралар

Үйірме аясында сыныптан тыс сабақтар мен әдеби кештер ұйымдастырылды:

- «Абай – дана, Абай – дара тұлға» атты әдеби кеш
- «Абай мұрасы – ұрпаққа аманат» атты дөңгелек үстел
- «Толық адам» ілімі бойынша пікірталас
- «Абайды оқы,жалықпа!» Абай оқулары

Бұл іс-шаралар оқушылардың белсенділігін арттырып, сахнада сөйлеу қабілетін дамытты.

Шығармашылық жұмыстар

Үйірме мүшелері тек дайын материалды оқып қана қоймай, өз бетінше шығармашылық жұмыстар да орындады:

- Абай өлеңдерін жатқа айту
- Шағын эссе, баяндама жазу
- Сахналық көріністер қою
- Постер, презентация дайындау

Оқушылардың шығармашылық жұмыстары олардың әдебиетке деген қызығушылығын арттырды.

Тәрбиелік бағыттағы жұмыстар

Үйірме барысында Абайдың “Бес асыл іс, бес дұшпан” қағидасы негізінде тәрбие сағаттары өткізілді. Оқушыларға:

- Өсек, өтірік, мақтаншақтық, еріншектік, бекер мал шашпақтан аулақ болу
- Еңбек, талап, терең ой, қанағат, рақым сияқты қасиеттерді дамыту

туралы түсіндірілді.

Қорыта келгенде бұл бағыттағы жұмыстар оқушылардың мінез-құлқына оң әсерін тигізді. Мектептегі мәнерлеп оқу үйірмесі – әдебиетке жақын, бойында сөзге, өнерге талпынысы бар талантты жастарды тәрбиелейді. Мұндай үйірмеге қатысатын балалар өздерін сахнада еркін ұстап, сахна мәдениетімен танысып қана қоймай, эстетикалық талғамын да арттыратын болады. Және тағы айта кетеріміз, үйірмеге қатысатын бала эмоцианалдық ұялшақтықтан, қысылып-қымтырылудан арылады.

Жалпы білім беретін мектепте мәнерлеп оқу үйірмесін енгізу мектептің оқу-тәрбие үдерісіне тиімді болады, өйткені ұжым бірлесе жұмыс істейді, мұғалім мен оқушы арасында мәдениетті қарым-қатынас қалыптасады. Жыл бойы жүргізілген «Абайға жол”» үйірмесі оқушылардың рухани дамуына үлкен үлес қосты.

Олар Абай шығармаларын тек оқып қана қоймай, оның терең мағынасын түсінуге, өмірмен байланыстыруға үйренді.Үйірме нәтижесінде оқушылардың әдебиетке деген қызығушылығы артып, олардың ойлау қабілеті мен сөйлеу мәдениеті дамыды. Ең бастысы – жас ұрпақ Абайды ұлы ақын ғана емес, тұтас бір рухани ұстаз ретінде тануға мүмкіндік алды.Алдағы уақытта да “Абайға жол” үйірмесі өз жұмысын жалғастырып, оқушыларды рухани бай, білімді, саналы азамат етіп тәрбиелеуге үлес қоса береді.

Камытпаева Жанат Ергазиновна[1] **-** учитель истории
Ортаева Галия Тураровна[2] **-** учитель русского языка и литературы
[1,2]КГУ «Средняя школа №27» отдела образования по городу Усть-Каменогорску управления образования Восточно-Казахстанской области

«АДАЛ ҰРПАҚ»: ОПЫТ ВОСПИТАНИЯ АНТИКОРРУПЦИОННОЙ КУЛЬТУРЫ У ШКОЛЬНИКОВ

В условиях современных общественных изменений особую актуальность приобретает воспитание подрастающего поколения на основе принципов честности, справедливости, ответственности и гражданского сознания. Сегодня школа является не только местом получения знаний, но и важнейшим пространством формирования нравственных ценностей личности. Именно поэтому особое значение приобретает работа добровольных школьных клубов антикоррупционной направленности, одним из которых является клуб «Адал ұрпақ».

Деятельность школьного клуба «Адал ұрпақ» осуществляется в соответствии с нормативно-правовыми документами Республики Казахстан, направленными на формирование антикоррупционной культуры, гражданской ответственности и правового воспитания обучающихся.

В своей работе клуб руководствуется следующими документами:

- Конституция Республики Казахстан;
- Закон Республики Казахстан «Об образовании»;
- Закон Республики Казахстан «О противодействии коррупции»;
- Закон Республики Казахстан «О правах ребенка в Республике Казахстан»;
- Концепция антикоррупционной политики Республики Казахстан;
- Концепция развития гражданского общества в Республике Казахстан;
- Государственная политика по формированию антикоррупционной культуры среди молодежи;
- Методические рекомендации Министерства просвещения Республики Казахстан по организации воспитательной работы;
- Программа воспитания «Біртұтас тәрбие»;
- Устав школы и план воспитательной работы организации образования;
- Внутришкольные положения и локальные акты по организации деятельности клубов и кружков.

Основой деятельности клуба является формирование у обучающихся:

- принципов добропорядочности;
- уважения к закону;
- нетерпимости к коррупционным проявлениям;
- активной гражданской позиции;
- ответственности перед обществом и государством.

Работа клуба также направлена на реализацию задач государственной политики в сфере антикоррупционного воспитания и повышения правовой культуры подрастающего поколения.

На протяжении четырех лет в нашей школе действует добровольный клуб «Адал ұрпақ», работа которого ведется совместно с классом Ортаевой Г.Т. Деятельность клуба направлена на формирование у школьников антикоррупционной культуры, воспитание активной гражданской позиции и развитие правового сознания.

Главная цель клуба — формирование у обучающихся устойчивого неприятия коррупции, воспитание честности, порядочности, справедливости и ответственности перед обществом и государством.

Работа клуба ориентирована на то, чтобы каждый ученик понимал:

- важность соблюдения закона;
- ценность честного труда;
- значимость моральных и этических норм;

• личную ответственность за свои поступки.

В рамках работы клуба реализуются следующие задачи:

• формирование антикоррупционного мировоззрения у школьников;
• развитие правовой грамотности и гражданской ответственности;
• воспитание нравственных качеств личности;
• формирование активной жизненной позиции;
• развитие лидерских и коммуникативных навыков;
• вовлечение учащихся в социально значимую деятельность;
• профилактика негативных явлений в подростковой среде;
• развитие навыков анализа жизненных ситуаций и принятия правильных решений.

Клуб «Адал ұрпақ» является добровольным объединением учащихся, основанным на принципах инициативности, сотрудничества и социальной активности. Работа клуба строится в соответствии с планом воспитательной работы школы и реализуется в течение всего учебного года.

Ежемесячно проводятся различные мероприятия антикоррупционной направленности:

• классные часы;
• круглые столы;
• дебаты;
• тренинги;
• интеллектуальные игры;
• викторины;
• акции;
• конкурсы рисунков, эссе и плакатов;
• просмотры и обсуждения видеороликов;
• встречи с представителями различных сфер деятельности.

Особое внимание уделяется интерактивным формам работы. Учащиеся активно участвуют в обсуждении жизненных ситуаций, моделируют проблемные случаи, учатся анализировать поступки героев и принимать самостоятельные решения.

Для повышения интереса школьников используются современные образовательные технологии:

• игровые элементы;
• квест-задания;
• цифровые платформы;
• презентации;
• видеоматериалы;
• командные соревнования.

Такие формы работы делают процесс воспитания более доступным, эмоционально насыщенным и эффективным.

Обучающиеся клуба принимают активное участие в школьных и городских мероприятиях. Одним из значимых событий стало участие в городском слете клубов «Адал ұрпақ», где учащиеся смогли представить результаты своей деятельности, поделиться опытом и продемонстрировать творческие способности.

Участие в подобных мероприятиях способствует:

• развитию лидерских качеств;
• формированию уверенности в себе;

• развитию навыков публичного выступления;

• расширению кругозора;

• воспитанию чувства ответственности за свои действия.

Системная работа клуба «Адал ұрпақ» позволяет добиться следующих результатов:

• формирование у учащихся устойчивой антикоррупционной позиции;

• развитие правовой культуры и гражданского сознания;

• воспитание уважения к закону и общественным нормам;

• повышение уровня социальной ответственности;

• развитие коммуникативных и лидерских навыков;

• формирование навыков командной работы;

• повышение активности учащихся в общественной жизни школы;

• развитие критического мышления и умения анализировать жизненные ситуации.

Главным результатом работы является осознание обучающимися того, что честность, справедливость и добропорядочность являются важнейшими ценностями современного общества.

Опыт работы добровольного клуба «Адал ұрпақ» показывает, что антикоррупционное воспитание должно носить системный и непрерывный характер. Только через совместную работу школы, семьи и общества возможно формирование поколения, способного жить по принципам честности, ответственности и уважения к закону.

Воспитание добропорядочного поколения — это инвестиция в будущее государства. Именно сегодняшние школьники завтра будут определять развитие общества, и от того, какие ценности будут заложены в них сегодня, зависит будущее страны.

Использованные материалы и интернет-ресурсы

1. https://ru.wikipedia.org/wiki/ВикипедиЯ Энциклопедия
2. http://nsportal.ru/Социальная сеть работников образования
3. Бисенова У.Н. «А ты записался в клуб «Адал Ұрпақ»?
4. Иванова А.Б. « Коррупция – это препятствие для развития Казахстана!»
5. http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_82959/
6. http://mke.mos.ru/protivodeystvie_korruptsii/methodicalmaterials/detail/1052265.html
7. http://citaty-super.ru/citati/citatipotemamk/citatipotemamk47.html
8. aphorism-list.com/t.php?page=korrupcija
9. www.anti-corr.ru
10. www.wciom.ru
11. ru.wikipedia.org/wiki/
12. www.indem.ru 13. www.transparency.org.r

Смекенова Гулбану Турсынбекқызы[1] – бастауыш сынып мұғалімі
Канапиянова Мадина Оралбековна[2] **-** бастауыш сынып мұғалімі
[1,2]ШҚО білім басқармасының Өскемен қаласы бойынша білім бөлімінің
«№27 орта мектебі» КММ

«АНАЛАР МЕКТЕБІ – БҮГІНГІ ҚОҒАМ СҰРАНЫСЫ»

Шығыс Қазақстан облысы, Өскемен қаласы білім бөлімінің «№27 орта мектебі» КММ базасында жұмыс істейтін «Аналар мектебі» жобасы – отбасы мен мектеп арасындағы байланысты нығайтып, өскелең ұрпақ тәрбиесіне оң ықпал ететін маңызды бастамалардың бірі. Қазіргі қоғамда бала тәрбиесі тек мектептің ғана емес, ата-ананың, әсіресе ананың басты міндетіне айналып отыр. Осы орайда «Аналар мектебінің» рөлі ерекше.

Бүгінде жаһандану дәуірінде балалар тәрбиесіне әсер ететін факторлар өте көп. Әлеуметтік желілер, интернет, қоршаған орта және түрлі ақпарат көздері бала психологиясына ықпал етеді. Сондықтан балаға дұрыс бағыт-бағдар беру, ұлттық құндылықтарды бойына сіңіру, мейірімділік пен адамгершілікке тәрбиелеу – ананың маңызды міндеті. Осы міндеттерді жүзеге асыруда мектеп жанынан құрылған «Аналар мектебі» үлкен қолдау көрсетеді.

«Аналар мектебінің» негізгі мақсаты – аналардың тәрбиелік мәдениетін арттыру, бала мен ата-ана арасындағы қарым-қатынасты нығайту және ұлттық тәрбие құндылықтарын дәріптеу. Жоба аясында түрлі кездесулер, тренингтер, дөңгелек үстелдер мен тәрбиелік іс-шаралар ұйымдастырылады. Аналар өзара тәжірибе алмасып, бала тәрбиесіндегі өзекті мәселелерді талқылайды.

Мектеп қабырғасында өткізілетін іс-шараларда халқымыздың салт-дәстүрі, әдептілік, инабаттылық, үлкенді құрметтеу, кішіге қамқор болу секілді ұлттық құндылықтар кеңінен насихатталады. Бұл жұмыстар оқушылардың ұлттық сана-сезімін қалыптастырып, рухани дамуына оң әсер етеді.

Сонымен қатар «Аналар мектебі» оқушылардың тәртібі мен оқу үлгерімінің жақсаруына да ықпал етуде. Себебі ата-ана мен мектеп арасындағы байланыс нығайған сайын бала тәрбиесіндегі бірізділік қалыптасады. Аналардың мектеп өміріне белсенді араласуы оқушылардың жауапкершілігін арттырады.

Қорыта айтқанда, «Аналар мектебі» – бүгінгі қоғам сұранысына толық жауап беретін маңызды жоба. Себебі саналы ұрпақ тәрбиелеу – қоғамның басты міндеттерінің бірі. Отбасы мен мектептің ынтымақтастығы арқылы ғана тәрбиелі, білімді, ұлтжанды ұрпақ қалыптастыруға болады. Сондықтан бұл жоба алдағы уақытта да өз жалғасын тауып, жас ұрпақтың жарқын болашағына қызмет ете беретіні сөзсіз.

Арапбаева Алтынай Жақсыбекқызы[1] - информатика пәні мұғалімі,
Ақбай Рамазан Серікбайұлы[2] - информатика пәні мұғалімі,
Бейсбаева Мадина Сериккаировна[3] - информатика пәні мұғалімі,
[1,2,3]ШҚО білім басқармасының Өскемен қаласы бойынша білім бөлімінің
«№27 орта мектебі» КММ

РОБОТОТЕХНИКА – ЗАМАНАУИ БІЛІМ БЕРУДІҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТРЕНДІ: 7-8 СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ ИНЖЕНЕРЛІК ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ

Аңдатпа: Мақалада қазіргі білім беру жүйесіндегі робототехниканың рөлі, оның орта буын оқушыларының инженерлік және сыни ойлау қабілеттерін дамытудағы маңызы қарастырылады. Автор 7-8 сынып оқушыларына арналған үйірме жұмысының авторлық бағдарламасы мен әдістемелік ұсыныстарын ұсынады.

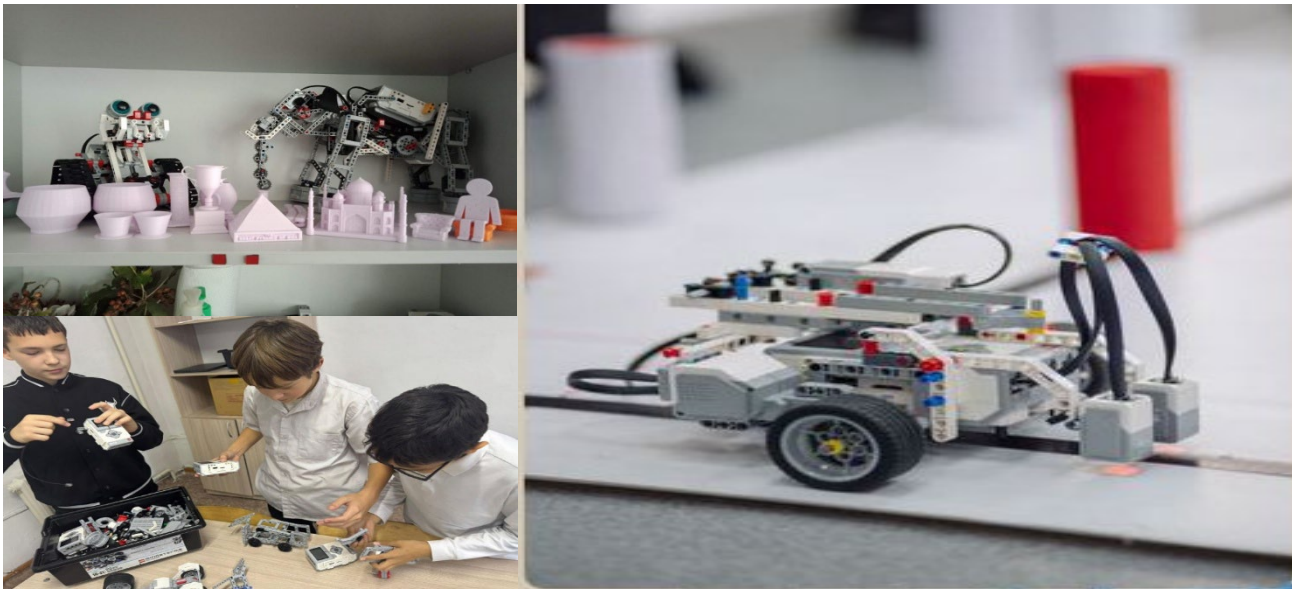
Түйін сөздер: робототехника, STEM-білім, инженерлік құзыреттілік, 7-8 сынып, жобалық оқыту, LEGO Mindstorms, Arduino.

Қазіргі таңда әлемдік білім беру кеңістігінде STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics) бағыты басымдыққа ие. Қазақстанның білім беру жүйесінде де техникалық шығармашылыққа, оның ішінде робототехникаға ерекше көңіл бөлінуде. Робототехника – бұл тек қана құрастыру емес, бұл физикалық заңдылықтарды, математикалық есептеулерді және бағдарламалау алгоритмдерін бір арнаға тоғыстыратын кешенді сала.

7-8 сынып оқушылары «өтпелі кезеңде» болғандықтан, олардың танымдық белсенділігін арттыру үшін теориялық білімді нақты өніммен ұштастыру өте маңызды. Осы жаста балалар тек дайын нұсқаулықпен жұмыс істеп қана қоймай, өз бетінше инженерлік шешімдер қабылдауға қабілетті болады.

Инженерлік құзыреттілік дегеніміз – оқушының техникалық нысандарды жобалау, құрастыру және оларды басқару дағдыларының жиынтығы. 7-8 сынып оқушылары үшін бұл құзыреттілік келесі компоненттер арқылы қалыптасады:

- Конструкторлық дағды: Механикалық берілістерді, рычагтар мен беріктік негіздерін түсіну.
- Алгоритмдік ойлау: Роботтың іс-әрекетін қадамдық жүйеге келтіру.
- Проблемалық бағдар: Күтпеген техникалық қателерді (мүкілістерді) тауып, оны жою.

1-сурет. Үйірме барысынан үзінді

Робототехника үйірмесінде оқытудың «Жобалық әдісі» (Project-based learning) ең тиімді болып табылады. Оқушы жай ғана робот жинамайды, ол «Ақылды қала», «Экологиялық мониторинг» сияқты әлеуметтік маңызы бар мәселені шешуге тырысады.

7-8 сыныптарда роботтарды бағдарламалаудың екі деңгейін қолдануға болады:

1. Визуалды бағдарламалау (Scratch): Логиканы түсіну үшін.
2. Мәтіндік бағдарламалау (Python): Күрделі деңгейге өту үшін (Arduino платформасында).

Үйірме жұмысы оқу жылына арналған 4 негізгі блоктан тұрады.

1-блок: Роботтар анатомиясы және механика (Қыркүйек-Қараша)

Оқушылар энергия көздерін, контроллерлерді, моторлар мен сенсорларды зерттейді.

• Практика: «Беріліс қорабы бар машина құрастыру». Оқушылар тісті дөңгелектердің саны жылдамдық пен күшке қалай әсер ететінін есептейді.

2-блок: Сенсорлық жүйелер және кері байланыс (Қараша-Қаңтар)

Роботтың қоршаған ортаны сезуі.

• Тапсырма: «Лабиринттен шығу». Ультрадыбыстық және жанасу датчиктерін қолдана отырып, роботты кедергілерден автономды түрде өтуге бағдарламалау.

3-блок: Кибернетикалық жарыстар (Ақпан-Сәуір)

Бұл кезеңде оқушылардың бәсекелестік рухы оянады.

• Кегельринг-квадро: Робот шеңбер ішіндегі кеглилерді белгілі бір уақытта сыртқа шығаруы тиіс. Мұнда датчиктердің дәлдігі мен бағдарламаның оңтайлылығы басты рөл атқарады.

4-блок: Инновациялық жобалау (Мамыр)

Оқушылар топтарға бөлініп, өздерінің стартап жобаларын дайындайды.

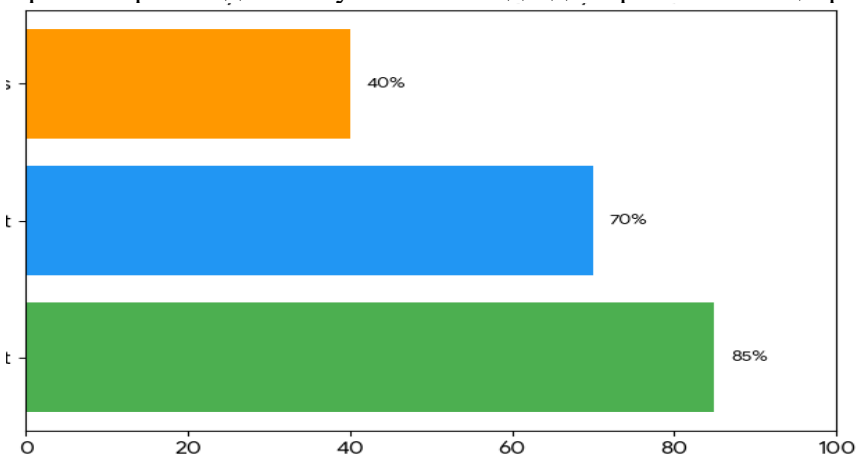
• Мысалы: «Автоматтандырылған жылыжай». Топырақ ылғалдылығын өлшеп, өсімдікті өзі суаратын жүйе.

Үйірме жұмысының барысында оқушылар арасында жүргізілген сауалнама нәтижелері көрсеткендей:

• Оқушылардың 85%-ы физика мен математика пәндеріне қызығушылығы артқанын атап өткен.

• 70%-ы болашақта инженерлік-техникалық мамандықтарды таңдауға ниетті.

• Топтық жұмыс барысында коммуникативтік дағдылар 40%-ға жақсарған.

2-сурет. Үйірме оқушыларының арасында жүргізілген сауалнама нәтижесі

Робототехника – бұл ертеңгі күннің мамандарын бүгін даярлаудың құралы. 7-8 сынып оқушылары үшін үйірме жұмысы тек уақыт өткізу емес, бұл сыни ойлауды қалыптастыратын, жауапкершілікті үйрететін және шығармашылық әлеуетті ашатын білім беру ортасы. Мектеп бағдарламасына робототехника элементтерін кеңінен енгізу – еліміздің цифрлық экономикасына қосылатын үлкен үлес болып табылады.

Атаханова Дина Оразбековна[1] – ағылшын тілі пәні мұғалімі
Байсалбаева Жанар Зайнолдақызы[2] – қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімі
[1,2]ШҚО білім басқармасының Өскемен қаласы бойынша білім бөлімінің
«№27 орта мектебі» КММ

ӨМІРДІҢ ӨЗІ – КІТАПХАНА

Мақсаты: Оқушыларды өмірлерімен үлгі болатын тұлғалармен кездестіріп, рухани тәрбие беру.

Жобаның мазмұны

1.Кіріспе
- **Жобаның мәні мен мақсаты**
- Өмірі кітапқа айналған тұлғалардың маңызы мен рөлі

2.Өз ортасына танымал тұлғалармен танысу**
-Өз ортасына танымалы тұлғалар:
Қыркүйек: Еңбек адамы: Шыныбай Есімханұлмен кездесу
Қазан айы: Зейнеткер ұстаз Ғалия Тұрарқызымен кездесу
Қараша : жазушы Талғат Сакоұлымен кездесу
Желтоқсан : балалар ақыны Күлмай Сембайқызы «»
Қаңтар:Әлемдік әйгілі тұлғалар (Махатма Ганди, Мария Кюри, Нельсон Мандела)
Ақпан «Ақ халатты абзал жандар» дәрігермен кездесу
Наурыз : «Салт-дәстүр, әдет ғұрып» тігінші-зергерлермен кездесу
Сәуір: «Ұшқыш болғым келеді» Аэропртқа саяхат
Мамыр: «Отан қорғау парызым» әскер өмірі

3. **Тұлғалардың Өмірбаяны****
- Әр тұлғаның қысқаша өмірбаяны
- Олардың жетістіктері мен қоғамға қосқан үлесі

4. Кездесу Іс-шаралары
- Тұлғалармен кездесулерді ұйымдастыру
- Тақырыптық әдебиеттер мен бейнемазмұн көрсету
- Оқушылармен пікірталас өткізу

5. **Рухани Тәрбие Бөлімі**
- Тұлғалардың өмірінен алынған сабақтар
- Жақсы қасиеттерді насихаттау
- Оқушылардың өзін-өзі дамыту жоспары

6. **Қорытынды**
- Жобаның нәтижелері
- Оқушылардың пікірлері мен ұсыныстары
- Алдағы жоспарлар

Жобаның Күтілетін Нәтижелері
- Оқушылардың тұлғалар туралы білімдерінің артуы.
- Рухани және моральдық құндылықтарды қалыптастыру.
- Оқушылардың әлеуметтік белсенділігінің өсуі.
- Жастар арасында патриотизмді нығайту.

Жоба нәтижесінде оқушылардың өмірлік құндылықтарға көзқарасы өзгеріп, өзін-өзі дамытуға және қоғамға үлес қосуға деген ынтасы артады.

Түсініктеме хат

Жоба тақырыбы**: Өмірдің өзі - кітапхана**

Мақсаты: Оқушыларды өмірлерімен үлгі болатын тұлғалармен кездестіріп, рухани тәрбие беру.

Жобаның мазмұны:

Бұл жоба аясында оқушыларға қоғамда үлгі болған тұлғалармен таныстыру, олардың өмір жолы мен жетістіктері туралы ақпарат беру көзделеді. Оқушылардың рухани, моральдық құндылықтарын қалыптастыру, ұлттық және адамгершілік тәрбиесін насихаттау — жобаның басты мақсаты.

Іс-шаралар:

- Кездесулер: Тұлғалармен ашық кездесулер өткізу.
- Сұхбаттар мен сабақтар: Тұлғалардың өмірі мен шығармашылығы туралы ақпарат беру.
- Кітап көрмелері:Ұлы тұлғалар туралы әдебиеттер мен материалдарды көрсету.
- Пікірталас:*Оқушылардың алған білімдерімен бөлісу, пікір алмасу.

Күтілетін нәтижелер:

- Оқушылардың тұлғалық дамуы, рухани және моральдық құндылықтардың артуы.
- Ұлттық тарих пен мәдениетті танып-білу.
- Оқушылардың әлеуметтік жауапкершілігін нығайту.

Бұл жоба арқылы оқушылардың дүниетанымы кеңейіп, рухани байлыққа ие болуы мақсат етіледі.

Бұл нұсқаулық жоба аясында ұйымдастырылатын іс-шараларды тиімді жоспарлап, жүзеге асыруға көмектеседі. Жобаның нәтижесі оқушылардың рухани дамуына, тұлға ретінде қалыптасуына ықпал етеді.

Күтілетін нәтиже:

Қоғамдағы әр қызмет иелерін сыйлайды. Ата-анасын сыйлайды, перзенттік парызын түсінеді, отбасы татулығы мен берекесін қадірлейді.

Отаншыл, мемлекетшіл, намысшыл, халқына адал қызмет етуді, мемлекет тәуелсіздігін және елі мен жерінің тұтастығын қорғауды борышым деп

санайды жәнеұлттық мәдениетті құрметтейді, салт-дәстүрлерді біледі, оны сақтайды.

Әр ісіне, қадамына жауапкершілікпен қарайды, әдепті және мейірімді, сөзінеберік, ісіне адал, кішіге ізет, үлкенге құрмет көрсетеді, ар-ұятты жоғары

бағалайды.

Жан мен тән тазалығын сақтайды, дұрыс тамақтану мәдениетін түсінеді, эмоционалды жай-күйін басқарады.

Тұратын үйін, ауласын, қаласын таза ұстайды, қоғамдық орынға және қоршаған ортаға ұқыптылықпен қарайды, табиғатқа жанашыр және туған жердің қайталанбас ерекшелігін және оның бірегей болмысын таниды және адал еңбекті жоғары бағалайды.

Ұлттық құндылықтар: ҰЛТТЫҚ МҮДДЕ, АР-ҰЯТ, ТАЛАП.

Ұлттық мүдде құндылығы:

- Қазақстан мемлекеттілігіннығайтуға атсалысу;
- Қазақстанның оңтайлы имиджін қалыптастыруға белсенді үлес қосу;
- Ұлттық мұраға ұқыпты қарау;
- Қазақ тілінің қолдану аясын кеңейту;
- Қазақстан мүддесіне қызмет етуге ұмтылу;
- Қоғам игілігі үшін қызмет ету;
- Қазақстанның қауіпсіздігін қамтамасыз етуге дайын болу;
- Ұлттық мәдениетті дәріптеу;

Күтілетін нәтижесі:

Отаншыл, мемлекетшіл және намысшыл;

Мемлекеттік рәміздерді қадірлейді;

Елінің тарихын құрметтейді;

Ұлттық мирасты, мәдениетті дәріптейді;

Құқықтық және экологиялық мәдениетіжоғары.

Ар-ұят құндылығы:

- Академиялық адалдық қағидатын қолдау;

- Адал еңбекті құрметтеу;
- Сөзіне берік, ісіне адал болу;
- Халқына адал қызмет ету
- Әдеп нормаларын ұстану;
- Шешім қабылдай білу жәнежауапкершілікті сезіну;
- Достарына, сыныптастарына, отбасы мүшелеріне қамқор болу, мейірімділік таныту;
- Өзін отбасының, сыныптың, мектептің, қоғамның.

Отанның бір мүшесі екенін сезіну. Күтілетін нәтижесі:
Ар-ұят, адалдықты жоғарыбағалайды;
Сөзіне берік,ісіне жауапкершілік танытады;
Ата-анасына сүйіспеншілік пен қарайды;
Достарын, сыныптастарын сыйлайды;
Кішіге ізет, үлкенге құрмет көрсетеді.
Талап құндылығы:

- Сыни және креативті ойлау;
- Жеке және командаменжұмыс істей білу;
- Білуге, жаңаны тануғақұштар болу;
- Физикалық белсенді болу;
- Салауатты өмір салтынұстану;
- Технологиялық және цифрлық дағдыларды ілгерілету;
- Дұрыс қарым-қатынасорната білу;
- Уақыт пен қаржынытиімді жоспарлау.

Күтілетін нәтижесі:
Жан мен тән тазалығын сақтайды;
Дұрыс тамақтану мәдениетін түсінеді;
Қоршаған орта тазалығын сақтайды.
Ақпараттық, медиа және қаржылық сауаттылық;

Ізденімпаз, жасампаздұлға қорғау аясындажасалған қайырымдылық іс-шараларына тарту, оларды әлеуметтік желілерде насихаттау ұсынылады.

Жасөспірімнің тәрбиесі (11-17жас) Ұсынылады: тәрбие шаралары мен жобаларының мазмұнын, форматын, көркемдік стилін, ұсынылу тәртібін анықтауда жасөспірімдік кезеңдегі балалардың психологиялық ерекшелігін, қызығушылығын назарға алып, цифрлық технологиялардың жетістіктерін ескеру;

Жас ерекшеліктеріне сай келетін классикалық көркем шығармалар мен көркем әдебиеттерді ұсыну; оқылған шығарма кейіпкерлерінің бойындағы адами қасиеттерімен жағымсыз әдеттерін талқылауға бағытталған кей жағдаяттарды шешуді ұсыну;

Еліміздегі тарихи орындарға, ескерткіштерге экскурсия жасау, ел мен жер тарихы туралы деректермен танысу, театрға, музейлерге, мұрағаттарға, ұлттық парктер мен қорықтарға бару, виртуалды саяхаттар жасау немесе/және цифрлық технологиялардың жетістіктерін қолданып таныстыру;

Ақын-жыраулар және ұлт зиялыларының, батырлардың, тарихи тұлғалар мен қоғам қайраткерлерінің өмір жолдарымен, олардан мирас болып жеткен мұралармен таныстыру;

тарихи, деректі фильмдерді талдау;

Білім алушылардың мәдени және ұлттық мұраны насихаттау бойынша бастамаларына қолдау көрсету;

Табиғатты қорғау, адамның әрекеттерінен туындайтын апаттардың алдын алу бойынша жобалар әзірлеу;

Жобаларды жүзеге асыруға отбасын әлеуметті кәріптестікке тарту;

«Гаджетсіз демалыс» күндерін ұйымдастыру, кітап оқу, спортпен шұғылдану, табиғат аясында серуендеу т.б.шаралар ұйымдастыру ұсынылады.

Мухашова Роза Токеновна[1] - мектепалды даярлық сынып тәрбиешісі,
Мухаметбекова Жадыра Ташкеновна[2] – бастауыш сынып мұғалімі
[1,2]ШҚО білім басқармасының Өскемен қаласы бойынша білім бөлімінің
«№27 орта мектебі» КММ

АНАЛАР МЕКТЕБІ АРҚЫЛЫ САНАЛЫ ҰРПАҚ ҚАЛЫПТАСТЫРУ

Кіріспе

Аналар мектебі - қоғамның негізі болып табылатын отбасы мен тәрбиенің әлеуметтік ортасы. Аналар мектебі арқылы тәрбиеленген балалар – саналы ұрпақтың қалыптасуына ықпал етеді. Бұл баяндаманың мақсаты - аналар мектебінің қызметін, оның тиімділігін және балалар тәрбиесіндегі маңызын қарастыру.

Аналар мектебінің рөлі

Аналар мектебі - аналардың білімдерін көтеру, педагогикалық дағдыларды жетілдіру мен балаларға дұрыс бағыт-бағдар беру мақсатында ұйымдастырылатын институт. Мектепте аналар бір-бірімен тәжірибе алмасып, баланың дамуына қатысты жаңа әдістер мен тәсілдермен танысады.

Саналы ұрпақ қалыптастыру

Саналы ұрпақ қалыптастыру - қазіргі заманғы қоғамның басты мақсаты. Балаларға білім, тәрбие мен адамгершілік құндылықтарын дұрыс жеткізу үшін аналар мектебі келесідей аспектілерді ұсынады:

Адамгершілік тәрбие: Балаларды ұлттық мәдениетпен таныстыру, адалдық, жауапкершілік, өзара сыйластық секілді қасиеттерді тәрбиелеу.

Білім ошақтары: Бұрынғы тәжірибелер мен заманауи білім бағдарламаларын үйлестіру.

Психологиялық қолдау: Ана мен баланың арасындағы эмоционалдық байланысты нығайту.

Аналар мектебінің тиімділігі

Аналар мектебінің жұмысы мен нәтижелілігі:

Тәжірибе алмасу: Аналар өзара тәжірибе алмасу арқылы әртүрлі қиындықтарды жеңуге көмектеседі.

Отбасы мен мектеп арасындағы байланыс: Ана мен ұстаз арасындағы ынтымақтастықты нығайту.

Коммуникативтік дағдылар: Аналар қоғамдық ортада белсенділігі мен коммуникативтік дағдыларын дамытады.

Адам өміріндегі ең күрделі әрі жауапты кезең - баланың тәрбиеленуі. Тәрбие үрдісінің негізі, яғни алтын діңгегі - ана. Аналар мектебі - бұл тәрбие мен білімнің қасиетті ошағы, ұрпақты қалыптастыруда маңызды рөл атқаратын бірегей институт Аналар мектебі - ана мен баланың арасындағы ықпалды байланысты нығайту мен дамытуға бағытталған. Мектепте берілетін білім мен тәрбие тек қана академиялық пәндермен шектелмейді, сонымен қатар ұлттық дәстүрлер мен құндылықтарды, адамгершілік негіздер мен мәдениетті қалыптастырады. Ұрпақ тәрбиесіндегі ана рөліАна - балаға бірінші ұстазы. Ұрпақтың саналы, тәрбиелі азамат болуы, ең алдымен, анасының білімділігі мен білім беру тәсіліне байланысты. Аналар мектебі арқылы әйелдер өздерінің педагогикалық дағдыларын жетілдіріп, психологиялық аспектілер мен салқынқандылықты меңгеруге мүмкіндік алады. Аналар мектебінің ерекшеліктері.

Аналар мектебі - бұл бірлесіп жұмыс жасау жүйесі. Мұнда аналар бір-бірімен тәжірибе алмасып, қиыншылықтарды жеңу жолдарын іздейді. Сонымен қатар, ата-аналар мен мектеп арасында тығыз байланыс орнатып, балалардың оқу үлгерімін әрі тәрбиелік деңгейін көтереді.

Бүгінгі күні аналар мектебінің маңызы бұрынғыдан да артуда. Қоғамның дамуымен бірге тәрбие жүйесіне жаңаша өзгерістер енгізу қажеттілігі туындайды. Мектептер мен аналар арасында ынтымақтастық арқасында, балалардың интеллектуалдық, эмоционалдық тұрақтылығы мен әлеуметтік дағдылары жетілдіріледі.

Қорыта айтқанда, аналар мектебі - ұрпақ тәрбиесінің алтын діңгегі. Бұл мектепте ана мен баланың арасындағы байланыс, білім мен тәрбие берудің тиімділігі арттырылып, ұлттық құндылықтар мен дәстүрлер сақталады. Аналар мектебінің жұмысын жандандырып, ұлттық тәрбиені дамыту - біздің болашағымыздың кепілі.Аналар мектебі - саналы ұрпақтың қалыптасуына, ұлттық құндылықтарды сақтау мен дамытуға, қоғамдағы азаматтық жауапкершілікті арттыруға елеулі ықпал етеді. Сондықтан, аналар мектебінің маңыздылығын арттыру мен оның қызметін жандандыру - бүгінгі күні ең өзекті міндеттердің бірі.

Қолданылған әдебиеттер

1. Нұрғалиева, А. (2021). «Отбасындағы тәрбиенің негізгі аспектілері». Қазақ педагогика журналы.
2. Иманғалиева, М. (2020). «Аналар мектебінің рөлі: тәжірибе мен проблемалар». Ұлттық білім беру институтының баяндамасы.
3. Смағұлова, Г. (2019). «Саналы ұрпақ тәрбиесіндегі ананың орны». Педагогика ғылымдарының кандидаттық диссертациясы.
4. Ахметова, Л. (2022). «Ата-аналарды қолдау және балалар тәрбиесі». «Білім және тәрбие» журналы.
5. Жолдасбек, Р. (2018). «Аналар мектебі: білім және тәрбие». Қазақ ұлттық университетінің ғылыми мақаласы

Кусаинова Жадыра Еркеновна[1] **-** учитель английского языка
Кумарбекова Жанна Маратқызы[2] **-** учитель английского языка
[1,2]КГУ "Средняя школа № 27" отдела образования по городу Усть-Каменогорску управления образования Восточно-Казахстанской области

РАЗВИТИЕ ГРАММАТИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНЦИИ УЧАЩИХСЯ 8–9 КЛАССОВ ВО ВНЕУРОЧНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ: ОПЫТ РЕАЛИЗАЦИИ КРУЖКА «GRAMMAR»

Аннотация: В статье рассматривается опыт реализации внеурочной программы кружка по английскому языку «Grammar» для учащихся 8–9 классов. Раскрываются цели, задачи и особенности организации занятий, направленных на формирование устойчивых грамматических навыков. Описываются эффективные методы и формы работы, способствующие развитию языковой компетентности, функциональной грамотности и повышению учебной мотивации учащихся. Представлены результаты и ожидаемый эффект внедрения программы.

Ключевые слова: внеурочная деятельность, английский язык, грамматика, языковая компетенция, функциональная грамотность, 8–9 классы, методы обучения, мотивация.

В условиях обновления содержания образования и усиления требований к функциональной грамотности учащихся особую значимость приобретает качественное владение иностранным языком как инструментом межкультурной коммуникации. Практика преподавания показывает, что одним из наиболее уязвимых компонентов языковой подготовки школьников остаётся грамматика: учащиеся испытывают трудности в осознанном применении грамматических структур, допускают типичные ошибки в письменной и устной речи, что снижает их уверенность и академические результаты.

Эффективным решением данной проблемы становится организация внеурочной деятельности, направленной на углублённое освоение языковых явлений. В этой связи особый интерес представляет программа кружка по английскому языку «Grammar», разработанная для учащихся 8–9 классов.

Программа ориентирована на формирование устойчивых грамматических навыков, необходимых для уверенного использования английского языка в различных видах деятельности — учебной, познавательной и коммуникативной. Её содержание выстроено с учётом требований нормативных документов и направлено на развитие языковой компетентности, самостоятельности мышления и культуры письменной речи.

Актуальность программы обусловлена тем, что на уровне основной школы учащиеся сталкиваются с усложнёнными грамматическими явлениями: временными формами группы Perfect и Continuous, пассивным залогом, условными предложениями различных типов, согласованием времён, модальными глаголами в разных значениях, герундием и инфинитивом, а также сложными синтаксическими конструкциями. Ограниченность учебного времени на уроках не всегда позволяет обеспечить достаточную степень закрепления и практического применения данных тем.

Внеурочный кружок «Grammar» создаёт условия для систематизации знаний, устранения пробелов и формирования практических навыков использования грамматики в речи. Особое внимание уделяется не только теоретическому пониманию, но и развитию умений применять изученные структуры в реальных коммуникативных ситуациях.

Цель программы заключается в создании условий для глубокого и осознанного освоения грамматических структур английского языка и их практического применения. Для достижения данной цели решается ряд задач: углубление знаний по ключевым темам, формирование навыков грамотного использования грамматических конструкций, развитие письменной грамотности и языкового анализа.

Организация работы в рамках кружка строится на принципах доступности, практической направленности, дифференциации и интерактивности. Сложные грамматические темы объясняются с опорой на наглядные материалы, таблицы и схемы, что способствует лучшему пониманию и запоминанию. Практическая направленность реализуется через выполнение разнообразных упражнений, моделирование речевых ситуаций и регулярную тренировку.

Особую роль играет использование активных методов обучения: грамматические игры, интерактивные задания, работа в парах и группах, анализ типичных ошибок, мини-тесты, а также проектная деятельность. Учащиеся создают собственные «grammar maps», памятки и схемы, что способствует развитию метапредметных навыков и более глубокому осмыслению материала. Применение цифровых образовательных ресурсов позволяет сделать процесс обучения более современным и мотивирующим.

Реализация программы рассчитана на 34 часа в год (1 занятие в неделю), что обеспечивает системность и последовательность в освоении материала без перегрузки учащихся.

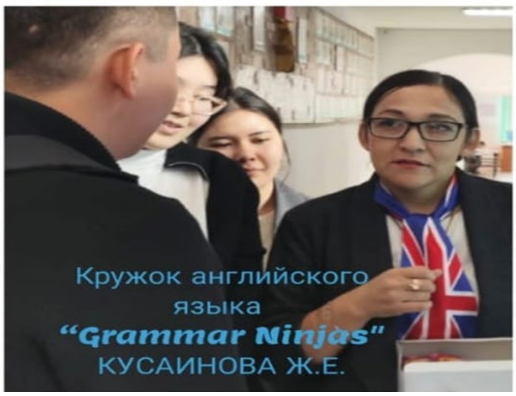
Ожидаемые результаты программы охватывают личностные, метапредметные и предметные аспекты. У учащихся повышается мотивация к изучению английского языка, формируется уверенность в собственных знаниях, развивается ответственность и самостоятельность. В метапредметной сфере наблюдается развитие аналитического мышления, навыков сотрудничества и функциональной грамотности. На предметном уровне учащиеся осваивают сложные грамматические конструкции, учатся правильно использовать их в речи, избегая типичных ошибок.

Практический опыт реализации кружка показывает положительную динамику: учащиеся демонстрируют более высокий уровень грамотности, улучшают результаты по английскому языку, становятся активнее на уроках, успешнее выполняют контрольные и экзаменационные задания, проявляют интерес к участию в олимпиадах и конкурсах.

Таким образом, внеурочная программа кружка «Grammar» является эффективным инструментом повышения качества языкового образования. Она способствует формированию прочной грамматической базы, развитию коммуникативной компетенции и успешной учебной деятельности учащихся, что отвечает современным требованиям образовательной системы.

Байбусинова Жанар Елемесовна[1] – учитель начальных классов
Писанко Екатерина Алексеевна[2] – учитель начальных классов
[1,2]КГУ "Средняя школа № 27" отдела образования по городу Усть-Каменогорску управления образования Восточно-Казахстанской области

РОЛЬ СЕМЬИ И ШКОЛЫ В РАЗВИТИИ ЛИЧНОСТИ РЕБЕНКА: ОПЫТ РАБОТЫ КРУЖКА «МАМИНА ШКОЛА»

Современное образование невозможно представить без тесного взаимодействия школы и семьи. Сегодня уже не вызывает сомнений тот факт, что гармоничное развитие личности ребенка достигается только при совместной работе родителей и педагогов. Именно семья закладывает основы нравственного воспитания, формирует первые жизненные ценности, а школа помогает ребенку раскрыть способности, научиться общению и взаимодействию с окружающим миром.

В условиях стремительных изменений современного общества особенно актуальной становится задача укрепления сотрудничества между семьей и образовательным учреждением. Одной из эффективных форм такой работы является кружок «Мамина школа», направленный на создание единого воспитательного пространства для детей, родителей и педагогов.

Главная особенность кружка заключается в том, что родители становятся не только наблюдателями, но и активными участниками образовательного процесса. Во время совместных занятий взрослые имеют возможность увидеть своего ребенка в новых ситуациях: в общении со сверстниками, в творческой деятельности, при выполнении заданий и решении различных задач. Именно в таких условиях раскрываются индивидуальные особенности детей — доброта, инициативность, чувство юмора, самостоятельность, умение сотрудничать или, наоборот, застенчивость и неуверенность.

Практика показывает, что участие в кружке помогает родителям лучше понимать внутренний мир ребенка, замечать его интересы, потребности и переживания. Совместная деятельность способствует укреплению эмоциональной связи между детьми и взрослыми, формированию доверительных отношений в семье.

Основной целью кружка «Мамина школа» является повышение эффективности сотрудничества школы и семьи в вопросах обучения, воспитания и развития младших школьников. Для достижения данной цели педагогами решаются важные задачи: повышение психолого-педагогической культуры родителей, оказание консультативной и практической помощи семьям, создание условий для познавательного, речевого, художественно-эстетического и социального развития детей.

Особое внимание уделяется формированию у родителей понимания возрастных особенностей младших школьников, развитию навыков позитивного общения с детьми, созданию благоприятной атмосферы в семье. В ходе занятий используются игровые технологии, творческие задания, беседы, мастер-классы и упражнения на развитие коммуникации.

Программа кружка рассчитана на 9 встреч в течение 2025–2026 учебного года. Продолжительность каждого занятия составляет 45 минут. Такая форма работы позволяет систематически поддерживать контакт между педагогами и родителями, а также постепенно выстраивать доверительное партнерство.

Опыт проведения кружка показывает, что совместные занятия оказывают положительное влияние не только на детей, но и на взрослых. Родители становятся более уверенными в вопросах воспитания, учатся лучше понимать своих детей, активнее участвуют в школьной жизни. Дети, в свою очередь, чувствуют поддержку семьи, становятся более открытыми, уверенными и эмоционально благополучными.

Таким образом, кружок «Мамина школа» является важным инструментом взаимодействия семьи и школы, способствующим созданию единого образовательного

пространства, в центре которого находится ребенок, его успешное развитие, воспитание и социализация.

Март
Независимость и патриотизм
Тема: «Весна красна»
Провела: Батуро Полина Анатольевна

Декабрь. Единство и солидарность
Тема: «Новогодняя мастерская»
Провела: Батуро П.А.

КГУ «Средняя школа №27» отдела образования по городу Усть-Каменогорску управления образования ВКО
4 «Г» класс
Мамина школа»
Поделка Алтыбакан»
Классный руководитель: Байбусинова Ж.Е.

КГУ «Средняя школа №27» отдела образования по городу Усть-Каменогорску управления образования ВКО
4»Г» класс
Мамина школа
Поделка «Чебурашка»
Классный руководитель: Байбусинова Ж.Е.

Акимжанова Жадыра Елтаевна[1] **-** бастауыш сынып мұғалімі
Насиянова Айтолқын Бақытқызы[2] - бастауыш сынып мұғалімі
[1,2]ШҚО білім басқармасының Өскемен қаласы бойынша білім бөлімінің
«№27 орта мектебі» КММ

ОТБАСЫНДАҒЫ ТӘРБИЕ-ҰЛТ БОЛАШАҒЫ

Андатпа. Мақалада отбасы тәрбиесінің бала тұлғасының қалыптасуындағы маңызы қарастырылып, бастауыш сынып оқушыларымен жүргізілген «Аналар мектебі» жобасының тәрбиелік тиімділігі сипатталған. Жоба аясында ұйымдастырылған іс-шаралар арқылы ұлттық құндылықтарды дәріптеу, ата-ана мен мектеп арасындағы ынтымақтастықты нығайту, оқушылардың рухани-адамгершілік қасиеттерін қалыптастыру жолдары көрсетілген. Сонымен қатар қолданылған педагогикалық технологиялар мен мониторинг нәтижелері беріліп, жобаның тәрбиелік маңызы айқындалған.

Түйінді сөздер: отбасы тәрбиесі, ұлттық құндылық, бастауыш сынып, «Аналар мектебі» жобасы, рухани-адамгершілік тәрбие, ата-ана ынтымақтастығы, педагогикалық технологиялар, тәрбие жұмысы, мониторинг.

Қазіргі жаһандану дәуірінде ұлттық құндылықтарды сақтау мен жас ұрпақтың саналы тәрбиесін қалыптастыру – қоғам алдындағы маңызды міндеттердің бірі. Технологияның дамуы, ақпараттық кеңістіктің кеңеюі, әлеуметтік желілердің бала санасына әсері тәрбие мәселесіне ерекше назар аударуды талап етеді. Осындай кезеңде отбасының рөлі бұрынғыдан да арта түсуде. Себебі бала тәрбиесінің негізі отбасында қаланып, тұлғаның адамгершілік қасиеттері мен дүниетанымы ата-ана тәрбиесі арқылы қалыптасады. Отбасы – адам бойындағы ең асыл қасиеттердің қалыптасатын ортасы. [2].Бүгінгі таңда қоғамда балалар арасындағы тәртіп мәселесі, кітап оқуға қызығушылықтың төмендеуі, ұлттық құндылықтарға деген көзқарастың әлсіреуі сияқты өзекті мәселелер кездеседі. Мұндай жағдайда отбасы мен мектептің тығыз байланысы, ұлттық тәрбиеге негізделген бірлескен жұмыстардың маңызы зор. Әсіресе бастауыш сынып кезеңінде берілген тәрбие – баланың болашақ өмірінің іргетасы болып табылады. Осы бағытта №27 орта мектебі ұжымы оқушылардың тәрбиесіне байланысты түрлі жобалар мен іс-шараларды жүйелі түрде ұйымдастырып келеді. Соның бірі – «Аналар мектебі» тәрбие жобасы.

Мақаланың **өзектілігі** – отбасы тәрбиесінің бала тұлғасының қалыптасуындағы маңызын айқындау, ұлттық құндылықтарды дәріптеу және мектеп пен ата-ана ынтымақтастығын нығайту мәселелерін көтеруінде. Сонымен қатар «Аналар мектебі» жобасы арқылы жүргізіліп жатқан тәрбиелік жұмыстардың тиімділігін көрсету, ата-ананың бала тәрбиесіндегі жауапкершілігін арттыру да мақаланың негізгі өзекті бағыттарының бірі болып табылады. **Мақсаты–** Отбасы тәрбиесінің бала тұлғасының қалыптасуындағы маңызын айқындау, ұлттық құндылықтарды насихаттау арқылы мектеп пен ата-ана арасындағы ынтымақтастықты нығайту және «Аналар мектебі» жобасы негізінде жүргізілген тәрбиелік жұмыстардың тиімділігін көрсету.

Міндеттері:

1. отбасы тәрбиесінің бала дамуына әсерін анықтау;
2. ұлттық құндылықтардың тәрбиелік мәнін насихаттау;
3. мектеп пен ата-ана арасындағы байланыстың маңызын көрсету;
4. «Аналар мектебі» жобасы аясында жүргізілген іс-шаралардың тәрбиелік тиімділігін талдау;
5. оқушылардың бойында адамгершілік, еңбекқорлық, үлкенді құрметтеу қасиеттерін қалыптастыру жолдарын қарастыру;
6. тәрбие жұмыстарында қолданылған педагогикалық технологиялар мен әдіс-тәсілдердің тиімділігін саралау.

Әдістемелік негіздемесі- Мақаланың әдістемелік негізі ретінде тұлғалық - бағдарлы оқыту, ынтымақтастық педагогикасы, ұлттық тәрбие қағидалары және құзыреттілікке негізделген білім беру бағыттары алынды. Тәрбие жұмыстарын ұйымдастыру барысында оқушының жас ерекшелігі мен психологиялық дамуы ескеріліп, тәрбиенің ұлттық және рухани бағыттарына басымдық берілді.

Педагогика ғылымында зерделенуі

Отбасы тәрбиесі мәселесі педагогика ғылымында ерте кезеңнен бастап маңызды зерттеу нысаны болып келеді. Қазақ ағартушылары Ахмет Байтұрсынұлы, Мағжан Жұмабаев, Жүсіпбек Аймауытов еңбектерінде ұлттық тәрбие мен отбасының бала дамуындағы рөлі жан-жақты қарастырылған. Олар бала тәрбиесінде ұлттық құндылықтарды, ана тәрбиесін, адамгершілік қасиеттерді қалыптастырудың маңыздылығына ерекше тоқталған. Сонымен қатар орыс педагогикасында Василий Сухомлинский мен Антон Макаренко отбасы мен мектептің бірлескен тәрбиелік жұмысын тұлға қалыптастырудың негізгі факторы ретінде қарастырған. Қазіргі педагогика ғылымында отбасы тәрбиесі мәселесі тұлғаның рухани-адамгершілік дамуы, ұлттық тәрбие, ата-анамен ынтымақтастық және әлеуметтік орта ықпалы тұрғысынан зерттелуде. Бастауыш сынып кезеңіндегі тәрбиенің маңыздылығы көптеген ғылыми еңбектерде дәлелденіп, баланың тұлғалық қалыптасуындағы шешуші кезең екендігі айқындалған. [7].

«Аналар мектебі» жобасының маңызы

Бала тәрбиесіне қатысты мәселелердің көбеюі, отбасылық құндылықтардың әлсіреуі, ата-ана мен бала арасындағы байланыстың сиреуі тәрбие жұмысына жаңаша көзқарас қалыптастыруды қажет етеді. Осы бағытта ұйымдастырылған «Аналар мектебі» жобасы – ұлттық тәрбие мен отбасылық құндылықтарды дәріптеуге бағытталған маңызды тәрбиелік жоба. №27 орта мектебінің 1 «А» және 1 «Ә» сынып оқушыларымен жүргізілген «Аналар мектебі» жобасы бастауыш сынып оқушыларының жас ерекшеліктерін ескере отырып ұйымдастырылды. Бастауыш сынып кезеңі – баланың мінез-құлқы, дүниетанымы, қоршаған ортаға көзқарасы қалыптасатын маңызды кезең. Сондықтан тәрбие жұмыстары оқушылардың жасына сай ойын, шығармашылық және қызығушылыққа негізделген әдістер арқылы өткізілді.Жобаның негізгі мақсаты – отбасы құндылықтарын насихаттау, ананың бала тәрбиесіндегі рөлін арттыру, ұлттық тәлім-тәрбиені дәріптеу, мектеп пен ата-ана арасындағы ынтымақтастықты нығайту. Сонымен қатар жоба арқылы аналардың мектеп өміріне белсенді қатысуына мүмкіндік жасалып, бала тәрбиесіндегі жауапкершілігін арттыру көзделді.

Жоба аясында ұйымдастырылған іс-шаралар

Жоба барысында 1-сынып оқушыларымен және аналармен бірлескен көптеген тәрбиелік жұмыстар ұйымдастырылды.

- «Отбасы – тәрбие бастауы» атты дөңгелек үстел

Дөңгелек үстел барысында ата-аналар бала тәрбиесіндегі отбасының рөлі туралы өз ойларын ортаға салып, тәжірибе алмасты. «Балаға ең алдымен қандай тәрбие қажет?» тақырыбында пікір алмасу ұйымдастырылып, ата-аналар өз отбасындағы тәрбиелік дәстүрлері туралы әңгімеледі. Шара барысында кейбір аналар балаларына ертегі айтып ұйықтатудың, бірге кітап оқудың, дастарқан басында әңгімелесудің тәрбиелік мәні зор екенін атап өтті. Бұл жұмыстар ата-аналардың бала тәрбиесіне деген жауапкершілігін арттыруға ықпал етті.

- «Ана – өмір шуағы» атты тәрбие сағаты

1-сынып оқушылары аналарға арналған өлеңдер оқып, ән айтып, өз қолдарымен жасаған сыйлықтарын табыстады. Балалар аналары туралы жүрекжарды тілектерін айтып, отбасындағы ана мейірімінің маңызын түсінді. Кейбір оқушылар аналарына арнап сурет салып, «Мен анамды не үшін жақсы көремін?» тақырыбында шағын әңгімелер айтты. Бұл жұмыс балалардың анаға деген құрметі мен сүйіспеншілігін арттыруға бағытталды.

- Ұлттық тәрбиеге байланысты шеберлік сағаттары

Жоба аясында ұлттық салт-дәстүрге арналған тәрбиелік шаралар өткізілді. Аналар қыз балаларға шаш өру, дастарқан әзірлеу әдебі туралы түсіндірсе, ұл балаларға үлкенді сыйлау, сәлем беру мәдениеті туралы тәрбиелік әңгімелер айтылды. Сонымен қатар оқушылар ұлттық

ойындар ойнап, мақал-мәтелдер айтып, қазақ халқының дәстүрлері туралы мәліметтер алды. Мұндай жұмыстар оқушылардың ұлттық құндылықтарға деген қызығушылығын арттырды.

➢ Психологиялық тренингтер

Аналармен «Балаға жылы сөздің әсері», «Менің баламның жақсы қасиеті» тақырыптарында психологиялық тренингтер өткізілді. Тренинг барысында ата-аналар балаларының жақсы қасиеттерін атап, оларға қолдау көрсету жолдары туралы пікір алмасты. «Жылы жүрек» жаттығуы кезінде аналар балаларға жылы лебіздерін білдіріп, балалар ата-аналарына алғыс сөздерін айтты. Бұл жұмыс отбасы мүшелері арасындағы эмоционалдық байланысты нығайтуға әсер етті.

➢ «Бақытты отбасы» пікір алмасу кеші

Пікір алмасу кешінде отбасылық құндылықтар, ата-ананың өнегесі, бала тәрбиесіндегі қамқорлық пен мейірімнің маңызы туралы әңгімелер айтылды. Оқушылар өз отбасылары туралы шағын бейнероликтер мен фотоколлаждар дайындап, жанұялық дәстүрлерімен бөлісті. Кейбір отбасылар демалыс күндерін бірге өткізудің маңызы туралы айтып, балаларымен бірге табиғат аясында серуендейтіндерін, кітап оқитындарын ортаға салды.

➢ «Отбасымен бірге оқимыз» акциясы

Бұл акция барысында оқушылар ата-аналарымен бірге ертегілер мен балалар әдебиетін оқып, оқылған шығармалар бойынша суреттер салып, кейіпкерлерге мінездеме берді. Мысалы, кейбір оқушылар «Алдар көсе», «Мақта қыз бен мысық» ертегілерін оқып, ертегі кейіпкерлерінің жақсы және жаман қасиеттерін талдады. Бұл жұмыстар оқушылардың кітап оқуға қызығушылығын арттырып, ойлау қабілеттерін дамытуға ықпал етті.

Тәрбие жұмыстарын ұйымдастыру барысында бастауыш сынып оқушыларының жас ерекшеліктеріне сай заманауи педагогикалық технологиялар қолданылды.

1. Тұлғалық-бағдарлы оқыту технологиясы

Әр оқушының жеке қабілеті мен қызығушылығы ескеріліп, шығармашылық жұмыстар ұйымдастырылды. Оқушылар отбасы туралы сурет салып, өлең айтып, өз ойларын еркін жеткізуге мүмкіндік алды.

2. Ынтымақтастық педагогикасы

Ата-ана, мұғалім және оқушы арасындағы бірлескен әрекет жүзеге асырылды. Отбасылық сайыстар мен ортақ тапсырмалар балалар мен ата-аналардың өзара қарым-қатынасын жақсартуға ықпал етті.

3. Ойын технологиясы

1-сынып оқушыларының қызығушылығын арттыру мақсатында рөлдік ойындар, ұлттық ойындар, сергіту жаттығулары ұйымдастырылды. Бұл әдістер балалардың белсенділігін арттырып, тәрбиелік шараларды қызықты өткізуге мүмкіндік берді.

4. Жобалау технологиясы

Оқушылар «Менің отбасым», «Анам – менің мақтанышым» тақырыптарында шағын жобалар мен шығармашылық жұмыстар дайындады. Бұл балалардың ойлау қабілетін және сөйлеу мәдениетін дамытуға ықпал етті.

5. АКТ технологиясы

Тәрбие сағаттарында бейнероликтер, презентациялар, музыкалық сүйемелдеулер қолданылып, көрнекілік арқылы оқушылардың қызығушылығы арттырылды.

Жобаның тиімділігін анықтауға арналған мониторинг нәтижелері

«Аналар мектебі» жобасының тиімділігін анықтау мақсатында 1 «А» және 1 «Ә» сынып оқушыларымен және ата-аналарымен бастапқы және қорытынды мониторинг жұмыстары жүргізілді. Мониторинг барысында оқушылардың отбасылық құндылықтарға көзқарасы, ата-анамен қарым-қатынасы, ұлттық тәрбиеге қызығушылығы, кітап оқуға ынтасы және қоғамдық ортадағы мінез-құлқы сараланды.

Мониторинг жұмыстары бақылау, сауалнама, әңгімелесу, рефлексия, шығармашылық тапсырмалар және ата-аналар пікірі негізінде жүргізілді.

Бастапқы мониторинг нәтижесі: Жоба басталғанға дейін жүргізілген бақылау барысында кейбір оқушылардың:

1. өз ойын еркін жеткізу деңгейінің төмендігі;
2. кітап оқуға қызығушылығының әлсіздігі;
3. отбасылық дәстүрлер туралы түсінігінің аздығы;
4. үлкенге құрмет көрсету дағдыларының толық қалыптаспағаны;
5. ата-анамен бірлескен әрекетке белсенді қатыспауы байқалды.

Ата-аналар арасында жүргізілген сауалнама нәтижесінде кейбір отбасыларда балаға бірге кітап оқу, отбасылық әңгімелесу, ұлттық салт-дәстүрлерді насихаттау жұмыстарының жеткіліксіздігі анықталды.

Қорытынды мониторинг нәтижесі: Жоба соңында жүргізілген қорытынды мониторинг нәтижелері тәрбиелік жұмыстардың тиімді болғанын көрсетті.

Атап айтқанда:

1. оқушылардың отбасына деген сүйіспеншілігі мен ата-анаға құрмет көрсету деңгейі артты;
2. кітап оқуға қызығушылықтары жоғарылады;
3. оқушылардың өз ойын еркін жеткізу дағдылары қалыптасты;
4. ұлттық салт-дәстүрлер туралы білімдері кеңейді;
5. сыныптағы өзара сыйластық пен достық қарым-қатынас нығайды;
6. ата-аналардың мектеппен байланысы белсенді бола түсті.

Мониторинг барысында оқушылардың тәрбиелік іс-шараларға қатысу белсенділігі де артқаны байқалды. Мысалы, бастапқы кезеңде кейбір оқушылар шығармашылық тапсырмалар орындауға қысылып қатысса, жоба соңында олар өлең оқып, өз пікірлерін еркін айтып, топтық жұмыстарға белсенді араласа бастады.

Мониторингтің салыстырмалы көрсеткіштері

Көрсеткіштер	Бастапқы кезең	Қорытынды кезең
Отбасылық құндылықтарды түсіну деңгейі	55%	85%
Кітап оқуға қызығушылық	48%	80%
Ата-анамен бірлескен әрекетке қатысу	50%	92%
Ұлттық тәрбиеге қызығушылық	60%	90%
Қоғамдық ортада өзін ұстау мәдениеті	58%	87%

Қорытынды

Жүргізілген мониторинг нәтижелері «Аналар мектебі» жобасының тәрбиелік маңызы жоғары екенін дәлелдеді. Жоба арқылы оқушылардың рухани-адамгершілік қасиеттері дамып, ата-ана мен бала арасындағы қарым-қатынас нығая түсті. Сонымен қатар ата-аналардың мектеп өміріне белсенді қатысуы артып, отбасы тәрбиесіне деген жауапкершілігі күшейді. Осы жұмыстардың нәтижесінде 1-сынып оқушыларының бойында мейірімділік,

үлкенді құрметтеу, жауапкершілік, ұйымшылдық сияқты қасиеттер қалыптасып, ұлттық құндылықтарға деген қызығушылығы артты.

Қорытындылай келе, «Аналар мектебі» жобасы 1 «А» және 1 «Ә» сынып оқушыларымен жүйелі түрде ұйымдастырылып, бала тәрбиесіндегі отбасы мен мектептің бірлескен жұмысының маңызын көрсетті. Жоба барысында өткізілген тәрбиелік іс-шаралар оқушылардың рухани-адамгершілік қасиеттерін қалыптастыруға, ата-аналардың мектеппен байланысын нығайтуға және ұлттық құндылықтарды дәріптеуге оң әсерін тигізді. Осындай тәрбиелік жұмыстар арқылы оқушылардың ата-анаға деген құрметі артып, мейірімділік, сыйластық, жауапкершілік сияқты қасиеттері қалыптаса түсті. Тәрбиелі, білімді, ұлттық рухы биік ұрпақ тәрбиелеу – барша қоғамның ортақ міндетті.

Қолданлған әдебиеттер тізімі

1.Педагогика – Алматы: Ана тілі, 1992.
2.Ахмет Байтұрсынұлы. Тәрбие және білім туралы тағылымды ойлар. – Алматы, 2003.
3.Жүсіпбек Аймауытов. Тәрбиеге жетекші. – Алматы: Рауан, 1991.
4.Василий Сухомлинский. Балаға жүрек жылуы. – Алматы: Мектеп, 1976.
5.Антон Макаренко. Ата-аналар кітабы. – Алматы: Мектеп, 1985.
6. Отбасылық тәрбие негіздері: әдістемелік құрал. – Алматы, 2018.
7.Ұлттық тәрбие: оқу-әдістемелік құрал. – Өскемен, 2021.
8.Бастауыш сыныптағы тәрбие жұмысының әдістемесі. – Алматы: Мектеп, 2019.

Келгенбаева Сымбат Төлеуқызы[1] - учитель казахского языка и литературы
Жумағалиева Жанар Бақытжанқызы[2] - учитель истории
[1,2]КГУ "Средняя школа № 27" отдела образования по городу Усть-Каменогорску управления образования Восточно-Казахстанской области

ДЮП «ОГОНЕК» КАК НАПРАВЛЕНИЕ ВОСПИТАТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ В РАМКАХ ПРОГРАММЫ «АДАЛ АЗАМАТ»

«Безопасность — это не просто знание правил, а ответственность каждого человека за свою жизнь и жизнь окружающих.»

Современная школа сегодня решает не только образовательные задачи, но и играет важную роль в воспитании подрастающего поколения. Одним из приоритетных направлений воспитательной работы является формирование культуры безопасности, гражданской ответственности и уважительного отношения к обществу. Именно поэтому деятельность ДЮП (дружины юных пожарных) занимает важное место в системе воспитательной работы школы и тесно связана с реализацией программы «Адал азамат».

Программа «Адал азамат» направлена на воспитание честного, ответственного, дисциплинированного и социально активного гражданина. В современных условиях особенно важно формировать у обучающихся такие качества, как ответственность, взаимопомощь, уважение к труду, патриотизм и готовность действовать во благо общества. Работа ДЮП способствует развитию именно этих качеств через практическую деятельность, профилактическую работу и обучение основам безопасности жизнедеятельности.

Актуальность работы по пожарной безопасности обусловлена тем, что ежегодно происходят чрезвычайные ситуации, причиной которых становятся неосторожность, нарушение правил безопасности и недостаточная осведомлённость населения. Особенно важно обучать детей и подростков правильным действиям в чрезвычайных ситуациях, так как именно в школьном возрасте закладываются основы ответственного поведения и культуры безопасности.

Цель работы ДЮП «ОГОНЕК**»** — формирование у учащихся культуры безопасного поведения, развитие гражданской ответственности и воспитание личности в духе ценностей программы «Адал азамат».

Задачи:

1. формирование у учащихся знаний о правилах пожарной безопасности;
2. развитие навыков правильного поведения при возникновении чрезвычайных ситуаций;
3. воспитание дисциплинированности, ответственности и внимательности;
4. развитие навыков взаимопомощи и коллективного взаимодействия;
5. формирование уважительного отношения к профессии пожарного и спасателя;
6. профилактика несчастных случаев среди детей и подростков;
7. формирование активной гражданской позиции через участие в общественно полезной деятельности.

В реализации данного направления приняли участие учащиеся 6 и 8 классов. Работа проводилась систематически в течение учебного года и включала различные формы воспитательной деятельности: тематические беседы, викторины, практические занятия, инструктажи, конкурсы рисунков и плакатов, моделирование чрезвычайных ситуаций, просмотр обучающих видеоматериалов и проведение профилактических минуток безопасности.

Особое внимание уделялось практической направленности мероприятий. Учащиеся знакомились с алгоритмом действий при пожаре, правилами эвакуации, способами вызова экстренных служб, правилами поведения при задымлении помещений и мерами предосторожности при использовании электроприборов. Практические задания помогали детям не только закрепить теоретические знания, но и научиться действовать организованно и спокойно в сложных ситуациях.

В рамках работы ДЮП учащиеся 6 и 8 классов проводили профилактические беседы и «Минутки безопасности» для обучающихся начальных классов. Ребята самостоятельно подготавливали памятки, плакаты и информационные материалы по пожарной безопасности. Такая деятельность способствовала развитию у школьников лидерских качеств, ответственности и навыков общения с младшими учащимися.

Особый интерес вызвали мероприятия, направленные на знакомство с профессией пожарного и спасателя. В ходе бесед учащиеся обсуждали значение профессии пожарного в современном обществе, качества, которыми должен обладать настоящий спасатель: мужество, самоотверженность, дисциплина, готовность прийти на помощь людям. Подобная работа способствует воспитанию уважения к людям опасных профессий и формированию чувства патриотизма.

Работа ДЮП тесно связана с ценностями программы «Адал азамат». В процессе участия в мероприятиях учащиеся учатся понимать, что безопасность общества зависит от ответственности каждого человека. Формируются такие качества, как честность, дисциплинированность, уважение к окружающим, готовность оказать помощь и неравнодушное отношение к проблемам общества.

В ходе мероприятий школьники активно участвовали в обсуждении различных жизненных ситуаций, анализировали причины возникновения пожаров, предлагали пути предотвращения опасных ситуаций. Такая форма работы способствует развитию критического мышления, самостоятельности и умения принимать решения.

Большое значение в воспитательной работе имеет коллективная деятельность. Совместная подготовка мероприятий, участие в беседах и практических заданиях способствуют развитию сплочённости, взаимопонимания и навыков сотрудничества. Учащиеся учатся работать в команде, поддерживать друг друга и совместно решать поставленные задачи.

*Цель работы ДЮП «*ОГОНЕК*»:*

Формирование у обучающихся культуры безопасного поведения, развитие ответственности, дисциплинированности и социальной активности в рамках программы «Адал азамат».

*Задачи работы ДЮП «*ОГОНЕК*»:*

1. Формировать у учащихся знания о правилах пожарной безопасности и действиях в чрезвычайных ситуациях;
2. Развивать навыки взаимопомощи, ответственности и организованности;
3. Воспитывать уважительное отношение к профессии пожарного и спасателя;
4. Вовлекать обучающихся в профилактическую и общественно полезную деятельность по вопросам безопасности;
5. Формировать активную гражданскую позицию и культуру безопасности через практическую деятельность.

В начале 2025–2026 учебного года был составлен план работы ДЮП «ОГОНЕК». Учащиеся 6 и 8 классов принимали активное участие в проведении «Минуток безопасности», тематических бесед и профилактических мероприятий для учащихся начальных классов. Ребята самостоятельно готовили памятки, плакаты, викторины и информационные материалы по правилам пожарной безопасности. Для школьников данная деятельность стала не только полезным опытом, но и возможностью проявить ответственность, инициативу и лидерские качества. Учащиеся начальных классов с интересом участвовали в беседах, играх и практических заданиях по безопасности.

В рамках работы ДЮП используются разнообразные формы воспитательной деятельности: тематические акции, классные часы, викторины, практические занятия, конкурсы рисунков и плакатов, инструктажи, профилактические беседы и тренировки по эвакуации. Особое внимание уделяется практической направленности работы, позволяющей учащимся не только изучать правила пожарной безопасности, но и применять полученные знания в реальных жизненных ситуациях.

ПЛАН РЕАЛИЗАЦИИ РАБОТЫ ДЮП «ОГОНЕК» НА 2025–2026 УЧЕБНЫЙ ГОД

№	Название мероприятия	Сроки	Результат
1	«Номер пожарной службы 101»	Сентябрь	фотоотчёт, разработка
2	«Правила пожарной безопасности на осенних каникулах»	Октябрь	фотоотчёт, грамоты
3	«Средства пожаротушения»	Ноябрь	фотоотчёт, инструктаж
4	Правила пожарной безопасности на зимних каникулах «Осторожно,фейерверки»	Декабрь	фотоотчёт, памятки
5	Если, остался один дома!	Январь	выставка работ
6	Огонь и электричество	Февраль	фотоотчёт
7	Правила пожарной безопасности на весенних каникулах!	Март	инструктаж
8	Эвакуация при пожаре	Апрель	буклеты, памятки
9	Повторим правила	Май	фотоотчёт

Реализация работы ДЮП «ОГОНЕК» способствует формированию у обучающихся устойчивых навыков безопасного поведения, развитию ответственности и гражданской активности. Учащиеся приобретают практический опыт взаимодействия, учатся действовать грамотно и организованно в чрезвычайных ситуациях, осознают важность соблюдения правил безопасности в повседневной жизни.

Системная воспитательная работа по данному направлению помогает формировать личность, способную принимать ответственные решения, проявлять дисциплинированность и

заботу об окружающих. Работа ДЮП играет важную роль в воспитательной системе школы, способствуя формированию гармонично развитой личности в духе ценностей программы «Адал азамат».

Таким образом, деятельность ДЮП «ОГОНЕК» является важной частью воспитательной работы школы. Проведённые мероприятия способствуют формированию у учащихся культуры безопасности, развитию ответственности, дисциплины и активной гражданской позиции. Работа в рамках программы «Адал азамат» помогает воспитывать школьников как честных, сознательных и неравнодушных граждан, готовых соблюдать правила безопасности и заботиться о благополучии окружающих.

Список литературы

1. Сухомлинский В.А. Сердце отдаю детям. – Москва: Просвещение, 1977.
2. Макаренко А.С. Педагогическая поэма. – Москва: Художественная литература, 1988.
3. Выготский Л.С. Педагогическая психология. – Москва: Педагогика, 1991.
4. Методические рекомендации по организации воспитательной работы в школе. – Астана, 2022.
5. Современные подходы к воспитанию школьников: сборник научных статей. – Алматы, 2021.

Костюкова Елена Викторовна[1] **-** учитель истории
Канатова Айгерим Канатовна[2] **-** учитель русского языка и литературы
[1,2]КГУ "Средняя школа № 27" отдела образования по городу Усть-Каменогорску управления образования Восточно-Казахстанской области

«ФОРМИРОВАНИЕ ПРАВОВОЙ КУЛЬТУРЫ И ГРАЖДАНСКОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ ПОДРОСТКОВ ЧЕРЕЗ РЕАЛИЗАЦИЮ ВОСПИТАТЕЛЬНОГО ПРОЕКТА «ЖЕТКІНШЕКТІҢ ЖЕТІ ЖАРҒЫ»

Современное общество предъявляет высокие требования к уровню правовой культуры молодого поколения. В условиях социальных изменений, развития цифрового пространства и увеличения количества правонарушений среди несовершеннолетних особую значимость приобретает воспитание законопослушного, ответственного и социально активного гражданина.

В Послании Президента Республики Казахстан Касым-Жомарта Токаева народу Казахстана подчеркивается необходимость формирования новых общественных ценностей, правового сознания и гражданской ответственности молодежи. Именно поэтому вопросы правового воспитания подростков становятся одним из приоритетных направлений воспитательной работы школы [4].

Подростковый возраст является важным этапом становления личности. В этот период учащиеся учатся осознавать свои права и обязанности, анализировать последствия собственных поступков, принимать решения и нести за них ответственность. Однако не всегда подростки понимают, что многие нормы морали закреплены законодательством, а нарушение закона влечет за собой юридическую ответственность.

В связи с этим возникла необходимость создания воспитательного проекта, который позволил бы не только расширить правовые знания учащихся, но и сформировать устойчивую установку на соблюдение закона, уважение к правам человека и активную гражданскую позицию.

Воспитательный проект «Жеткіншектің жеті жарғы» был реализован в 2025–2026 учебном году среди учащихся 9 «Б» и 10 «А» классов КГУ «Средняя школа №27».

Целью проекта являлось: Формирование правовой культуры, законопослушного поведения и гражданской ответственности современных подростков через систему воспитательных мероприятий правовой направленности.

Были определены задачи проекта:

- познакомить учащихся с понятием «правовой статус подростка»;
- изучить основные документы, отражающие права и обязанности несовершеннолетних;
- формировать навыки социальной ответственности и правовой компетентности;
- способствовать социализации личности школьника;
- обеспечить доступ участников образовательного процесса к правовой информации;
- развивать уважительное отношение к законам и правопорядку;
- формировать у учащихся активную гражданскую позицию.

Работа в рамках проекта строилась на принципах системности, практической направленности, диалога и вовлеченности учащихся в активную деятельность. Особое внимание уделялось интерактивным формам работы, позволяющим подросткам не только получать правовые знания, но и применять их в жизненных ситуациях.

В течение учебного года были организованы и проведены тематические воспитательные мероприятия.

В ходе реализации проекта использовались разнообразные формы воспитательной деятельности[7]:

- классные часы;

- правовые игры;
- круглые столы;
- дискуссии и дебаты;
- профилактические беседы;
- анализ жизненных ситуаций;
- работа в группах;
- интерактивные задания;
- просмотр и обсуждение видеоматериалов.

ПЛАН РЕАЛИЗАЦИИ ВОСПИТАТЕЛЬНОГО ПРОЕКТА «ЖЕТКІНШЕКТІҢ ЖЕТІ ЖАРҒЫ» НА 2025 – 2026 УЧЕБНЫЙ ГОД

№	Название мероприятие	Сроки	Результат
1	Классный час на тему: «Подросток и его права в современном обществе».	Сентябрь	фото отчет, разработка
2	Классный час на тему: «Подросток и ответственность».	Октябрь	фото отчет, разработка
3	Правовая игра «Знаешь ли ты свои права?»	Ноябрь	фото отчет, разработка
4	Круглый стол: «Конвенция о правах ребенка. Знаю ли я ее?»	Декабрь	фото отчет, разработка
5	Классный час на тему: «Ответственность и безответственность. Что прячется за этим?»	Январь	фото отчет, разработка
6	Беседа на тему: «Что делать если подросток нарушил закон?»	Февраль	фото отчет, разработка
7	Круглый стол: «Закон и необходимость его соблюдения»	Март	фото отчет, разработка
8	Дискуссия на тему: «Страна, в которой мне хотелось бы жить»	Апрель	фото отчет, разработка
9	Правовая игра «Правовой лабиринт».	Май	фото отчет, разработка

Использование активных методов обучения позволило повысить мотивацию учащихся, сформировать навыки сотрудничества, критического мышления и правового анализа. Особую эффективность показали игровые формы работы. Правовая игра «Знаешь ли ты свои права?» позволила учащимся в доступной форме закрепить знания о правах и обязанностях несовершеннолетних, научиться работать в команде и аргументировать собственную точку зрения. Значимым мероприятием стал круглый стол «Конвенция о правах ребенка. Знаю ли я ее?». В ходе обсуждения подростки пришли к выводу, что права человека неразрывно связаны с обязанностями и ответственностью. В рамках профилактической работы была проведена беседа «Что делать, если подросток нарушил закон?». Учащиеся познакомились с видами юридической ответственности несовершеннолетних, а также рассмотрели пути предупреждения правонарушений. Дискуссионные формы работы способствовали развитию критического мышления и гражданской активности подростков. Во время обсуждения темы «Страна, в которой мне хотелось бы жить» учащиеся рассуждали о роли закона, справедливости, правах человека и ответственности граждан перед обществом.

Великий казахский просветитель Абай Кунанбаев писал: *«Человек становится человеком только через разум, знания, честь и совесть».* [6]

Данная цитата особенно актуальна в вопросах правового воспитания, поскольку формирование законопослушного поведения невозможно без развития нравственных качеств личности.

Также важным ориентиром в реализации проекта стали слова французского философа Шарля Монтескье:

«Свобода есть право делать всё, что дозволено законом». Эта мысль помогла учащимся осознать взаимосвязь свободы, ответственности и соблюдения закона.

В ходе реализации воспитательного проекта были достигнуты положительные результаты:

- повысился уровень правовой грамотности учащихся;
- сформировалось более ответственное отношение к своим поступкам;
- возрос интерес школьников к вопросам права и гражданской ответственности;
- учащиеся научились анализировать правовые ситуации и находить пути их решения;
- повысился уровень социальной активности подростков;
- укрепились навыки сотрудничества, дискуссии и командной работы;
- были созданы методические материалы и разработки воспитательных мероприятий.

Проект способствовал формированию у подростков уважительного отношения к законам Республики Казахстан, понимания своих прав и обязанностей, а также развитию правосознания.

Реализация воспитательного проекта «Жеткіншектің жеті жарғы» показала, что системная и практико-ориентированная работа по правовому воспитанию является эффективным средством формирования гражданской ответственности подростков.

Наиболее результативными оказались интерактивные формы работы: правовые игры, дискуссии, круглые столы и анализ жизненных ситуаций. Именно такие формы позволяют подросткам не только получать теоретические знания, но и применять их в реальной жизни.

В процессе реализации проекта учащиеся стали более осознанно относиться к вопросам права, ответственности и соблюдения закона. Повысился уровень вовлеченности школьников в воспитательные мероприятия, улучшились навыки коммуникации и взаимодействия.

Таким образом, правовое воспитание подростков является важной составляющей современной системы образования. Формирование уважительного отношения к закону, развитие гражданской ответственности и правового сознания способствует воспитанию активного, законопослушного и социально ответственного гражданина Республики Казахстан.

Проект «Жеткіншектің жеті жарғы» стал эффективной платформой для развития правовой культуры учащихся, их социальной активности и гражданской позиции. Полученный опыт подтверждает необходимость дальнейшего развития подобных воспитательных инициатив в школьной среде.

Список литературы:

1.Закон Республики Казахстан «О профилактике правонарушений» от 29 апреля 2010 года №271-IV.

2.Закон Республики Казахстан «Об образовании» от 27 июля 2007 года №319-III.

3.Конвенция ООН о правах ребенка. – Нью-Йорк, 1989.

4.Послание Президента Республики Казахстан Касым-Жомарта Токаева народу Казахстана «Справедливый Казахстан: закон и порядок, экономический рост, общественный оптимизм». – Астана, 2024.

5. Единая программа воспитания «Адал азамат». – Астана: Министерство просвещения РК, 2024.

Магауиянова Айаулым Ануаровна[1] - қазақ тілі мен әдебиеті пәнінің мұғалімі
Муканов Бек Шынгазинович[2] - қазақ тілі мен әдебиеті пәнінің мұғалімі
[1,2]ШҚО білім басқармасының Өскемен қаласы бойынша білім бөлімінің
«№27 орта мектебі» КММ

БІР ЖҮРЕКТЕН – МЫҢ ҮМІТ: «ҚАМҚОР» ЖОБАСЫ

«Қамқор» мейірімділік пен жауапкершілікке тәрбиелеу жолы«Білім берудің ұлы мақсаты – тек білім ғана емес, ең алдымен әрекет.»
Н. И. Мирон

«Қамқор» тәрбиелік жобасының мәні қазіргі қоғамда назар аударуды және көмекті қажет ететін көптеген әлеуметтік және экологиялық мәселелердің болуымен байланысты.Қазіргі қоғам технологиялық дамуға қарамастан, әлеуметтік оқшаулану мәселесімен бетпе-бет келіп отыр. Әсіресе қарт адамдар жиі жалғыз қалып, жеткілікті әлеуметтік қолдауға мұқтаж болады. Жаһандану және технологиялық өзгерістер жағдайында қамқорлық, мейірімділік, жанашырлық және ынтымақтастық сияқты моральдық-этикалық құндылықтарды қолдау және дамыту маңызды. «Қамқор» жобасы өзара көмек пен жауапкершілік мәдениетін қалыптастыруға ықпал етеді. Бұл қоғамның адамгершілігі мол әрі әділетті болып қалуы үшін өте өзекті.

Соңғы жылдары волонтерлік қызметке және азаматтық белсенділікке деген қызығушылықтың артуы байқалады. Адамдар әлеуметтік жобаларға жеке үлес қосудың және өзгелерге көмектесудің маңызын жиі түсіне бастады. «Қамқор» жобасы осы күш-жігерді жұмылдырып, оны шын мәнінде көмекке мұқтаж адамдардың қажеттіліктеріне бағыттауға көмектеседі.

Жобаның мақсаты

«Қамқор» әлеуметтік жобасын жүзеге асыру арқылы қамқорлық, мейірімділік, жанашырлық, ынтымақтастық, тазалық сияқты құндылықтарды дарыту.

Міндеттері

- педагогтерді, оқушыларды және ата-аналарды волонтерлік қызмет арқылы жобаға қатысуға тарту;
- ұрпақтар сабақтастығын нығайту, әлеуметтік жалғыздық пен қарым-қатынас тапшылығын азайту;
- табиғат пен қоршаған ортаға қамқорлық мәдениетін қалыптастыру;
- тұлғаның адамгершілік-экологиялық ұстанымын қалыптастыру;
- балалар мен жасөспірімдердің қоршаған ортамен өзара әрекеттесудегі жеке экологиялық бағытталған тәжірибесін дамыту.

«Қоғамға қызмет ету» волонтерлік қызмет бағдарламасы — бұл педагогтер мен оқушыларды мектептің мұқтаж жандарға көмек көрсету, әлеуметтік, экологиялық және мәдени мәселелерді шешуге жәрдемдесу бағытындағы белсенді қызметіне тартуға арналған бастама.

амға қызмет ету» бағдарламасы әрбір адам ортақ игілікке өз үлесін қосатын, бірлігі жарасқан және жауапты қоғам қалыптастыруға бағытталған.

«Қамқор» мектеп жобасының мақсаты

Білім алушылардың бойында адамгершілік құндылықтарды қалыптастыру, қамқорлық, жауапкершілік, мейірімділік және әлеуметтік белсенділік сезімдерін дамыту.

«Қамқор» мектеп жобасының міндеттері

1. Оқушылардың жанашырлық сезімін және айналасындағы адамдарға құрметпен қарауын дамыту;
2. Өзара көмек көрсету және әлеуметтік жауапкершілік дағдыларын қалыптастыру;
3. Білім алушыларды волонтерлік және қоғамға пайдалы қызметке тарту;
4. Мектеп, отбасы және қоғам арасындағы ынтымақтастықты нығайту.

2025–2026 оқу жылының басында «Қамқор» мектеп жобасының жұмыс жоспары жасалды. 5-сынып оқушылары топтарға бөлініп, бастауыш сынып оқушылары үшін «Ойын үзілістері», «Қауіпсіздік минуттары» іс-шараларын өткізді. Балалар өз бетінше плакаттар дайындап, кіші сынып оқушыларына арналған ойындар мен сыйлықтар әзірледі.

Оқушылар үшін қоғамдық жұмыс үлкен қуаныш сыйлады. Сонымен қатар бастауыш сынып оқушылары қауіпсіздік туралы баяндамаларды қызығушылықпен тыңдап, ойындарға белсене қатысты.

Жоба аясында әртүрлі жұмыс түрлері қолданылады: акциялар, сынып сағаттары, тренингтер, қайырымдылық іс-шаралары, экологиялық сенбіліктер және волонтерлік бастамалар. Оқушылардың құндылықтарды тек меңгеріп қана қоймай, оларды нақты өмірде іске асыруына мүмкіндік беретін практикалық қызметке ерекше назар аударылады.

2025 – 2026 ОҚУ ЖЫЛЫ ҮШІН «ҚАМҚОР» ТӘРБИЕ ЖОБАСЫН ІСКЕ АСЫРУ ЖОСПАРЫ

№	Іс-шара атауы	Мерзімі	Нәтижесі
1	«Қамқор жобасы дегеніміз не?» тақырыбында әңгіме өткізу	Қыркүйек	Фотоесеп, әзірлеме
2	«Волонтерлік қызмет» тақырыбында сынып сағаты	Қазан	Фотоесеп, әзірлеме
3	«Қамқор» жобасы аясында бастауыш сынып оқушыларына арналған ойын үзілістерін ұйымдастыру	Қараша	Фотоесеп, әзірлеме
4	«Қамқор» мектеп жобасы аясында бастауыш сынып оқушыларымен «Менің қауіпсіз демалысым» тақырыбында әңгіме өткізу	Желтоқсан	Фотоесеп, әзірлеме
5	«Ізгі ниет – игі істер – жарқын өмір!» тақырыбында сынып сағаты	Қаңтар	Фотоесеп, әзірлеме
6	«Қамқор» мектеп жобасы аясында бастауыш сынып оқушыларымен «Жақсы деген немене? Жаман деген немене?» тақырыбында әңгіме өткізу	Ақпан	Фотоесеп, әзірлеме
7	«8 наурыз мерекесінің тарихы» тақырыбында сынып сағаты	Наурыз	Фотоесеп, әзірлеме
8	«Қамқор» мектеп жобасы аясында сенбіліктер өткізу, бастауыш сынып оқушыларымен «Айналамыздағы әлем» тақырыбында әңгіме жүргізу	Сәуір	Фотоесеп, әзірлеме
9	«Қамқор» мектеп жобасы аясында бастауыш сынып оқушыларымен «Жазғы демалыс кезіндегі қауіпсіздігім» тақырыбында әңгіме өткізу	Мамыр	Фотоесеп, әзірлеме

Қамқор жобасының аясында «Ізгі ниет – игі істер – жарқын өмір!» 5 «Б» сынып

2025–2026 оқу жылында «Қамқор» тәрбиелік жобасын жүзеге асыру білім алушылардың бойында тұрақты адамгершілік бағдарларды қалыптастыруға, жанашырлық, жауапкершілік және әлеуметтік белсенділікті дамытуға ықпал етеді. Іс-шараларды өткізу барысында оқушылар жақындарына қамқорлық жасау, қоғамдық маңызы бар қызметке және волонтерлік қозғалысқа қатысу бойынша практикалық тәжірибе жинақтайды.

Тәрбие жұмысын ұйымдастырудағы жүйелі тәсіл, сондай-ақ мектеп, отбасы және қоғам арасындағы өзара байланыс тәрбие үдерісінің тиімділігін арттыруға мүмкіндік береді. «Қамқор» жобасы ынтымақтастыққа қабілетті, адамгершілік таныта алатын және белсенді азаматтық ұстанымы бар тұлғаны қалыптастыруға қолайлы жағдай жасайды.

Жобаны жүзеге асыру нәтижесінде білім алушылардың тәрбиелік деңгейі артып, мектеп қауымдастығы нығаяды, өзара көмек пен құрмет мәдениеті дамиды деп күтіледі. «Қамқор» мектептің тәрбие жүйесінде маңызды рөл атқарады. Жоба қазіргі қоғамда өмір сүруге дайын, адамгершілік, жауапкершілік және белсенді азаматтық ұстаным таныта алатын жан-жақты дамыған тұлғаны қалыптастыруға ықпал етеді.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. Сухомлинский В.А. *Балаларға жүрек жылуы*. – Мәскеу: Просвещение, 1977.
2. Макаренко А.С. *Педагогикалық поэма*. – Мәскеу: Художественная литература, 1988.
3. Божович Л.И. *Балалық шақтағы тұлға және оның қалыптасуы*. – Мәскеу: Педагогика, 2008.
4. Выготский Л.С. *Педагогикалық психология*. – Мәскеу: Педагогика, 1991.
5. Мектептегі тәрбие жұмысын ұйымдастыру бойынша әдістемелік ұсынымдар. – Астана, 2022.
6. Оқушыларды тәрбиелеудің заманауи тәсілдері: ғылыми мақалалар жинағы. – Алматы, 2021.

Рысбекова Ақмарал Рысбеккызы[1] - физика пәні мұғалімі
Дмитриева Ирина Владимировна[2] - физика пәні мұғалімі
[1,2]ШҚО білім басқармасының Өскемен қаласы бойынша білім бөлімінің
«№27 орта мектебі» КММ

«ЛАДЬЯ» ШАХМАТ ҮЙІРМЕСІ

Шахмат – адамзат тарихындағы ең көне әрі ең танымал зияткерлік ойындардың бірі. Бұл ойын адамның логикалық ойлау қабілетін, есте сақтауын, зейінін және сабырлылығын дамытады. Қазіргі таңда шахмат көптеген елдерде білім беру жүйесіне енгізіліп, оқушылардың интеллектуалдық деңгейін көтерудің тиімді құралы ретінде қарастырылуда. Мектебімізде ұйымдастырылған «Ладья» шахмат үйірмесі де осы мақсаттарды жүзеге асыруға бағытталған. Үйірмеге шахмат ойынын енді үйреніп жүрген оқушылар қатысып, ойынның бастапқы ережелерінен бастап, күрделі тәсілдерге дейін меңгереді.

Үйірменің мақсаты мен міндеттері

«Ладья» шахмат үйірмесінің негізгі мақсаты – оқушылардың логикалық ойлау қабілетін дамыту, оларды зияткерлік ойын арқылы тәрбиелеу және бос уақыттарын тиімді ұйымдастыру. Үйірме барысында оқушылар шахмат фигураларының жүру ережелерін, ойын тактикасын, қарапайым комбинациялар мен стратегияларды үйренеді. Сонымен қатар оқушылардың шығармашылық қабілеті артып, өз бетінше шешім қабылдау дағдылары қалыптасады. Үйірме жұмысының тағы бір маңызды міндеті – балаларды шыдамдылыққа, тәртіпке, қарсыласын құрметтеуге және жеңіске деген ұмтылысқа тәрбиелеу.

Шахматтың оқушыға пайдасы

Шахмат ойыны оқушылардың жан-жақты дамуына үлкен әсер етеді. Ең алдымен, ойын барысында балалар әр қадамын ойланып жасауға дағдыланады. Бұл олардың математика, физика сияқты пәндерді меңгеруіне көмектеседі. Шахмат есте сақтау қабілетін жақсартып, зейінді арттырады. Оқушылар қарсыласының әрекетін болжай отырып, бірнеше қадам алға ойлауға үйренеді. Сонымен қатар шахмат эмоционалдық тұрақтылықты қалыптастырып, жеңіліс пен жеңісті дұрыс қабылдауға тәрбиелейді. Үйірмеге қатысатын балалар уақытты тиімді пайдалануды, мақсат қоюды және сол мақсатқа жету жолдарын жоспарлауды меңгереді.

Үйірме сабақтарының ерекшелігі

«Ладья» шахмат үйірмесінің сабақтары қызықты әрі танымдық түрде өткізіледі. Әр сабақта оқушылар жаңа тақырыппен танысып, практикалық тапсырмалар орындайды. Мысалы, фигуралардың қозғалысын үйрену, шахматтық комбинациялар құрастыру, мат қою тәсілдерін меңгеру сияқты жұмыстар жүргізіледі. Сабақ барысында интерактивті әдістер, топтық ойындар және шағын жарыстар ұйымдастырылады. Бұл балалардың сабаққа деген қызығушылығын арттырып, белсенділігін күшейтеді. Оқушылар бір-бірімен тәжірибе алмасып, өз білімдерін жетілдіруге мүмкіндік алады.

Жарыстар мен жетістіктер

Үйірме аясында түрлі шахмат турнирлері мен сайыстар өткізіліп

тұрады. Мұндай жарыстар оқушылардың білімін шыңдап қана қоймай, олардың өз күшіне деген сенімін арттырады. Жарыс барысында балалар қарсыластарымен әділ ойнап, спорттық мәдениетті сақтауға үйренеді. Жеңімпаздар марапатталып, белсенді қатысушыларға алғыс білдіріледі. Бұл оқушылардың шахматқа деген қызығушылығын одан әрі арттыра түседі.

Қорытынды

Қорыта айтқанда, «Ладья» шахмат үйірмесі – оқушылардың интеллектуалдық дамуына үлкен үлес қосатын маңызды үйірмелердің бірі. Шахмат ойыны балаларды тек ойлауға ғана емес, сабырлылыққа, тәртіпке және жауапкершілікке тәрбиелейді. Үйірме арқылы оқушылар бос уақыттарын пайдалы өткізіп, жаңа достар тауып, өз қабілеттерін дамытады. Болашақта осындай үйірмелердің саны артып, оқушылардың зияткерлік әлеуетін дамытуға кең мүмкіндік береді деген сенім мол.

Нысанова Алия Сеитовна[1] - бастауыш сынып мұғалімі
Торпақова Еркежан Оралбековна[2] - бастауыш сынып мұғалімі
[1,2]ШҚО білім басқармасының Өскемен қаласы бойынша білім бөлімінің
«№27 орта мектебі» КММ

«АНАЛАР МЕКТЕБІ – РУХАНИ ҚҰНДЫЛЫҚТАР ОРДАСЫ»

«Ана – бір қолымен бесікті, бір қолымен әлемді тербетеді» деген халық даналығы ананың қоғамдағы орны мен тәрбиедегі рөлін айқын көрсетеді. Ұлттың болашағы – тәрбиелі ұрпақ болса, сол ұрпақтың бойына ізгілік пен адамгершілік қасиеттерін сіңіретін ең алдымен – ана. Сондықтан да отбасы тәрбиесінің негізін нығайтып, ұлттық құндылықтарды дәріптеу бүгінгі күннің басты міндеттерінің бірі болып отыр.

Осы мақсатта Шығыс Қазақстан облысы білім басқармасы Өскемен қаласы бойынша білім бөлімінің «№27 орта мектебі» КММ-де 2017 жылдан бастап «Аналар мектебі» жобасы өз жұмысын табысты жалғастырып келеді. Бұл жоба педагогикалық кеңестің шешімімен құрылып, бүгінгі күні отбасы мен мектеп арасындағы байланысты нығайтатын маңызды рухани алаңға айналды.

«Аналар мектебі» – тек аналарға арналған жиын емес, ол ұлттық тәрбие мен рухани құндылықтардың ордасы. Мұнда аналардың бала тәрбиесіндегі рөлі артып қана қоймай, жас ұрпақтың бойына салт-дәстүр, әдептілік, мейірімділік, еңбекқорлық сияқты асыл қасиеттер сіңіріледі. Қазіргі жаһандану дәуірінде ұлттық болмысымызды сақтап қалу үшін осындай тәрбиелік мәні зор жобалардың маңызы ерекше.

Мектепте «Аналар мектебінің» жұмысы арнайы бекітілген жоспар негізінде жүзеге асырылады. Оқу жылы ішінде тоғыз рет өткізілетін кездесулер барысында аналар мектеп өміріне белсене араласып, балаларымен бірге түрлі тәрбиелік және шығармашылық жұмыстарға қатысады. Әрбір басқосу – ана мен бала арасындағы рухани байланысты нығайтатын ерекше сәт.

Жобаның басты ерекшелігі – теория мен тәжірибенің ұштасуында. Кездесулер барысында аналар педагогикалық кеңестер тыңдап қана қоймай, балаларымен бірге қолөнер жұмыстарын орындайды. Жапсыру, мүсіндеу, ою-өрнек жасау, ұлттық бұйымдар дайындау сияқты шығармашылық жұмыстар балалардың танымдық қабілеттерін дамытып, эстетикалық

талғамын қалыптастырады. Сонымен қатар, табиғи материалдармен жұмыс жасау арқылы қоршаған ортаға деген сүйіспеншілік пен еңбекке баулу жүзеге асады.

«Аналар мектебінде» ұлттық тәрбиеге ерекше мән беріледі. Әр іс-шара барысында халқымыздың салт-дәстүрлері насихатталып, ұлттық өнер мен мәдениет дәріптеледі. Балалар аналарымен бірге ою ойып, ұлттық нақыштағы бұйымдар жасағанда, олардың бойында туған жерге, елге деген сүйіспеншілік пен патриоттық сезім қалыптасады. Бұл – ұлт тәрбиесінің негізі. Осы мақсатта 2 «А», 2 «Ә» сыныптарындағы жүргізіліп отырған «Шебер қолдар» үйірмесінің негізгі мақсаты отбасы мен мектеп арасындағы байланысты нығайту және отбасылық жақсы тәрбиенің тәжірибесін насихаттау, аналардың бала тәрбиелеудегі жауапкершілігін арттыру болып табылады.

Тоғыз ай бойы жүргізілген жүйелі жұмыстың нәтижесінде аналардың педагогикалық мәдениеті артып, балалардың мектепке бейімделуі мен танымдық белсенділігі жақсарғаны байқалды. Осындай кездесулер арқылы ата-ана мен мектеп арасындағы сенім нығайып, балалар тәрбиесіне деген жауапкершілік арта түсті.

Қорыта келе, «Аналар мектебі» — ұлт тәрбиесінің алтын арқауын жалғап, отбасы мен мектеп арасындағы ынтымақтастықты нығайтатын тағылымы мол жоба. Бұл бастама арқылы аналардың бала тәрбиесіндегі жауапкершілігі артып қана қоймай, жас ұрпақтың бойына ұлттық құндылықтар, адамгершілік қасиеттер мен рухани мәдениет қалыптасады. Ана мен бала арасындағы сыйластық пен мейірімге негізделген мұндай кездесулер оқушылардың жан-жақты дамуына, олардың мектеп өміріне белсенді бейімделуіне оң ықпал етеді.

«Аналар мектебінің» басты жетістігі — тәрбиені тек сөз жүзінде емес, нақты іс-әрекет арқылы жүзеге асыруында. Қолөнер, шығармашылық жұмыстар, ұлттық салт-дәстүрлерді насихаттау арқылы балалар туған халқының мәдениетін құрметтеуге, еңбеккорлық пен әдептілікке тәрбиеленеді. Осындай игі шаралар нәтижесінде мектепте рухани құндылықтарға негізделген тәрбиелік орта қалыптасып келеді.

Бүгінгі жаһандану дәуірінде ұлттық болмысты сақтап, саналы да парасатты ұрпақ тәрбиелеу — баршамыздың ортақ міндетіміз. Осы тұрғыдан алғанда, «Аналар мектебі» — ұлттың рухани жаңғыруына үлес қосатын маңызды тәрбие мектебі. Себебі тәрбие тал бесіктен басталады, ал оның негізін қалаушы — ана. Сондықтан ананың өнегесі мен тәрбиесін ардақтау, отбасы құндылықтарын дәріптеу — келешек ұрпақтың жарқын болашағына жасалған үлкен қадам.

Саналы ана тәрбиелеген ұрпақ қана елінің қамын ойлайтын, ұлттық рухы биік, білімді де тәрбиелі азамат болып қалыптасады. Ендеше, «Аналар мектебі» алдағы уақытта да ұлттық тәрбие мен рухани құндылықтардың шамшырағы болып, жас ұрпақтың бойына ізгілік пен парасаттылық дәнін себе бермек.

Моисеева Наталья Николаевна[1] - учитель математики
Байгундинова Аяулым Есенбекқызы[2] - учитель труда
Абдрахманова Арайлым Кәбдікәрімқызы[3] - учитель биологии
[1,2,3]КГУ "Средняя школа № 27" отдела образования по городу Усть-Каменогорску управления образования Восточно-Казахстанской области

ТӘРБИЕ ЖОБАСЫ: «ЕҢБЕГІ АДАЛ - ЖАС ӨРЕН»

«Труд – отрада, лень – жестокий бич»
Абай Кунанбаев

Введение

В целях широкой пропаганды культуры честного труда и трудолюбия реализуется проект «Еңбегі адал - жас өрен».

Седьмой класс — это период перехода от учебной деятельности как основной к социально значимой. В этом возрасте важно сформировать у учащихся понимание того, что честный труд является не только источником материального блага, но и основой личностного роста. Проект был разработан для того, чтобы перевести абстрактное понятие «трудолюбие» в плоскость конкретных и полезных дел.

Актуальность проекта

Современный мир предлагает массу быстрых решений, что иногда создает у подростков иллюзию «легкого успеха». Проект направлен на формирование осознанного отношения к труду, где честность и усердие являются главными критериями ценности человека.

Цель проекта:

Повысить уровень осознанного отношения к труду у учащихся через практические и творческие мероприятия, направленные на формирование трудолюбия и уважения к результатам честного труда.

Задачи проекта:

1.Формировать у обучающихся представление о значении честного и добросовестного труда в жизни человека и общества.

2.Формировать навыки коллективной и индивидуальной ответственности при выполнении трудовых заданий.

3. Развивать положительное отношение к выполнению трудовых поручений и обязанностей в школе и дома.

Основная часть

Воспитание трудолюбия у современных подростков — это не только физическая активность, но и формирование правильных жизненных ценностей. В рамках проекта «Воспитание честного труда и трудолюбия» в 7 классе была проведена серия мероприятий, направленных на развитие ответственности и уважения к созидательной деятельности.

Система воспитательной работы была выстроена через разнообразные формы деятельности, охватывающие бытовой, творческий и социальный аспекты труда. Особое внимание было уделено коллективному труду. Регулярное участие в субботниках и генеральные уборки в кабинете сплотили классный коллектив. Подростки на практике увидели, как распределение обязанностей и честный вклад каждого влияют на общий, видимый результат — чистоту и уют. Развитие навыков бережливости реализовалось в рамках трудового десанта «Книжная мастерская», где учащиеся занимались реставрацией учебного фонда библиотеки. Для формирования эстетического отношения к труду был организован десант «Уход за цветами». Работа с живыми растениями требует дисциплины и системности. Творческий потенциал учащихся был реализован в блоке «Сделай сам», где каждый смог проявить индивидуальность через создание материальных объектов своими руками.

Важным педагогическим приемом стало вовлечение семиклассников в работу с младшим звеном. Выступление агитбригады «Кто работы не боится, у того она и спорится»

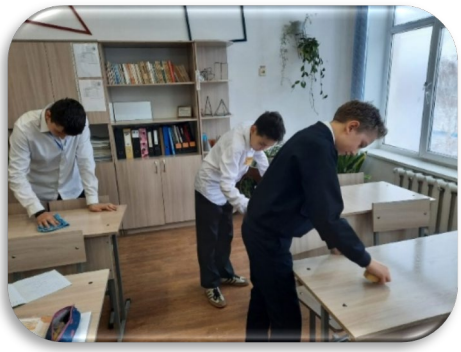
перед учащимися начальных классов способствовало закреплению этических норм у самих выступающих. Формат «равный — равному» оказался крайне эффективным. Профориентационная составляющая проекта была реализована через «Марафон профессий». Это мероприятие помогло школьникам соотнести свои текущие учебные обязанности с требованиями взрослого мира. Ребята пришли к выводу, что качественная учеба сегодня — это их главный честный труд, который станет фундаментом профессионализма в будущем. Логическим продолжением стала акция «Семь добрых дел», направленная на развитие внутренней мотивации к бескорыстному труду на благо окружающих.

В ходе реализации проекта была отмечена положительная динамика в сплоченности классного коллектива и уровне ответственности учащихся за порученные дела.

Заключение

Воспитание трудолюбия — это системный процесс. Представленный комплекс мероприятий позволяет сформировать у учащихся 7 класса устойчивое понимание того, что любой результат достигается честным и упорным трудом, а общественное признание — это следствие личного вклада в общее дело. Реализованный комплекс мероприятий показал, что трудовое воспитание наиболее эффективно тогда, когда оно разнообразно. Сочетание физического труда, творчества и социальной помощи позволяет семиклассникам увидеть многогранность труда и понять, что честность и трудолюбие — это не просто слова, а осознанный выбор успешного человека.

Шимолина Елена Васильевна[1] - учитель начальных классов
Камалиева Гульмира Михайловна[2] - учитель начальных классов
[1,2]КГУ "Средняя школа № 27" отдела образования по городу Усть-Каменогорску управления образования Восточно-Казахстанской области

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ РОДИТЕЛЕЙ С КЛАССОМ КАК ОСНОВА УСПЕШНОГО ВОСПИТАНИЯ И ОБУЧЕНИЯ УЧАЩИХСЯ

Семья и школа — это два важных института, которые играют ключевую роль в воспитании и развитии ребёнка. Только при тесном сотрудничестве педагогов и родителей возможно создать благоприятные условия для успешного обучения, воспитания и социализации учащихся. Именно поэтому взаимодействие родителей с классом является одним из главных направлений работы классного руководителя.

В начальном классе работа с родителями строится на принципах доверия, взаимоуважения, открытости и сотрудничества. Родители являются не просто наблюдателями школьной жизни детей, а активными участниками образовательного процесса. Совместная деятельность помогает создать дружный коллектив, укрепить связь между семьёй и школой, а также повысить мотивацию детей к учёбе.

Одной из основных форм взаимодействия являются родительские собрания. На них обсуждаются вопросы успеваемости, дисциплины, психологического комфорта детей, возрастные особенности младших школьников, а также пути решения возникающих трудностей. Особое внимание уделяется формированию у детей ответственности, самостоятельности и уважительного отношения к окружающим.

Важную роль играет индивидуальная работа с родителями. Личные беседы, консультации и совместный поиск решений помогают своевременно выявлять проблемы ребёнка и оказывать необходимую поддержку. Такое сотрудничество способствует созданию единого воспитательного пространства «школа – семья».

Родители активно участвуют в жизни коллектива: помогают в организации классных мероприятий, принимают участие в конкурсах, творческих проектах, праздничных программах и акциях. Совместные мероприятия объединяют детей и взрослых, создают атмосферу доверия, взаимопонимания и поддержки.

Особенно важно, что родители являются примером для своих детей. Их отношение к школе, к учителю, к обучению напрямую влияет на формирование у ребёнка положительной учебной мотивации и культуры поведения. Когда ребёнок видит заинтересованность родителей в школьной жизни, он чувствует поддержку и стремится к успеху.Современная школа невозможна без активного взаимодействия с семьёй. Только совместными усилиями можно воспитать гармоничную, ответственную и успешную личность. Работа с родителями показывает, что сотрудничество, основанное на доверии и взаимопомощи, даёт положительные результаты и способствует успешному развитию каждого ребёнка.

Таким образом, взаимодействие родителей с классом — это важное условие эффективного воспитания и обучения младших школьников. Главная задача классного руководителя — объединить усилия семьи и школы ради благополучия и успешного будущего детей. Работа классного руководителя должна заключать в себе не только работу с детьми, но и тесное взаимодействие с родителями. Все согласятся с тем, что важную роль в формировании личности ребенка играет то, какую работу проведет учитель с родителями. Ведь никто не знает больше о своих детях, чем мама и папа.

Социальный мир семьи - сильнейший фактор формирования личности ребенка. Его влияние нельзя исключить и не учитывать. Назначение работы педагога с родителями воспитанников в том, чтобы содействовать единого воспитательного поля, единой социальной среды, в которой бы наивысшие ценности являлись основной жизни либо были признаны как основа жизни желаемой, достойной для человека.

Классный руководитель не может и не должен перевоспитывать родителей и пре образовывать семью- это лежит за пределами его профессиональных полномочий. Но классный руководитель мог бы содействовать наиблагоприятнейшим условиям лич ностного становления ребенка путем педагогического влияния на семейное воспитан ие.

Поэтому первой составной частью такого взаимодействия является информаци онное педагогическое обеспечение родителей сведениями о воспитательной концепци и школы, о педагогических позициях классного руководителя, о методике воспитания, целях и задачах личностного развития школьника на данный учебный год; а также о ходе духовного развития ребенка, особенностях его школьной деятельности, взаимоотношениях в группе, выявляющихся способностях, текущих успехах во всех сферах обучения. Реализуется функция педагогического просвещения.

Информация такого плана чрезвычайно влияет на воспитательную семейную среду вносит осознанность в действия родителей, придает их влиянию на детей целесообраз ный характер, повышает уровень положительного отношения к школе, придает серьез- ность в отношении родителей к своим родительским обязанностям.

Вторую составную часть взаимодействия педагога с родителями выполняет п едагогическое корректирование семейного воспитания, а именно той стороны, которая касается, прежде всего, отношения к ребенку, а далее режима жизни деятельности и ребенка.Корректирование производится с позиции профессиональной необходимости, д иктуемой ходом воспитательного процесса. И ничем иным. Все, что скажет классный руководитель относительно необходимых изменений, должно проистекать из воспита- тельных целей, из блага ребенка как растущей и развивающей личности.

Педагог привносит невольно дополнительную мотивацию для устройства семейн ой жизни и некоторого переустройства, ссылаясь на то важное, без чего не может быть максимального развития личности ребенка.

Так, родители во имя блага ребенка посещают, а потом и влюбляются в театр, покупают, а потом читают книги, проявляют интерес, а потом увлекаются путешествиями.

Коррекция семейного воспитания становится коррекцией личности родителей, но, разумеется, мера эта различна, а иногда равна нулю.

Единое воспитательное поле создается, если родители приобщаются к реальной практической жизнедеятельности детей в школе, проживая вместе с детьми определен- ные ценностные отношения.

Ребенок в этот момент как бы не видит границ между семьей и школой, видит лишь некое единство мира, в котором наивысшие ценности носят общий характер, выступа ют основополагающими элементами мира.

Третья слагаемая часть взаимодействия педагога и родителей - практическая совместная работа детей и родителей, которую организует педагог. Проживая вместе с детьми определенные отношения в ходе праздника, концерта, беседы, игры, трудового дела, спортивного состязания и других форм совместной деятельности, родители пере носят данное отношение в дальнейшую историю семейной жизни, привносят невольно новые отношения, которых раньше не было в семье, тем самым изменяя поле семей ных отношений.

Изменения эти принципиальны, ибо положительно соотносятся с основными ценностны- ми отношениями воспитательной школьной среды.

Содержанием обрисованного взаимодействия педагога с родителями становится п остоянная забота педагога о развитии личности ребенка. Она наполняет всевозможные действия педагога в адрес родителей, будь это просьба приобрести книгу, прийти на собрание, откликнуться на призыв отремонтировать классную комнату или жесткое пресечение беседы с папой в алкогольном опьянении, отказ принять продуктовые подношения, просьба изменить тональность разговора. Единственным объектом внима-

ния в организованном таким образом взаимодействии становится забота о развитии воспитанника.

Следовательно, содержанием взаимодействия классного руководителя с родителя ми его воспитанников является проблемная забота о развитии воспитанника, его самочувствии, состоянии души, физическом и психическом здоровье, успешности деятельности, положении в группе и групповом статусе, самооценке и притязаниях, способностях и перспективах их развития, особенностях характера и их учете в общении с ребенком, в итоге, о счастье подрастающей личности, входящей в контекст современной культурной жизни.

Снимается окончательно проблема «вызова» родителей в школу. Их приглашают в школу, чтобы побеседовать о положении дела, о том, каковы успехи ребенка в школе, как можно было бы повысить уровень успешности развития всех сторон личности ребенка, о том, как решить вместе с ребенком его проблемы, если они стали перед ним.

Успешное решение задач воспитания возможно только при условии взаимодейств ия семьи и школы. Сотрудничество семьи и школы становится все более актуальным и востребованным.

Семья - часть общечеловеческого коллектива, важнейший институт социализации подрастающего поколения. Какую бы сторону мы не взяли, всегда окажется, что решающая роль его эффективности на том или ином этапе играет семья.

Работа с родителями- один из труднейших участков в деятельности учителя. Эта работа требует разносторонней подготовки, прежде всего знания психологии и педагогики. Когда принимаем незнакомый класс, нас волнует в одинаковой степени, что из себя представляют будущие ученики, какие у них родители, как они воспиты вают своих детей, будут ли они помощниками.

Знакомство с жизнью семьи начинается с анкеты, которую по просьбе учителя заполняют мамы и папы перед началом учебного года.

На протяжении всех лет обучения ставим перед собой задачу- проводить с род ителями так, чтобы уходя, с собрания они всегда имели искорку надежды, что вместе мы можем одолеть многое. Используем много разных вариантов сотруднич ества, но самой эффективной формой считаем работу проекта «Мамина школа»(родители и дети).Все классные мероприятия проводятся с участием родителей. Это и спортивные соревнования «Папа, мама и я –спортивная семья», конкурсы «Счастливый случай», интеллектуальная игра «Что? Где? Когда?», смотр знаний, где родители являются членами жюри. На праздниках родители и участники, и организаторы праздничного стола.

Наши детские праздники превращаются в открытые уроки, так как многие из них подводят итог совместной деятельности детей и родителей.

Для того, чтобы родители могли лучше понять возможности детей, требования к ним, следить за их интеллектуальным ростом, провожу открытые уроки для пап и мам. На проектах «Мамина школа» родителям представляется возможность убедиться, что игровая деятельность очень помогает в учебе.

Наблюдения за детьми на уроках позволяют родителям понять, на что следует обратить особое внимание. К этому дню тщательно готовимся. Занятия строим так, чтобы папы, бабушки, мамы поняли, чему мы научились за месяц, за четверть, за год. К проведению внеклассного мероприятия привлекаем родителей. Чаще всего- это конкурсно – игровая программа с участием взрослых и детей. Общие дела и интересы сплачивают детей и родителей, воздействуют на формирование личности ребенка.

«Мамина школа» одна из наиболее эффективных форм повышения педагогической культуры родителей, формирующая их общественное мнение, родительский коллект ив. «Мамина школа»- используя разные формы сотрудничества. Это-викторины, диспуты, практикумы, беседы, конференции.

Перед каждым мероприятием родители отвечают на вопросы анкеты, что позволяет лучше узнать их интересы, компетентность в рассматриваемых проблемах.

К каждому мероприятию подбираем и оформляем выставку книг, журналов, подходящих к данной теме.

Родители совместно с детьми делают поделки на выставки, оформляют праздничны е газеты, участвуют в различных конкурсах по выпуску листовок, стен-газет.

Сотрудничество семьи и школы выражается также в том, что родители вникают в дела класса, в его жизнь, участвуют в оформлении интерьера, ремонте класса. Работа с родителями включает в себя и посещение семей. О посещении квартир сообщаем заранее. Стараемся говорить о ребенке больше положительного, обращая внимание на то, в чем нужно ему помочь в учении, чтобы процесс обучения протекал успешно. Очень помогают в работе с родителями беседы с детьми, их рисунки, сочинения.

В работе с родителями опираясь на родительский комитет, с помощью которого подключаем к работе всех родителей класса.

В тесном контакте работаю с депутатами местного значения, по решению вопросов воспитания детей и работе с родителями.

После каждого собрания стараемся приготовить советы родителям.

Родители нуждаются в помощи школы, им нужно помочь овладеть навыками, которые бы способствовали развитию позитивных детско-родительских отношений.

Работа с родителями- это экзамен, который достойно выдержать обе стороны: и учитель, и родители. К каждому родительскому мероприятию « Мамина школа» готовим выставку работ учащихся, отражающую классную и внеклассную работу. Это и творческие работы детей, поделки, рисунки, лучшие тетради. Всегда говорим что-то хорошее о каждом ребенке, не зачитываем оценки слабых учеников, не отчитываем родителей за промахи детей.

Родители обычно занимают места своих детей, куда кладём конверт с записями только для этого родителя, с конкретной информацией об успехах и недостатках детей. Информация для размышления о своем ребенке необходима каждому родителю. Более тактично это делать в письменном виде. На мероприятиях «Маминой школы» обязательно подводим итоги работы родителей, благодарим тех, кто уделяет много внимания воспитанию детей в семье и помогает в работе с классом. Родители не являются пассивными слушателями, а сами активно включаются в обсуждения.

Стараясь использовать новые формы работы с родителями. Их подсказывают журналы: «Семья и школа», «Начальная школа».

И родители, и классный руководитель должны понимать, что только общее сотрудничество, сотворчество способны сделать совместнуюдеятельность учеников, учителей и родителей содержательной, интересной, радостной в проекте «Мамина школа».

Батуро Полина Анатольевна[1] **-** учитель музыки
Мұратова Бақыт Мұратқызы[2] – учитель музыки
Садвакасов Бахытжан Сагдолдинович[3] – учитель художественного труда
[1,2,3]КГУ "Средняя школа № 27" отдела образования по городу Усть-Каменогорску управления образования Восточно-Казахстанской области

«ШАБЫТ» КАК ПРОСТРАНСТВО РАЗВИТИЯ ТВОРЧЕСКОЙ ЛИЧНОСТИ ШКОЛЬНИКА

В современной школе воспитательная работа занимает особое место, так как именно она способствует раскрытию личности ребёнка, формированию его ценностных ориентиров, развитию культуры общения, ответственности и активной жизненной позиции. В условиях цифровизации и снижения интереса детей к живому взаимодействию особую актуальность приобретает организация творческой среды, способствующей развитию эмоциональной отзывчивости, эстетического вкуса и коммуникативной культуры учащихся.

Музыкальная и сценическая деятельность создают условия для творческого самовыражения школьников, помогают преодолевать внутреннюю скованность, развивают уверенность в себе, эмоциональную отзывчивость и навыки публичного выступления. Через участие в коллективной творческой работе учащиеся учатся взаимодействовать друг с другом, поддерживать сверстников и чувствовать личную ответственность за общий результат.

Одним из эффективных направлений такой работы стал воспитательный проект «Шабыт», реализованный в 2025–2026 учебном году в КГУ «Средняя школа №27» в рамках программы «Біртұтас тәрбие». Проект был направлен на развитие творческого потенциала учащихся через музыкальную, сценическую, художественную и культурно-массовую деятельность.

Особую значимость проект приобрёл в вопросах духовно-нравственного и патриотического воспитания учащихся. Через участие в тематических мероприятиях, музыкальных композициях и праздничных программах у детей формировалось уважительное отношение к истории страны, государственным символам, национальной культуре и традициям народа Казахстана.

SMART-цель проекта: В течение 2025–2026 учебного года организовать ежемесячные занятия и творческие мероприятия для учащихся 6–7 классов, направленные на формирование эстетического вкуса, национального самосознания и творческих способностей через вокальное исполнение и игру на диатонических колокольчиках.

Задачи проекта:

• формирование у учащихся чувства патриотизма, уважения к традициям и ответственности через участие в музыкальных мероприятиях и школьных концертах;

• расширение знаний о музыкальной культуре Казахстана и мира;

• развитие музыкального слуха, чувства ритма и навыков коллективного музицирования;

• укрепление единства классного коллектива и развитие уверенности в себе через творческое взаимодействие и публичные выступления;

• создание условий для раскрытия творческого потенциала учащихся.

Работа в рамках проекта строилась на принципе активного участия учащихся в музыкальной, сценической и художественной деятельности. Особое внимание уделялось созданию ситуации успеха, позволяющей каждому ребёнку проявить себя, почувствовать уверенность в собственных возможностях и раскрыть индивидуальные способности.

Основными участниками проекта стали учащиеся 5–7 классов, однако в течение учебного года к мероприятиям активно привлекались и учащиеся начального звена. Это позволило создать единое творческое пространство, где дети разных возрастов могли взаимодействовать, учиться друг у друга и принимать активное участие в школьной жизни.

Реализация проекта осуществлялась последовательно на протяжении всего учебного года и включала различные направления творческой и воспитательной работы. Учащиеся

принимали участие в музыкально-творческих занятиях, вокальных и сценических репетициях, подготовке концертных номеров, тематических мероприятиях, патриотических программах, оформлении праздников, создании декораций и творческих работ.

В проекте были задействованы как русскоязычные, так и казахскоязычные классы, что способствовало укреплению межкультурного взаимодействия и уважительного отношения к языку, традициям и культуре Казахстана.

Важной особенностью проекта стало объединение музыкального, сценического и художественного направлений в единое творческое пространство. Учителя музыки проводили работу по развитию вокальных навыков, музыкального слуха, чувства ритма, выразительности исполнения и сценической культуры. Учитель художественного труда организовывал деятельность, связанную с художественным оформлением мероприятий, созданием декораций и развитием эстетического вкуса учащихся.

Отдельное внимание уделялось развитию сценической культуры: умению держаться на сцене, взаимодействовать со зрителем, контролировать эмоциональное состояние во время выступления и работать в ансамбле. Такая форма работы помогала учащимся преодолевать внутреннюю скованность, развивать артистизм и увереннее чувствовать себя во время публичных выступлений.

Особое место в проекте занимала работа с диатоническими колокольчиками. Игра на диатонических колокольчиках развивала у учащихся чувство ритма, музыкальный слух, внимание, координацию движений и навыки коллективного взаимодействия. Исполнение музыкальных произведений требовало от детей собранности, ответственности и умения работать в едином темпе с коллективом.

В течение учебного года учащиеся принимали участие в мероприятиях, посвящённых Дню учителя, Дню Республики Казахстан, Дню Независимости, Новому году, Международному женскому дню, Наурыз мейрамы, Дню защитника Отечества, Дню Победы и Последнему звонку.

Подготовка к каждому мероприятию включала не только разучивание музыкального материала, но и большую воспитательную работу: обсуждение значения праздников, подбор репертуара, распределение ролей, проведение репетиций, оформление сцены и формирование ответственности за общий результат.

За время реализации проекта у учащихся заметно повысилась уверенность в себе. Дети, которые в начале года испытывали страх публичных выступлений, постепенно стали активнее участвовать в репетициях и концертной деятельности, проявлять инициативу и творческую активность. У многих учащихся повысилась самооценка, улучшились навыки общения и взаимодействия со сверстниками.

Дети стали более открытыми, инициативными и активными участниками школьной жизни. Подготовка мероприятий способствовала развитию коммуникативных навыков, ответственности и умения работать в коллективе. Учащиеся учились взаимодействовать друг с другом, соблюдать дисциплину и нести ответственность за общий результат.

Важным результатом проекта стало формирование у учащихся ответственности и дисциплины. Дети учились соблюдать график репетиций, выполнять поручения, бережно относиться к музыкальным инструментам, костюмам и сценическому оформлению.

Учащиеся не только исполняли готовые номера, но и принимали участие в обсуждении идей, сценических решений и оформлении мероприятий. Через музыку, сценическое искусство и художественное творчество дети получили возможность раскрыть свои способности, проявить индивидуальность и почувствовать значимость собственного вклада.

Проект положительно повлиял на школьный микроклимат и способствовал созданию благоприятной творческой атмосферы. Учащиеся стали активнее участвовать в школьной жизни, увереннее взаимодействовать с педагогами и сверстниками, проявлять инициативу и интерес к совместной деятельности.

Практика реализации проекта показала, что творческая деятельность является эффективным инструментом воспитания и социализации учащихся. Через музыку,

сценическое искусство и художественное творчество ребёнок получает возможность не только раскрыть свои способности, но и почувствовать собственную значимость, научиться взаимодействовать с коллективом и проявлять активную жизненную позицию.

Проект «Шабыт» доказал свою актуальность и результативность, а его дальнейшее развитие позволит расширить воспитательные возможности школы и вовлечь ещё больше учащихся в активную творческую деятельность.

ПЛАН РЕАЛИЗАЦИИ ВОСПИТАТЕЛЬНОГО ПРОЕКТА “ШАБЫТ” НА 2025 – 2026 УЧЕБНЫЙ ГОД

Батуро П.А. – учитель музыки

Месяц	**Тема / Событие**	**Музыкальный материал (Песни / Колокольчики)**	**Форма работы**
Сентябрь	Старт проекта: «В ритме единства»	Гимн РК, упражнения на ритм (колокольчики).	Формирование ансамбля, распределение партий колокольчиков.
Октябрь	День учителя	Песни: «Ұстазым», «Посвящение учителям». Колокольчики: «Вальс» (Штраус).	Выступление на праздничном концерте. Создание видео-поздравления.
Октябрь	День Республики	Песни: «Көк тудың желбірегені», «Отан». Колокольчики: кюи (адаптация).	Выступление на праздничном концерте. Обсуждение гражданской идентичности.
Ноябрь	Гармония звука	Популярные современные хиты (кавер-версии).	Работа над чистотой интонации и синхронностью звона.
Декабрь	Новый год	Песни: «Жаңа жыл», «Jingle Bells». Колокольчики: «Лес замерз», «Щелкунчик».	Новогодняя дискотека. Выступление.
Январь	Классика и мы	Инструментальные пьесы мировой классики.	Разучивание сложных партитур для колокольчиков (до-ре-ми...).
Февраль	Мелодии души	Песни о дружбе и доброте.	Психологическая разгрузка через музыку, подготовка к весне.
Март	8 Марта и Наурыз	Песни: «Анашым», «Көктем келді». Колокольчики: «Қамажай», «Наурыз-думан».	Концертная программа. Оформление музыкального журнала.
Апрель	День Батыра	Патриотические песни: «Алия», «Сарбаздар».	Мужественные ритмы на колокольчиках, подготовка парадного выступления.
Май	25 мая: Последний звонок	Песни: «Мектебім», «Прощальный вальс». Колокольчики: Попурри из песен года.	Итоговое выступление. Награждение активных участников проекта.

Муратова Б.М. – учитель музыки

Ай	**Тақырып / Оқиға**	**Музыкалық материал (әндер)**	**Жұмыс түрі**
Қыркүйек	Біз — біртұтас ұжым. Жобамен таныстыру	Достық, Отан, мектеп туралы әндер	Танысу, топты біріктіру тренингтері, топтық ән айту, әңгіме
Қазан	Қазақстанның музыкалық дәстүрлері	Қазақ халық әндері, заманауи патриоттық әндер	Тыңдау, ән үйрену, талқылау, шағын концерт
Қараша	Әлем халықтарының музыкасы	Әртүрлі елдердің балалар әндері	Музыкалық викторина, топтық жұмыс, ансамбльмен орындау
Желтоқсан	Мерекелік музыка	Жаңа жылдық және қысқы әндер	Репетиция, сахналық мәдениетпен жұмыс, мектептегі өнер көрсету
Қаңтар	Музыка және эмоциялар	Әртүрлі көңіл-күйдегі әндер	Есту және ырғақ жаттығулары, музыканы талдау, импровизация
Ақпан	Біз бірге өнер көрсетеміз	Ансамбльге арналған әндер	Шағын топтарда жұмыс, репетиция, бірлескен орындау
Наурыз	Наурыз музыкасы	Халықтық және мерекелік қазақ әндері	Шығармашылық шеберхана, концерттік нөмірлер дайындау

Сәуір	Шығармашылық шексіз	Заманауи балалар әндері, оқушылардың авторлық әндері	Жобалық жұмыс, шығармашылық тапсырмалар, нөмір дайындау
Мамыр	Біздің жетістіктеріміз	Жобадағы үздік әндер	Қорытынды концерт, рефлексия, марапаттау

Садвакасов Б.С

Ай	Тақырып / Оқиға	Ресурс	Жұмыс түрі
Қыркүйек	«Шығармашылық әлеміне қадам»	Еңбек құралдарымен танысу	Көркем еңбек үйірмесіне қабылдау
Қазан	«Қарттарым – асыл қазынам»	«Оюлар сөйлейді»	Әжелермен кездесу 1-4 сыныптар
Қараша	«Табиғатты аялайық»	Табиғи материалдармен жұмыс (жапырақ, дән, бұтақ)	Экологиялық тәрбиеге бағытталған жұмыс
Желтоқсан	«Жас суретшілер байқауы»	Түрлі түсті бояулар,акварель	Тәуелсіздік мерекесіне арналады 5 сыныптар
Қаңтар	«Зиянды әдеттерге жол жоқ»	Әкелер мектебі,әңгіме,дебат	Ұл балаларға арналған кездесу 5-8 сыныптар
Ақпан	«Құстарға қамқорлық»	Қораптар,жәшік,шеге,балға	Мектеп ауласында құс ұяларын ілу
Наурыз	«Салт-дәстүр – асыл мұра»	Салт дәстүр қойылымдары,ойын-сауық	Топтық жұмыс.Салт дәстүр түрлерін қайталау
Сәуір	«Қолөнер шеберлері»	Қамшы өру,бұйым жасау	Ұлттық бұйымдарды жасап үйрену
Мамыр	«Шығармашыл балалар алаңы»	Жылдық шығармашылық жұмыстар көрмесі	Үйірме жұмысына қорытынды жасау

Қыркүйек/Сентябрь

Старт проекта: «Вдохновение» Формирование ансамбля, распределение партий колокольчиков.

Біз — біртұтас ұжым. Танысу, топты біріктіру тренингтері, топтық ән айту, әңгіме

Қазан/Октябрь

День учителя. Выступление на праздничном концерте. Создание видео-поздравления.

Қазақстанның музыкалық дәстүрлері. Тыңдау, ән үйрену, талқылау, шағын концерт

Қараша/Ноябрь

Гармония звука. Работа над чистотой интонации и синхронностью звона.

Әлем халықтарының музыкасы Музыкалық викторина, топтық жұмыс, ансамбльмен орындау

Желтоқсан/Декабрь

Новогоднее выступление. Музыкальная сказка с колокольчиками.

Мерекелік музыка. Репетиция, сахналық мәдениетпен жұмыс, мектептегі өнер көрсету.

КГУ «Средняя школа №27» оо по г.Усть-Каменогорску УО ВКО

Руководители: Батуро П.А., Муратова Б.М., Садвокасов Б.С.

КГУ «Средняя школа №27» оо по г.Усть-Каменогорску УО ВКО

Руководители: Батуро П.А., Муратова Б.М., Садвокасов Б.С.

Қаңтар/Январь

Классика и мы. Разучивание сложных партитур для колокольчиков (до-ре-ми…).

Музыка және эмоциялар. Есту және ырғақ жаттығулары, музыканы талдау, импровизация.

Ақпан/Февраль

Мелодии души. Песни о дружбе и доброте. Игра на музыкальных инструментах.

Шағын топтарда жұмыс, репетиция, бірлескен орындау

Наурыз/Март

8 Марта и Наурыз. Колокольчики: «Қамажай», «Наурыз-думан». Концертная программа. Оформление музыкального журнала.

Шығармашылық шеберхана, концерттік нөмірлер дайындау

Сәуір/Апрель

Мужественные ритмы на колокольчиках, Патриотические песни: «Алия», «Сарбаздар».

Жобалық жұмыс, шығармашылық тапсырмалар, нөмір дайындау

Мамыр/Май

25 мая: Последний звонок. Итоговое выступление. Награждение активных участников проекта. Колокольчики: Попурри из песен года.

Қорытынды концерт, рефлексия, марапаттау

Список литературы

1. Сухомлинский В.А. Сердце отдаю детям. – Москва: Просвещение, 1979.
2. Макаренко А.С. Педагогическая поэма. – Москва: Художественная литература, 1987.
3. Выготский Л.С. Педагогическая психология. – Москва: Педагогика, 1991.
4. Кабалевский Д.Б. Воспитание ума и сердца: книга для учителя. – Москва: Просвещение, 1984.
5. Алиев Ю.Б. Методика музыкального воспитания детей школьного возраста. – Москва: Академия, 2000.
6. Назарбаев Н.А. Взгляд в будущее: модернизация общественного сознания. – Астана, 2017.
7. Методические рекомендации по реализации программы «Біртұтас тәрбие». – Астана, 2024.
8. Современные подходы к организации воспитательной работы в образовательных учреждениях: сборник научно-методических материалов. – Алматы, 2022.
9. Теория и методика музыкального образования детей: учебное пособие / под ред. Л.В. Школяр. – Москва: Флинта, 2011.

Мурумбаева Гульмира Адильбековна[1] - учитель начальных классов
Сагындыкова Мадина Хамитовна[2] - учитель начальных классов
Тайкебаева Айнур Еркембековна[3] - учитель начальных классов
[1,2,3]КГУ "Средняя школа № 27" отдела образования по городу Усть-Каменогорску управления образования Восточно-Казахстанской области

«МАМИНА ШКОЛА»-ТЕРРИТОРИЯ ТВОРЧЕСТВА И СОТРУДНИЧЕСТВА

В современном образовании большое внимание уделяется развитию личности ребёнка, его творческих способностей, самостоятельности и умению работать в коллективе. Именно поэтому особую значимость приобретают кружковые занятия, направленные на совместную деятельность детей и родителей. Одним из таких направлений является кружок «Мамина школа».

Основная SMART-цель проекта -организовать работу кружка для развития творческого потенциала через взаимодействие детей и родителей. Совместное творчество помогает укрепить семейные отношения, создать атмосферу доверия и взаимопонимания, а также раскрыть способности каждого ребёнка.

Работа кружка строится на принципах сотрудничества, поддержки и активного участия семьи в образовательном процессе. Во время занятий дети вместе с родителями выполняют творческие задания, создают поделки, участвуют в мастер-классах, выставках и тематических мероприятиях.

Одной из главных задач кружка является совершенствование навыков в декоративно-прикладном искусстве. На занятиях участники знакомятся с различными техниками работы: аппликацией, лепкой, рисованием, изготовлением поделок из природного и бросового материала. Такие занятия развивают мелкую моторику, воображение и эстетический вкус.

Не менее важной задачей является развитие творческого и дизайнерского мышления, а также самостоятельной творческой деятельности. Дети учатся придумывать собственные идеи, подбирать материалы, сочетать цвета и формы, проявлять фантазию и инициативу. Родители, в свою очередь, становятся активными помощниками и наставниками, поддерживая ребёнка в его первых творческих успехах.

Особое внимание в кружке уделяется воспитанию трудолюбия, аккуратности и усидчивости. Во время выполнения творческих работ дети учатся доводить начатое дело до конца, бережно относиться к материалам и инструментам, соблюдать порядок на рабочем месте. Эти качества необходимы не только в учебной деятельности, но и в повседневной жизни.

Кружок «Мамина школа» способствует созданию благоприятной эмоциональной атмосферы между детьми и родителями. Совместные занятия помогают семьям проводить больше времени вместе, лучше понимать друг друга и радоваться общим достижениям.

Занятия проходили в тёплой и дружеской атмосфере. Ребята с большим интересом участвовали в изготовлении поделок, творческих композиций и декоративных работ. Тематика занятий была разнообразной и соответствовала временам года, государственным праздникам и интересам обучающихся.

В рамках кружка были проведены занятия на темы: «Моё любимое занятие», «Золотая Осень», «День Независимости Республики Казахстан», «Снеговик», «Мульти рамка», «Встреча весны», «Казахские орнаменты», «Лесные домики», «Звездочка» и другие.

Работа кружка «Умелые ручки» способствует воспитанию трудолюбия, эстетического вкуса и интереса к творческой деятельности, а также помогает детям проводить свободное время с пользой и интересом.

Во время занятий учащиеся совершенствовали навыки декоративно-прикладного искусства, учились работать с различными материалами, развивали аккуратность, усидчивость и самостоятельность. Особое внимание уделялось развитию творческого и дизайнерского мышления, умению проявлять инициативу и фантазию.

Результатом работы кружка стали яркие творческие работы и фотоколлажи, размещённые на сайте школы. Участие в кружке позволило детям раскрыть свои способности, получить положительные эмоции и почувствовать радость совместного творчества.

Таким образом, работа кружка имеет большое воспитательное и развивающее значение. «Мамина школа» становится местом, где ребёнок чувствует поддержку, раскрывает свои способности и получает возможность для творческого самовыражения.

Кошкина Ольга Владимировна[1] - учитель математики
Кабдыракова Айнур Бахтияровна[2] **-** учитель русского языка и литературы
[1,2]КГУ "Средняя школа № 27" отдела образования по городу Усть-Каменогорску управления образования Восточно-Казахстанской области

ВОСПИТАТЕЛЬНЫЙ ПРОЕКТ «ГОСТЬ МЕСЯЦА» КАК СРЕДСТВО ПРОФОРИЕНТАЦИИ И СОЦИАЛИЗАЦИИ УЧАЩИХСЯ СРЕДНЕГО ЗВЕНА

Современные школьники уже в среднем звене начинают задумываться о своем будущем, интересоваться различными профессиями и примерять на себя разные социальные роли. Именно в подростковом возрасте формируются первые представления о мире труда, развиваются интересы, способности и жизненные ориентиры. Поэтому одной из важных задач школы становится создание условий для ранней профориентации и успешной социализации учащихся.

Социализация школьников предполагает подготовку ребенка к самостоятельной жизни в обществе, умению общаться, сотрудничать, принимать решения и осознавать свои возможности. Немаловажную роль в этом играет знакомство с различными профессиями, трудовой деятельностью взрослых и понимание значимости труда человека.

С этой целью в школе был реализован воспитательный проект «Гость месяца», направленный на расширение представлений учащихся среднего звена о мире профессий, развитие познавательного интереса и формирование уважительного отношения к труду.

Проект ориентирован на учащихся 5–8 классов и предполагает проведение встреч с представителями различных профессий один раз в месяц. Важной частью подготовки мероприятия является выбор приглашенного гостя. Приглашаются люди, которые добились успехов в своей профессиональной деятельности, обладают активной жизненной позицией и могут стать положительным примером для подростков.

Цель проекта:
создание условий для формирования у учащихся среднего звена интереса к различным видам профессиональной деятельности, развития жизненных ориентиров и успешной социализации.

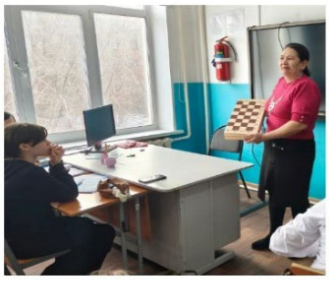
Задачи проекта:

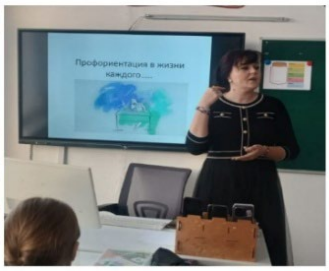
1. Познакомить учащихся с разнообразием современных профессий через живое общение с представителями разных сфер деятельности.
2. Формировать уважительное отношение к труду и людям труда.
3. Развивать у школьников интерес к самопознанию, своим способностям и возможностям.
4. Способствовать развитию коммуникативных навыков, умения задавать вопросы, вести диалог.

5. Укреплять сотрудничество школы, семьи и общественности в вопросах воспитания и профориентации учащихся.

6. Привлекать родителей к участию в воспитательных и профориентационных мероприятиях.

Актуальность проекта заключается в том, что многие подростки недостаточно знакомы с современным миром профессий и зачастую имеют поверхностные представления о деятельности взрослых. Живое общение со специалистами помогает школьникам лучше понять особенности разных профессий, увидеть их значимость и расширить собственный кругозор.

В течение учебного года учащиеся стали участниками познавательных встреч с представителями различных профессий: строителями, биологами, логопедами-дефектологами, тренерами, технологами, проектировщиками и другими специалистами. Гости рассказывали о своей работе, делились историями профессионального становления, отвечали на вопросы учащихся, объясняли, какие качества помогают добиться успеха в выбранной сфере.

Особый интерес у школьников вызывали практические советы гостей, рассказы о школьных увлечениях, выборе профессии и преодолении трудностей. Подростки активно участвовали в беседах, задавали вопросы, обсуждали услышанное и делились своими впечатлениями.

Проект «Гость месяца» стал значимой частью воспитательной работы школы. Он помогает учащимся среднего звена расширять кругозор, формировать положительное отношение к труду, развивать навыки общения и уверенность в себе. Участие родителей и представителей разных профессий делает встречи более интересными, содержательными и полезными для детей.

Реализация проекта показала, что подобные мероприятия способствуют развитию познавательной активности учащихся, помогают им лучше понимать окружающий мир и задумываться о своем будущем. В дальнейшем работа по данному направлению будет продолжена, поскольку ранняя профориентация и социализация являются важными условиями успешного развития личности школьника.

Машманова Зухра Нуролдановна[1] - педагог предшкольного класса
Алдажарова Сауле Аскербаевна[2] - учитель начальных классов
[1,2]КГУ "Средняя школа № 27" отдела образования по городу Усть-Каменогорску управления образования Восточно-Казахстанской области

ПРОЕКТ «МАМИНА ШКОЛА» КАК СРЕДСТВО УКРЕПЛЕНИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА СЕМЬИ И ШКОЛЫ

Современное образование невозможно представить без тесного взаимодействия семьи и школы. Именно семья является первым социальным институтом, в котором ребёнок получает основы воспитания, общения и нравственных ценностей. В предшкольном возрасте особенно важно создать единое образовательное пространство, где родители и педагоги становятся партнёрами в развитии ребёнка. Одной из эффективных форм такой работы является проект «Мамина школа», реализуемый в предшкольном классе.

Основной целью проекта стало укрепление сотрудничества между педагогом и родителями через совместную деятельность, направленную на развитие познавательных, творческих и коммуникативных способностей детей. Проект позволил повысить заинтересованность родителей в образовательном процессе и создать благоприятную атмосферу доверия и поддержки.

В рамках проекта были организованы различные формы взаимодействия: мастер-классы, тематические беседы, семейные творческие задания, совместные праздники и открытые занятия. Особое внимание уделялось участию мам в образовательной деятельности детей. Родители совместно с детьми изготавливали поделки, готовили мини-проекты, принимали участие в конкурсах и игровых мероприятиях.

Практика показала, что совместная деятельность способствует развитию у детей уверенности в себе, коммуникативных навыков и положительной мотивации к обучению. Ребёнок чувствует поддержку семьи, становится более активным и эмоционально открытым. Кроме того, родители начинают лучше понимать особенности развития своего ребёнка и значимость предшкольной подготовки.

Одним из наиболее ярких мероприятий проекта стала творческая мастерская «Мамины руки не знают скуки», где мамы вместе с детьми создавали поделки из различных материалов. Подобные занятия не только развивают мелкую моторику и воображение, но и укрепляют эмоциональную связь между ребёнком и родителем. Также были проведены семейные чтения, спортивные эстафеты и занятия по развитию речи.

Результаты реализации проекта показали положительную динамику во взаимодействии семьи и школы. Родители стали активнее участвовать в жизни класса, повысился уровень доверия к педагогам, а дети проявили больший интерес к учебной и творческой деятельности. Совместные мероприятия способствовали формированию дружелюбной атмосферы, взаимопомощи и уважения.

Также важным направлением проекта стала преемственность предшкольного класса с начальным звеном школы. Сотрудничество педагогов предшкольного и начального образования обеспечивает единый подход к развитию и воспитанию детей, создавая условия для успешного продолжения обучения.

Таким образом, проект «Мамина школа» доказал свою эффективность как современная форма сотрудничества педагогов и родителей. Вовлечение семьи в образовательный процесс помогает создать условия для гармоничного развития ребёнка, успешной социализации и подготовки к дальнейшему обучению в школе. Опыт реализации проекта может быть использован педагогами дошкольного и предшкольного образования для укрепления партнёрских отношений с семьями воспитанников.

В рамках проекта «Мамина школа» в 2 «В» классе мы проводим кружок «Веселая семейка», посвященный созданию поделок из бросового материала. Наша цель — познакомить детей с основами декоративно-прикладного творчества и показать, как из повседневных отходов можно создать что-то уникальное и красивое

Работая с такими материалами, как пластиковые бутылки, яичные лотки, крышки и поролоновые губки, мы не только развиваем творческие способности детей, но и формируем у них эколого-осознанное отношение к окружающей среде. Кружок также усиливает преемственность с предшколой, где дети уже знакомились с основами творчества. На нашем занятии они продолжают развиваться, обучаясь новым техникам, применяя свои навыки и делясь опытом.

Активное участие родителей в нашем процессе создает теплую атмосферу взаимопомощи и поддержки. Каждое занятие завершается обсуждением важности вторичной переработки и раздельного сбора мусора, что помогает детям осознать свою роль в охране природы.

Таким образом, кружок «Веселая семейка» становится не только местом для творчества, но и площадкой для формирования у детей эколого-осознанного мышления, поддерживающего их развитие. Мы уверены, что такие занятия помогут детям стать более чуткими к миру вокруг и развивать креативность.

Благодарим всех родителей за поддержку и надеемся на дальнейшие творческие успехи!

Кайсенова Жансая Батырғалиқызы[1] - тарих пәнінің мұғалімі
Калибасова Назгуль Ериковна[2] - тарих пәнінің мұғалімі
[1,2]ШҚО білім басқармасының Өскемен қаласы бойынша білім бөлімінің
«№27 орта мектебі» КММ

«ҰШҚЫР ОЙ АЛАҢЫ»

Мақсаты : оқушылардың интеллектуалдық және шығармашылық қабілеттерін дамыту, сыни тұрғыдан ойлау дағдыларын қалыптастыру және өз ойын еркін, нақты әрі дәлелді жеткізе алатын тұлға тәрбиелеу.

Жобаның мазмұны:

1. Кіріспе

Қазіргі білім беру жүйесінде оқушылардың тек білім алуымен қатар, олардың сыни ойлау қабілетін, шешендік өнерін, пікір білдіру мәдениетін дамыту маңызды орын алады. Осы мақсатта ұйымдастырылған «Ұшқыр ой алаңы» жобасы – оқушылардың ой-өрісін кеңейтіп, өз пікірін еркін әрі дәлелді түрде жеткізе білу дағдыларын қалыптастыруға бағытталған танымдық-пікірталас алаңы болып табылады.

Бұл жоба оқушылардың қоғамдағы өзекті мәселелерге бейжай қарамай, оны талдап, сараптап, өз көзқарасын қорғауға үйретеді. Сонымен қатар, пікірталас мәдениетін қалыптастырып, коммуникативтік қабілеттерін дамытады.

Жобаның мазмұны

«Ұшқыр ой алаңы» жобасы аясында төмендегі бағыттар қамтылады:

* Пікірталас (дебат) ойындарын ұйымдастыру
* Логикалық және сыни ойлау қабілетін дамытуға арналған жаттығулар
* Қоғамдық, әлеуметтік және білім беру тақырыптарында талқылаулар
* Шешендік өнер мен сөйлеу мәдениетін қалыптастыру
* Топтық жұмыс және пікір алмасу алаңдарын өткізу
* Оқушылардың өз ойын дәлелмен қорғауға үйрету

Жоба барысында оқушылар әртүрлі тақырыптарды зерттеп, ақпарат жинап, оны талдап, қорытынды жасауға дағдыланады. Бұл олардың тек мектепте ғана емес, өмірде де дұрыс шешім қабылдауына ықпал етеді.

Ұшқыр ой алаңы» жобасы аясында дебат ойындары ұйымдастырылды

Қазіргі қоғамда білімді, өз ойын еркін жеткізе алатын, сыни тұрғыдан ойлайтын жастарды тәрбиелеу – білім беру саласының маңызды міндеттерінің бірі. Осы мақсатта мектебімізде «Ұшқыр ой алаңы» жобасы аясында дебат ойындары ұйымдастырылды. Аталған шара оқушылардың интеллектуалдық қабілеттерін дамытуға, шешендік өнерін жетілдіруге және қоғамдағы өзекті мәселелерге бейжай қарамауға бағытталды.

Дебат ойындары барысында қатысушылар түрлі тақырыптар бойынша өз пікірлерін білдіріп, көзқарастарын дәлелдер арқылы қорғады. Оқушылар екі топқа бөлініп, берілген тақырып аясында ой бөлісті. Пікірталас кезінде білім алушылар тек өз ойын жеткізіп қана қоймай, қарсы топтың пікірін тыңдап, оған нақты дәлелдермен жауап беруге тырысты. Бұл олардың логикалық ойлауын, жылдам шешім қабылдау қабілетін және сөйлеу мәдениетін дамытуға үлкен әсер етті.

Шара барысында оқушылар белсенділік танытып, жоғары деңгейде дайындық көрсетті. Әсіресе көпшілік алдында еркін сөйлеу, ойын жүйелі жеткізу және дәлелді пікір айту дағдылары айқын көрінді. Сонымен қатар дебат ойындары оқушыларды ұйымшылдыққа, бір-бірінің пікірін құрметтеуге және мәдениетті қарым-қатынас жасауға тәрбиеледі.

«Ұшқыр ой алаңы» жобасының басты ерекшелігі:

Оқушылардың шығармашылық және танымдық белсенділігін арттыруында. Мұндай интеллектуалдық ойындар жастардың білімге деген қызығушылығын күшейтіп, өзіне деген сенімділігін қалыптастырады. Сонымен қатар қатысушылардың көшбасшылық қасиеттері дамып, қоғамдық ортада еркін әрекет етуіне мүмкіндік береді.

Қорытындылай келе, «Ұшқыр ой алаңы» жобасы аясында ұйымдастырылған дебат ойындары оқушылар үшін өте пайдалы әрі әсерлі болды. Осындай танымдық іс-шаралар арқылы жас ұрпақтың ой-өрісі кеңейіп, білімді, мәдениетті және белсенді тұлға болып қалыптасуына жол ашылады.

«Ұшқыр ой алаңы» жобасы аясындағы 9 айлық іс-шара жоспары

№	Айы	Іс-шара тақырыбы	Мақсаты	Түрі	Жауапты
1	Қыркүйек	«Ұшқыр ой алаңы» жобасының ашылуы	Жобамен таныстыру, оқушылардың қызығушылығын арттыру	Таныстыру кеші	Жоба жетекшісі Кайсенова Ж.Б
2	Қазан	«Ой жүйріктен озады» интеллектуалдық сайысы	Логикалық ойлау қабілетін дамыту	Сайыс	Сынып жетекші Кайсенова Ж.Б
3	Қараша	« Мектеп формасы қажет пе?»	Өз ойын дәлелді жеткізуге үйрету	Дебат (БПФ форматта)	Тарих пәні мұғалімі Кайсенова Ж.Б
4	Желтоқсан	Әлеуметтік желілердің пайдасы мен зияны	Танымдық белсенділікті арттыру	Дебат БПФ форматта	Кайсенова Ж.Б
5	Қаңтар	«Буллинг туралы білу керек пе?»	Өз ойын дәлелдейді	Дебат	Жоба жетекшісі : Кайсенова Ж.Б
6	Ақпан	«Білімді мыңды жығар» зияткерлік ойыны	Білім деңгейін көтеру	Интеллектуалдық ойын	Пән мұғалімдері
7	Наурыз	«Пікірталас мәдениеті» алаңы	Сөйлеу мәдениетін қалыптастыру	Пікірталас	Кайсенова Ж.Б
8	Сәуір	«Жас тапқырлар» шығармашылық сайысы	Шығармашылық қабілеттерін дамыту	Шығармашылық кеш	Кайсенова Ж.Б
9	Мамыр	«Ұшқыр ой алаңы» жобасының қорытынды кеші	Жылдық жұмысты қорытындылау, марапаттау	Қорытынды кеш	жоба жетекшісі Кайсенова Ж.Б

Күтілетін нәтиже

- Оқушылардың сыни және логикалық ойлау қабілеті дамиды;
- Өз ойын еркін әрі мәдениетті түрде жеткізу дағдысы қалыптасады;
- Танымдық белсенділік пен шығармашылық қызығушылық артады;
- Көшбасшылық және топпен жұмыс жасау қабілеттері жетіледі;
- Қоғамдық ортада белсенді, білімді тұлға қалыптасады.

Ушакова Елена Николаевна[1] - учитель географии
Жаниярова Максат Ауелбековна[2] - учитель химии
[1,2]КГУ "Средняя школа № 27" отдела образования по городу Усть-Каменогорску управления образования Восточно-Казахстанской области

ПРОЕКТ «GREEN SCHOOL» КАК СРЕДСТВО ЭКОЛОГИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ УЧАЩИХСЯ

Современная школа является не только образовательным учреждением, но и важным пространством воспитания личности. Именно здесь формируются нравственные ценности, экологическое сознание, культура труда и ответственность за окружающий мир. В условиях возрастающего внимания к вопросам экологии особую значимость приобретают школьные проекты, направленные на формирование экологической культуры учащихся. Одним из таких проектов является школьный воспитательный проект «GREEN SCHOOL», реализуемый в рамках программы «Адал азамат».

Проект направлен на создание благоприятной экологической среды в школе.

Целью проекта является –

Создание условий для формирования у учащихся нравственных, эстетических и экологических ценностей.

Работая в проекте мы ставим такие задачи:

- формировать у учащихся практические навыки по выращиванию и уходу за комнатными растениями, вовлекая учащихся в активную практическую деятельность;

- организовать работу школьного питомника по выращиванию дубов, как средства формирования экологического сознания и развития исследовательских и природоохранных навыков учащихся;

«Green School» — это комплексная образовательная инициатива, которая объединяет учащихся, педагогов и родителей в совместной деятельности. Работа в проекте осуществлялась нами в течение 2-х лет. За это время были освоены следующие направления работы:

- Биоразнообразие: изучение и увеличение видов растений в помещениях школы и на пришкольной территории.

- Водосбережение: мониторинг расхода воды и пропаганда бережного отношения к ресурсам.

- Обращение с отходами: изучение состава мусора, внедрение раздельного сбора и минимизация отходов.

- Информационно-экологические мероприятия: работа с родителями и местным сообществом, проведение акций и конкурсов.

План работы на учебный год включал конкретные шаги по каждому направлению:

1. Диагностика: первоначальный аудит (перепись растений в школе).

2. Образовательный блок: факультативные занятия, экскурсии-наблюдения, уход за растениями, расширение биоразнообразия растений, озеленение школьных аудиторий и рекреаций.

3. Работа с общественностью: экологические праздники, выставки поделок из вторсырья, публикации на сайте школы.

4. Отчёт о работе, который отражает достижение поставленных целей и содержит количественные и качественные показатели.

Эффективность работы в проекте «Green School» прослеживается в улучшении школьных аудиторий, оформлении рекреаций цветами больших размеров, эстетичными цветочными арками, увеличением биоразнообразия растений. Участие школьников в НПК с проектами об охране окружающей среды, выращивании дубов из желудей, сборе пластиковой бутылки, изготовление поделок из вторсырья.

Озеленение школы становится не только способом украшения образовательного пространства, но и эффективным средством воспитания нравственных качеств, экологического сознания и активной жизненной позиции школьников. Проект помогает создать в школе атмосферу уюта, гармонии и ответственности, где каждый ученик чувствует свою значимость и вклад в общее дело.

Используемая литература

1. Абдильдина С.К. Экологическое воспитание школьников в современной школе. Алматы: Білім, 2021.

2. Концепция экологического образования Республики Казахстан. — Астана, 2022.

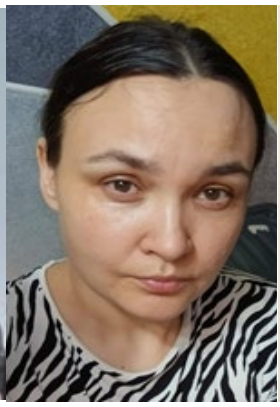
3. Программа «Адал азамат» / Министерство просвещения Республики Казахстан. Астана, 2025.

4. Экологическое образование и воспитание учащихся: методические рекомендации для школ. Алматы: РИПК СО, 2023.

Петкевич Лариса Николаевна[1] **-** учитель начальных классов
Болтовская Людмила Николаевна[2] **–** учитель начальных классов
Кабимолдина Мереке Галымқызы[3] **–** учитель начальных классов
[1,2,3]КГУ "Средняя школа № 27" отдела образования по городу Усть-Каменогорску управления образования Восточно-Казахстанской области

«СЕМЕЙНОЕ, НРАВСТВЕННОЕ И ДУХОВНОЕ ВОСПИТАНИЕ МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ ЧЕРЕЗ РЕАЛИЗАЦИЮ ВОСПИТАТЕЛЬНОГО ПРОЕКТА «МАМИНА ШКОЛА»

Процесс воспитания во все времена играл немаловажную роль в развитии ребёнка, т.к. он содержит в себе работу по формированию личности ребенка, развитию системы межличностных отношений, освоению моделей коммуникативного поведения, и, как следствие, влияет на становление личности будущего гражданина Казахстана.

На современном этапе развития общества происходят значительные изменения в различных сферах жизнедеятельности человека, которые существенным образом затрагивают проблему семейных отношений, их образовательно - воспитательные возможности.

Именно семье принадлежит ведущая роль в формировании духовно-нравственных ценностей детей, их воспитание и развитие. Семья является основой любого государства, главным и ведущим условием сохранения и поддержания духовной истории народа; традиций.

Исследования показывают, что большинство родителей и детей в настоящее время испытывают затруднения в поиске эффективных путей взаимодействия школы и семьи для решения проблемы формирования у детей устойчивых семейных духовно-нравственных ценностей.

Отсюда возникает проблема в формировании у учащихся семейных духовно-нравственных ценностей в условиях взаимодействия семьи и школы, которое способствовало бы формированию и развитию духовно - нравственных устоев школьников, вовлечённости в образовательный процесс родителей и поднятию престижа семейных ценностей.

К сожалению, в настоящее время всё больше отмечается, что каждый член семьи находится сам по себе, в некоем вакууме. Даже находясь под одной крышей, каждый занят своими делами: 60% родителей за компьютером, 78% детей общаются посредством гаджетов. Так проходит день за днем. Нет общего интереса и тем для разговоров. Это большая проблема каждой семьи. Именно для того, чтобы родители умели находить общий язык со своими детьми, в нашей школе внедряется воспитательный проект «Мамина школа», направленный на укрепления семейных ценностей.

Данный проект имеет конкретную цель – объединить родителей и детей в совместном творчестве, что способствует укреплению здоровых отношений в семье. Проект создан для повышения престижа семьи, оказания помощи в сохранении и укреплении семейных ценностей, создания условий для повышения и реализации духовного, социально-психологического, творческого потенциала семей, объединения семей для взаимной поддержки.

Семья и школа – это, своего рода, посредник между формирующейся личностью ребенка и обществом. Значит, родители должны иметь представление о целях и задачах, конечном результате воспитания, что поможет им в воспитании собственного ребенка.

Активное вовлечение родителей в жизнь школы и класса будет способствовать приобретению нового взгляда на отношения в семье; поможет родителям познать своего ребенка, его способности и интересы вне семьи, будет способствовать успешному личностному развитию детей и повышению качества знаний; интересу к истории своей семьи, своего государства.

Таким образом, проблема сохранения семейных ценностей, возрождения семейных традиций является актуальной и определяется той огромной ролью, которую играет семья и семейные традиции в развитии и формировании социально-нравственной культуры ребёнка.

В 3 «Ж» классе проект «Мамина школа» реализуется в работе кружка «Наши руки не для скуки».

Результаты нашего исследования показали, что мамы учащихся 3 «Д» класса имеют возможность поделиться с детьми своим жизненным опытом, обладают богатым творческим потенциалом и могут научить учащихся следующим видам искусства:

- Изделия из солёного теста;
- Мягкая игрушка;
- Вышивание;
- Вязание;
- Оригами.
- Поделки из природного материала.

Программа работы кружка направлена на развитие творческих способностей учащихся 3 «Ж» класса посредством вовлечения в деятельностный процесс родителей. При реализации данного воспитательного проекта мы ставим следующие цели и задачи:

- Создание единого образовательного пространства «семья – школа – класс»;
- Создание условий для раскрытия творческих способностей каждого ученика.
- Организация взаимодействия семьи и школы через модульную организацию внеурочной деятельности.
- Расширение мира увлечений учащихся класса.

Работа родительского кружка «Очумелые ручки» в 3 «Д» классе в рамках проекта «Мамина школа» — это не просто форма связи семьи и школы, это университет педагогической информации, цель которого:

- способствовать установлению сотрудничества школы и семьи в вопросах обучения, воспитания и развития детей школьного возраста.

Для реализации поставленной цели необходимо решение следующих задач:

• способствовать установлению доверительных отношений между родителями и школой;

• оказывать всестороннюю помощь и поддержку родителям в осуществлении адаптационных мероприятий при переходе детей из дома в детский сад;

• повышать психолого-педагогическую культуру родителей.

Проводятся занятия один раз в месяц, каждая встреча рассчитана на продолжительность занятия может быть сокращена или увеличена в зависимости от поставленной цели.

Цель работы: развитие мелкой моторики рук, знакомство со способами аппликации из различных материалов, техникой моделирования, создания мозаики на пластилиновой основе.

Задачи:

1.Сформировать у детей интерес к видам труда.

2.Познакомить со свойствами материалов.

3.Способствовать выработке навыков работы с различными материалами.

4.Развивать умение пользоваться простейшими инструментами.

5.Способствовать развитию конструкторской деятельности.

6.Учить наклеивать готовые формы, составлять из них изображения готовых предметов, совершенствуя ориентировку на плоскости листа.

7.Развивать твёрдость руки, технические навыки.

8.Способствовать развитию внимания, памяти, воображения, эстетического восприятия, творческой фантазии.

9. формировать у детей положительно-эмоциональное восприятие окружающего мира, воспитывать художественный вкус. Радость от совместного творчества, проявляя усидчивость, терпение и умение.

Мнение родителей: «Мне очень понравилась идея создания кружка. Ребенок развивает моторику рук, закрепляет умение работать с ножницами и развивает творческое воображение». (Смелова Л.П.)

«Мой ребенок с удовольствием остается на кружок. Мы стали лучше вырезать из бумаги и более уверенно создавать композиции. Мы и дальше будем поддерживать работу кружка». (Нохрина К.В.)

Мнение детей: «Мне очень нравится кружок. Очень интересно. Я научилась делать красивые поделки». (Дарья)

«Я на кружке учусь вырезать. Научился клеить аккуратно. Я всегда буду ходить на кружок». (Темирлан)

Актуальность данного кружка в том, что художественный ручной труд – это работа с различными материалами, в процессе которой ребенок создает относительно полезные и эстетически значимые предметы и вещи. Художественный ручной труд объединяет в себе сущностные характеристики художественной и трудовой деятельности. Ребенок сам создает предметы, поделки, что очень привлекает его. Он видит, что его изделиями украшают интерьер группы, их можно использовать в играх, инсценировках. Так же, при художественном ручном труде развивается мелкая моторика рук, что очень хорошо способствует на развитие речи ребенка. Именно поэтому мы приняли решение работать в этом направлении.

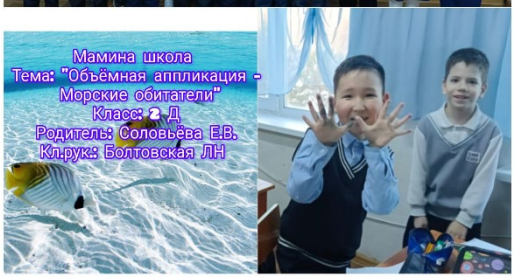
Мы считаем, что в результате реализации данного проекта все дети и их родители будут вовлечены в творческую деятельность. Ребята познакомятся с увлечениями своих родителей, а полученный опыт практический работы по разным направлениям расширит способности и возможности каждого ученика. Немаловажное значение отводится

совершенствованию коммуникационных навыков общения с одноклассниками, родителями и педагогами.

В современном ритме жизни у людей не остается времени на любимых, на воспитание детей, на создание семейного очага. Тем самым с каждым днем, с каждым новым поколением утрачиваются ценности семьи, снижается авторитет старшего поколения, забываются семейные традиции, обычаи, обряды.

Оглядываясь на опыт прошлых поколений, можно увидеть большие дружные семьи, где люди вместе работают, отдыхают, обедают за одним столом, отмечают праздники, уважают друг друга и чтят старших.

В рамках проекта «Мамина школа» осуществляется пропаганда и поддержка ценностей семейного образа жизни, содействие сплочению семьи, возрождение, сохранение и развитие культурного наследия и семейных традиций, укрепление связей поколений, возрождение родословной культуры семьи, содействие развитию творческого и культурного потенциала семьи и ее вовлечение в активную социокультурную среду.

В результате совместной работы учителей, родителей и детей, мы убедились в том, что проект «Мамина школа» - жизнеспособный, интересный, объединяющий всех участников.

Мамина школа — первая школа жизни

Мама — самый первый учитель в жизни каждого человека. Именно она учит нас делать первые шаги, произносить первые слова, различать добро и зло. Её школа — не обычное место с партами и учебниками. Это школа любви, заботы, терпения и мудрости.

С самого детства мама помогает ребёнку познавать мир. Она объясняет, как нужно уважать старших, быть честным, добрым и трудолюбивым. Через свои советы, поступки и отношение к людям мама показывает настоящий пример для подражания.

В маминой школе нет оценок и звонков, но уроки, которые она даёт, остаются с нами на всю жизнь. Она учит поддерживать близких в трудные моменты, не сдаваться перед трудностями и всегда верить в себя. Даже когда ребёнок становится взрослым, советы мамы продолжают согревать душу и помогать принимать правильные решения.

Особенно важно то, что мама учит нас любви. Любви к семье, к родному дому, к людям и к жизни. Благодаря маме человек понимает, что такое забота, искренность и тепло.

Мамина школа — самая добрая и самая важная школа на свете. Ни один учитель не сможет заменить материнское сердце. И сколько бы лет ни прошло, каждый человек с благодарностью вспоминает уроки своей мамы, ведь именно они помогают идти по жизни с добром и светом в душе.

Литература

1. Бедерханова В.В. Совместная проектировочная деятельность как средство развития детей и взрослых // целостный учебно-воспитательный процесс: исследование продолжается. Материалы методологического семинара памяти профессора В.С. Ильина. – выпуск № 5. – Волгоград, 2001.– с. 95-100

2. Фридман Л.М. Школа и родители//Классный руководитель.-1998.-№5.-С.39-44.

3. Школа и родители //Начальная школа: плюс-минус.-2001.-№3.

Жакупова Жанар Сайлауовна
Методист, воспитатель
КГУ "Средняя школа № 27" отдела образования по городу Усть-Каменогорску управления образования Восточно-Казахстанской области

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ СЕМЬИ МИНИ-ЦЕНТРА И ШКОЛЫ В СИСТЕМЕ ВОСПИТАНИЯ ДЕТЕЙ

Аннотация. В статье рассматриваются современные подходы к организации взаимодействия семьи, мини-центра и школы в системе воспитания детей. Раскрывается значение единого воспитательного пространства, обеспечивающего гармоничное развитие личности ребенка. Особое внимание уделяется вопросам партнерства между педагогами и родителями, внедрению инновационных форм сотрудничества, цифровых технологий и современных методов педагогического сопровождения семьи. Анализируются условия успешного взаимодействия образовательных организаций и семьи в процессе воспитания подрастающего поколения.

Ключевые слова: воспитание, семья, мини-центр, школа, образовательное пространство, взаимодействие, партнерство, родители, ребенок, педагогическое сопровождение, цифровые технологии, воспитательная работа.

В современных условиях развития общества проблема воспитания подрастающего поколения приобретает особую значимость. Изменения в социальной, культурной и информационной среде оказывают существенное влияние на формирование личности ребенка, его ценностных ориентиров и нравственных качеств. В связи с этим возрастает необходимость объединения усилий семьи, мини-центра и школы как основных социальных институтов воспитания. Только при условии тесного взаимодействия всех участников образовательного процесса возможно создание благоприятной среды для полноценного развития ребенка, формирования его социальной ответственности, коммуникативной культуры и позитивного отношения к окружающему миру.

Семья является первым и наиболее значимым институтом социализации ребенка. Именно в семье закладываются основы нравственного поведения, формируются первые представления о добре и зле, уважении, ответственности и трудолюбии. Родители оказывают непосредственное влияние на эмоциональное благополучие ребенка, его самооценку и отношение к окружающим людям. Однако современные социально-экономические условия нередко приводят к снижению воспитательного потенциала семьи. Высокая занятость родителей, дефицит времени для общения с детьми, влияние цифровой среды и изменение семейных ценностей требуют поиска новых форм взаимодействия семьи с образовательными учреждениями.

Мини-центр играет важную роль в подготовке ребенка к дальнейшему обучению и социальной адаптации. В этот период формируются базовые навыки общения, самостоятельности, познавательной активности и эмоционального интеллекта. Именно поэтому деятельность педагогов мини-центра должна быть направлена не только на развитие ребенка, но и на оказание методической и консультативной поддержки семье. Современный воспитатель становится партнером родителей, который помогает им лучше понимать возрастные особенности детей и эффективно организовывать воспитательный процесс в домашних условиях.

Школа продолжает и развивает воспитательную работу, начатую в семье и дошкольной организации. В современных образовательных условиях воспитательная деятельность рассматривается как непрерывный процесс формирования личности, основанный на сотрудничестве педагогов, родителей и социальных партнеров. При этом эффективность воспитания напрямую зависит от согласованности требований семьи и школы. Если ребенок получает единые нравственные ориентиры и поддержку со стороны всех участников

образовательного процесса, его личностное развитие происходит более успешно и гармонично.

Особое значение приобретает создание единого воспитательного пространства, в котором семья, мини-центр и школа выступают как равноправные партнеры. Такое взаимодействие строится на принципах доверия, взаимного уважения, открытости и ответственности. Педагоги должны не только информировать родителей о достижениях ребенка, но и активно вовлекать их в совместную деятельность. Практика показывает, что участие родителей в образовательных проектах, творческих мероприятиях, семейных конкурсах и воспитательных акциях способствует укреплению детско-родительских отношений и повышает эффективность воспитательной работы.

Современные цифровые технологии открывают новые возможности для сотрудничества семьи и образовательных организаций. Использование мессенджеров, образовательных платформ, онлайн-консультаций и виртуальных родительских собраний позволяет поддерживать постоянную связь между педагогами и родителями. Цифровая коммуникация обеспечивает оперативный обмен информацией, повышает доступность педагогической поддержки и способствует активному участию родителей в жизни образовательной организации. Особенно актуальным это направление стало в условиях стремительной цифровизации образования.

Инновационные формы взаимодействия семьи, мини-центра и школы позволяют сделать воспитательный процесс более эффективным и содержательным. Среди наиболее востребованных форм можно выделить семейные клубы, мастер-классы, тренинги для родителей, проектную деятельность, педагогические гостиные, семейные квесты и образовательные марафоны. Такие мероприятия создают условия для активного сотрудничества, обмена опытом и формирования единой воспитательной позиции всех участников образовательного процесса.

Важным направлением работы становится повышение педагогической культуры родителей. Многие современные семьи нуждаются в профессиональной помощи по вопросам воспитания, развития и психологической поддержки детей. В связи с этим образовательные организации должны создавать условия для педагогического просвещения родителей через консультации специалистов, тематические семинары, практикумы и информационные ресурсы. Повышение компетентности родителей способствует укреплению воспитательного потенциала семьи и формированию благоприятного микроклимата в детском коллективе.

Особого внимания требует вопрос преемственности между мини-центром и школой. Переход ребенка на новую ступень образования сопровождается изменением требований, режима деятельности и социальной среды. Для успешной адаптации необходимо обеспечить согласованность воспитательных подходов педагогов дошкольного и начального образования. Совместные мероприятия, экскурсии, открытые занятия и встречи педагогов позволяют создать условия для плавного перехода ребенка в школьную среду и снижения уровня тревожности.

Современная система воспитания ориентирована на развитие личности ребенка, его индивидуальных способностей и социальных компетенций. В этих условиях семья, мини-центр и школа должны выступать как единое воспитательное сообщество, объединенное общей целью – воспитанием гармонично развитой, ответственной и успешной личности. Только совместные усилия педагогов и родителей способны обеспечить благоприятные условия для формирования духовно-нравственных ценностей, гражданской позиции и культуры поведения подрастающего поколения.

Современные исследования в области педагогики и детской психологии показывают, что эффективность воспитательного процесса значительно возрастает в тех случаях, когда ребенок ощущает согласованность требований взрослых в различных социальных средах. Если ценности, которые формируются в семье, находят поддержку в мини-центре и школе, ребенок быстрее усваивает нормы поведения, успешнее адаптируется к новым условиям и увереннее выстраивает отношения со сверстниками. Именно поэтому одной из ключевых

задач современного образования становится создание воспитательной экосистемы, в которой все участники образовательного процесса действуют как единая команда.

Особую актуальность в последние годы приобретает развитие культуры ответственного родительства. В современных условиях родители все чаще выступают не только как законные представители ребенка, но и как активные участники образовательного процесса. Их вовлеченность оказывает непосредственное влияние на эмоциональное состояние детей, уровень их мотивации и успешность социализации. Практика показывает, что дети, родители которых принимают участие в жизни образовательной организации, демонстрируют более высокий уровень уверенности в себе, инициативности и коммуникативной активности. Поэтому одной из перспективных задач мини-центра и школы становится формирование устойчивого родительского сообщества, заинтересованного в совместном решении воспитательных задач.

В условиях цифровой трансформации общества особого внимания требует формирование единой стратегии цифрового воспитания. Сегодня дети с раннего возраста сталкиваются с огромным потоком информации, который влияет на их мировоззрение, интересы и поведенческие модели. В связи с этим семья, мини-центр и школа должны объединять усилия в вопросах развития медиаграмотности, цифровой безопасности и культуры ответственного поведения в интернет-пространстве. Совместные образовательные проекты для родителей и детей, посвященные вопросам безопасного использования цифровых технологий, помогают формировать осознанное отношение к информации и снижать риски негативного влияния виртуальной среды.

Одним из инновационных направлений взаимодействия является реализация семейно-ориентированных образовательных проектов. Их особенность заключается в том, что ребенок, родители и педагоги становятся равноправными участниками совместной деятельности. Работа над проектами позволяет объединить образовательные и воспитательные задачи, способствует развитию исследовательских навыков детей и укрепляет внутрисемейные отношения. В процессе совместного творчества родители получают возможность увидеть способности своего ребенка в новых ситуациях, а дети ощущают поддержку и заинтересованность взрослых в своих успехах.

Важным условием успешного сотрудничества выступает создание благоприятного психологического климата между педагогами и родителями. Современная практика показывает, что отношения, основанные на доверии и уважении, значительно повышают эффективность воспитательной работы. Родители охотнее принимают участие в мероприятиях образовательной организации, когда чувствуют заинтересованность педагогов в благополучии семьи и развитии ребенка. Поэтому профессиональная компетентность воспитателя сегодня включает не только знания возрастной психологии и методики воспитания, но и навыки конструктивного общения, разрешения конфликтных ситуаций и организации партнерского взаимодействия.

Особое значение в воспитательной системе приобретает поддержка семей, находящихся в сложной жизненной ситуации. Современные образовательные организации все чаще становятся центрами социальной и психологической помощи семьям. Взаимодействие педагогов, психологов, социальных педагогов и родителей позволяет своевременно выявлять трудности в развитии ребенка и оказывать необходимую поддержку. Такой комплексный подход способствует профилактике социальной дезадаптации детей и создает условия для их успешного личностного развития.

Перспективным направлением развития партнерства становится внедрение практики наставничества между семьями. Родители, имеющие успешный опыт воспитания детей, могут делиться своими знаниями и практическими рекомендациями с молодыми семьями. Подобные формы взаимодействия способствуют укреплению родительского сообщества, распространению положительного опыта семейного воспитания и формированию атмосферы взаимопомощи. Для образовательной организации такая деятельность становится дополнительным ресурсом в решении воспитательных задач.

В современных условиях возрастает значение патриотического, экологического и духовно-нравственного воспитания. Эффективность работы в данных направлениях значительно повышается при объединении усилий семьи, мини-центра и школы. Совместное участие детей и родителей в благотворительных акциях, экологических проектах, культурных мероприятиях и волонтерской деятельности способствует формированию гражданской ответственности, уважения к национальным традициям и бережного отношения к окружающему миру. При этом воспитательный эффект достигается не через назидание, а через личный пример взрослых и практический опыт ребенка.

Современный подход к воспитанию предполагает ориентацию на индивидуальность каждого ребенка. Поэтому взаимодействие семьи, мини-центра и школы должно учитывать особенности характера, интересов, способностей и потребностей воспитанников. Индивидуальный подход позволяет создать условия для раскрытия потенциала каждого ребенка, укрепления его уверенности в собственных силах и формирования положительной самооценки. В такой системе ребенок чувствует себя значимым участником образовательного процесса, а его успехи становятся результатом совместной деятельности педагогов и родителей.

Таким образом, взаимодействие семьи, мини-центра и школы является важнейшим условием эффективного воспитания детей в современном обществе. Организация партнерских отношений между всеми участниками образовательного процесса способствует созданию единого воспитательного пространства, обеспечивающего всестороннее развитие ребенка. Использование инновационных технологий, современных форм сотрудничества и системной педагогической поддержки семьи позволяет повысить качество воспитательной работы и обеспечить успешную социализацию подрастающего поколения.

Список литературы:

1. Государственный общеобязательный стандарт дошкольного воспитания и обучения Республики Казахстан. – Астана, 2022. – 98 с.

2. Концепция развития образования Республики Казахстан на 2023–2029 годы. – Астана, 2023. – 78 с.

3. UNESCO. Reimagining Our Futures Together: A New Social Contract for Education. – Paris: UNESCO Publishing, 2023. – 186 p.

4. OECD. Future of Education and Skills 2030: Learning Compass. – Paris: OECD Publishing, 2023. – 45 p.

5. Fullan M. The New Meaning of Educational Change. – 6th ed. – New York: Teachers College Press, 2024. – 352 p.

6. Hattie J. Visible Learning: The Sequel. – London: Routledge, 2023. – 389 p.

7. Darling-Hammond L. Powerful Teaching: Unleash the Science of Learning. – San Francisco: Jossey-Bass, 2023. – 272 p.

Садуақасова Толғанай Нұрболатқызы
Тәрбиеші, педагог-модератор
ШҚО білім басқармасының Өскемен қаласы бойынша білім бөлімінің
«№27 орта мектебі» КММ

БАЛАНЫҢ МЕКТЕПКЕ БЕЙІМДЕЛУІНДЕГІ ТӘРБИЕЛІК САБАҚТАСТЫҚТЫҢ МАҢЫЗЫ

Аңдатпа Бұл мақалада баланың мектепке бейімделуіндегі тәрбиелік сабақтастықтың рөлі жан-жақты қарастырылады. Қазіргі білім беру кеңістігіндегі өзгерістер оқушының тек академиялық дайындығын емес, оның әлеуметтік, психологиялық және тұлғалық тұрғыдан қалыптасуын да басты назарға шығаруда. Осы тұрғыдан алғанда отбасы, балабақша және мектеп арасындағы тәрбиелік байланыстың жүйелі ұйымдастырылуы баланың жаңа ортаға сәтті бейімделуінің негізгі алғышарттарының бірі болып саналады. Мақалада мектепке алғаш келген баланың эмоционалдық жағдайы, мінез-құлық ерекшеліктері, қарым-қатынас мәдениеті, жауапкершілік сезімі және оқу әрекетіне деген ішкі дайындығы тәрбиелік сабақтастықпен тікелей байланыста талданады. Тәрбие процесіндегі бірізділік сақталмаған жағдайда баланың психологиялық тұрақсыздығы күшейіп, қоршаған ортаға сенімсіздікпен қарау қаупі туындайтыны ғылыми пайымдаулар арқылы түсіндіріледі. Автор мектеп тәрбиешісінің бала бейімделуіндегі орнына ерекше тоқталып, оның ұйымдастырушылық, психологиялық және педагогикалық қызметтерінің маңызын ашады. Мақалада тәрбиелік ықпалдың үздіксіздігі арқылы баланың тұлғалық тұрақтылығын қалыптастыру жолдары көрсетіліп, заманауи білім беру жағдайындағы өзекті мәселелер қозғалады.

Кілт сөздер: тәрбиелік сабақтастық, мектепке бейімделу, бала психологиясы, мектеп тәрбиешісі, әлеуметтік орта, тұлғалық даму, оқу мотивациясы, педагогикалық қолдау, бейімделу кезеңі, тәрбие жүйесі.

Қазіргі қоғамдағы әлеуметтік өзгерістер мен білім беру жүйесіндегі жаңашыл бағыттар баланың мектепке бейімделу мәселесін ерекше маңызға ие педагогикалық құбылыс ретінде қарастыруды талап етеді. Мектеп табалдырығын алғаш аттаған бала үшін жаңа ортаға ену тек білім алудың басталуы ғана емес, оның тұлғалық қалыптасуының жаңа кезеңге көтерілуі болып саналады. Осы кезеңде баланың эмоциялық тұрақтылығы, қарым-қатынас жасау қабілеті, орта талаптарына икемделуі және өзін қоршаған адамдарға сеніммен қарауы шешуші рөл атқарады. Егер бала мектепке дейінгі ортадан мектеп кеңістігіне табиғи түрде өтсе, онда оның ішкі психологиялық жай-күйі де бірқалыпты сақталады. Ал тәрбиелік сабақтастық әлсіреген жағдайда балада қорқыныш, сенімсіздік, тұйықталу немесе шамадан тыс мазасыздық белгілері пайда болуы мүмкін. Бүгінгі таңда көптеген педагогтер мен психологтер мектепке бейімделудің табысты болуы ең алдымен тәрбие жүйесіндегі үздіксіз байланысқа тәуелді екенін атап көрсетеді. Өйткені бала тәрбиесі тек белгілі бір мекеменің шеңберінде жүзеге асырылатын әрекет емес, ол отбасы, мектепке дейінгі ұйым және мектеп арасындағы ортақ құндылықтар жүйесіне негізделген күрделі әлеуметтік-педагогикалық процесс болып табылады. Тәрбиелік сабақтастық сақталған жағдайда бала бұрынғы ортада қалыптасқан дағдыларын жаңа ортада еркін қолдана алады, бұл оның өзін қауіпсіз сезінуіне ықпал етеді. Мұндай жағдайда оқушы жаңа талаптарды ауыр психологиялық жүк ретінде қабылдамай, оны табиғи өмірлік кезеңнің жалғасы ретінде түсінеді. Сондықтан мектеп тәрбиешісінің негізгі міндеттерінің бірі – баланың жаңа ортаға біртіндеп әрі сенімді бейімделуіне қолайлы тәрбиелік жағдай қалыптастыру.

Баланың мектепке бейімделуі көп жағдайда оның мектепке дейінгі кезеңде қандай әлеуметтік және тәрбиелік тәжірибе жинақтағанымен тығыз байланысты болады. Егер бала отбасында өзін еркін сезініп, үлкендер тарапынан түсіністік пен қолдау көрсе, онда ол мектеп ортасында да жаңа адамдармен тез тіл табыса алады. Керісінше жағдайда балада өзіне деген сенімсіздік қалыптасып, кез келген жаңа әрекет оған күрделі психологиялық қысым болып

көрінеді. Педагогикалық тәжірибеде мектепке келген алғашқы апталарда кейбір балалардың сабаққа қатысудан бас тартуы, жылауы немесе қарым-қатынасқа түспеуі жиі кездеседі. Мұндай құбылыстар көбіне тәрбиелік сабақтастықтың әлсіздігінен туындайды. Себебі бала балабақшада немесе отбасында қалыптасқан тәртіп пен қарым-қатынас үлгілерінен мүлде өзгеше ортаға тап болады. Осы кезде мектеп тәрбиешісінің кәсіби шеберлігі ерекше байқалады. Ол баланың ішкі эмоционалдық күйін түсініп қана қоймай, оны жаңа ортаға бейімдейтін сенімді тұлғаға айналуы қажет. Баланың мектепке деген алғашқы көзқарасы дәл осы кезеңде қалыптасады. Егер алғашқы әсер жағымды болса, онда оқушының оқу әрекетіне деген ынтасы да жоғарылайды. Тәрбиеші баланың жетістігін уақытында байқап, оны қолдап отырса, бала өзін орта мүшесі ретінде қабылдай бастайды. Мұндай психологиялық қолдау баланың бойындағы қорқыныш сезімін азайтып, оның жаңа ортаға бейімделу қарқынын жеделдетеді.

Тәрбиелік сабақтастықтың маңызы ең алдымен баланың тұлғалық тұрақтылығын сақтаудан көрінеді. Бала үшін қоршаған ортадағы ережелердің, талаптардың және құндылықтардың үйлесімді болуы аса маңызды. Егер отбасында бір тәртіп қалыптасып, мектепте мүлде басқа талаптар қойылса, бала ішкі қайшылыққа тап болады. Мұндай жағдайда ол қай ортаға бейімделу қажеттігін түсінбей, психологиялық күйзеліске ұшырауы мүмкін. Сондықтан ата-ана мен мектеп тәрбиешісі арасында тұрақты байланыс орнату тәрбиелік сабақтастықтың негізгі шарты болып есептеледі. Қазіргі уақытта көптеген мектептерде ата-анамен байланыс формалды деңгейде ғана жүзеге асырылады. Ал шын мәнінде бала тәрбиесіндегі тиімді нәтижеге қол жеткізу үшін ата-ана мен педагог арасында сенімге негізделген серіктестік қажет. Тәрбиеші баланың үйдегі мінез-құлқы мен қызығушылықтарын білсе, оның мектептегі әрекетін де дұрыс бағыттай алады. Сол сияқты ата-ана мектептегі тәрбие жұмысының мазмұнын түсінсе, балаға қойылатын талаптарды бірізді түрде жалғастыруға мүмкіндік алады. Бұл өз кезегінде баланың бойында жауапкершілік, тәртіп және өзін-өзі бақылау дағдыларының қалыптасуына әсер етеді. Тәрбиелік сабақтастық үздіксіз сақталған кезде бала өзін әр ортада бірдей қауіпсіз сезінеді. Психологиялық тұрақтылықтың қалыптасуы оның оқу үлгеріміне де тікелей ықпал етеді.

Мектепке бейімделу кезеңінде баланың эмоционалдық жағдайына ерекше көңіл бөлу қажет. Себебі бұл кезеңде бала өмірінде үлкен өзгерістер орын алады. Ол бұрынғы еркін ойын әрекетінен белгілі бір ережелер мен міндеттерге негізделген оқу әрекетіне көшеді. Осындай өзгерістер кейбір балалар үшін табиғи қабылданса, кейбіреулер үшін ауыр психологиялық сынаққа айналады. Сондықтан мектеп тәрбиешісі баланың көңіл күйіндегі өзгерістерді дер кезінде байқап, оған педагогикалық қолдау көрсетуі тиіс. Қазіргі балалардың эмоциялық әлемі өте нәзік келеді. Олар қоршаған ортаның кез келген әсерін ішкі жан дүниесі арқылы қабылдайды. Егер тәрбиеші баланың қателігін дөрекі түрде көрсетсе немесе оны басқа балалармен салыстырса, онда балада мектепке деген жағымсыз көзқарас қалыптасуы мүмкін. Ал мейірімді қарым-қатынас пен қолдау көрсету баланың өз күшіне сенуіне мүмкіндік береді. Эмоциялық жайлылық қалыптасқан ортада бала өзін еркін ұстап, жаңа әрекеттерден қорықпайды. Ол сыныптағы балалармен тез араласып, мұғалім талабын сеніммен қабылдай бастайды. Демек тәрбиелік сабақтастық тек тәртіп сақтаумен ғана шектелмейді, ол ең алдымен баланың ішкі жан дүниесін қорғауға бағытталған рухани-психологиялық құндылықтар жүйесі болып табылады.

Қазіргі білім беру жағдайында мектеп тәрбиешісінің қызметі бұрынғыдан әлдеқайда күрделене түсті. Себебі бүгінгі бала ақпараттық кеңістіктің ықпалында өсіп келеді және оның дүниетанымы да ерте қалыптасады. Мұндай жағдайда тәрбиеші тек бақылаушы немесе ұйымдастырушы емес, баланың сенімді серігі әрі рухани бағыт берушісі болуы қажет. Әсіресе мектепке бейімделу кезеңінде тәрбиешінің кәсіби мәдениеті ерекше байқалады. Ол әр баланың жеке ерекшелігін ескере отырып, олардың ортаға бейімделу деңгейін бақылауы тиіс. Кейбір балалар ашық мінезді болғандықтан жаңа ортаға тез үйренеді, ал кейбіреулер ұзақ уақыт бойы тұйық күйде жүреді. Осындай ерекшеліктерді ескермей барлығына бірдей талап қою педагогикалық қателікке алып келеді. Тәрбиеші баланың ішкі әлеуетін ашуға бағытталған

әдістерді қолданғанда ғана тәрбиелік ықпал нәтижелі болады. Бала өзін түсінетін ересек адамның бар екенін сезінсе, мектеп ортасына тез бейімделеді. Мұндай сенімді байланыс оқушының тұлғалық дамуына оң әсер етеді.

Баланы мектепке бейімдеу барысында ұлттық құндылықтарға негізделген тәрбиенің де маңызы ерекше. Қазақ халқының дәстүрлі тәрбиесінде баланың үлкенді сыйлауы, кішіге қамқор болуы, ұжыммен үйлесімді қарым-қатынас орнатуы басты назарда болған. Осындай құндылықтарды қазіргі мектеп тәрбиесімен ұштастыру баланың рухани тұрақтылығын күшейтеді. Егер бала мектеп ортасында өзіне таныс моральдық ұстанымдарды көрсе, онда ол жаңа ортаға сеніммен қарайды. Ұлттық тәрбиенің элементтері енгізілген ортада бала өзін рухани жағынан қорғалған сезінеді. Бұл оның эмоционалдық жай-күйіне де оң ықпал етеді. Қазіргі жаһандану жағдайында көптеген балалар ұлттық тәрбие негіздерінен алшақтап барады. Мұндай жағдайда мектеп тәрбиешісінің рөлі бұрынғыдан да арта түседі. Ол тек тәртіпті бақылаушы емес, ұлттық рухани құндылықтарды жеткізуші тұлға болуы қажет. Баланың мектепке бейімделуі оның рухани ортасының тұрақтылығымен де байланысты. Егер тәрбие жұмысы ұлттық мәдениетпен сабақтасып жүргізілсе, балада ортаға деген сенім қалыптасады. Бұл оның тұлғалық тұтастығын сақтауға көмектеседі.

Мектепке бейімделу процесінде ойын әрекетінің тәрбиелік мүмкіндіктерін дұрыс пайдалану да маңызды болып табылады. Бастауыш сынып жасындағы бала үшін ойын әлі де жетекші әрекеттердің бірі саналады. Сондықтан мектеп тәрбиешісі ойын технологияларын тиімді қолдану арқылы баланың жаңа ортаға қызығушылығын арттыра алады. Ойын барысында бала өз ойын ашық жеткізеді, қатарластарымен қарым-қатынас орнатады және орта ережелерін табиғи түрде меңгереді. Әсіресе ұжымдық ойындар балалар арасындағы сенімді қарым-қатынасты қалыптастыруда үлкен рөл атқарады. Мұндай әрекеттер барысында бала өзін сыныптың толыққанды мүшесі ретінде сезінеді. Егер тәрбие процесі тек қатаң талаптарға негізделсе, онда балада мектепке деген эмоционалдық салқындық қалыптасуы мүмкін. Ал ойын элементтері енгізілген ортада оқушы мектепті қауіпсіз әрі қызықты кеңістік ретінде қабылдайды. Бұл оның оқу әрекетіне деген ішкі ынтасын арттырады. Тәрбиелік сабақтастық ойын әрекеті арқылы да көрініс табады, өйткені бала балабақша кезеңіндегі өзіне таныс әрекеттерді мектепте жалғастыру мүмкіндігіне ие болады. Осы арқылы мектепке өту процесі бала психологиясына ауыр салмақ түсірмей жүзеге асады.

Баланың мектепке бейімделуіндегі тәрбиелік сабақтастық мәселесі қазіргі педагогикадағы маңызды бағыттардың бірі болып қала береді. Себебі қоғамның дамуы білім беру жүйесіне жаңа талаптар қойып отырғанымен, бала психологиясының негізгі заңдылықтары өзгермейді. Әрбір бала жаңа ортаға түскен кезде қолдау мен түсініст қажет етеді. Егер осы кезеңде тәрбие жүйесі бірізді әрі үйлесімді ұйымдастырылса, онда бала мектеп өміріне тез бейімделеді. Тәрбиелік сабақтастықтың тиімді жүзеге асуы баланың болашақтағы тұлғалық қалыптасуына да ықпал етеді. Себебі мектепке бейімделудің алғашқы кезеңінде қалыптасқан сенім, жауапкершілік және қарым-қатынас дағдылары оның кейінгі өмірінде тұрақты мінез ерекшеліктеріне айналады. Сондықтан мектеп тәрбиешісі баланың бейімделу процесін тек уақытша педагогикалық міндет ретінде емес, оның болашақ тұлғалық дамуының іргетасы ретінде қарастыруы қажет.

Қорыта айтқанда тәрбиелік сабақтастық – баланың мектепке бейімделуінің негізгі тірегі болып саналатын күрделі педагогикалық құбылыс. Оны жүйелі ұйымдастыру арқылы ғана болашақ ұрпақтың психологиялық тұрғыдан тұрақты, рухани бай және әлеуметтік белсенді тұлға болып қалыптасуына жол ашылады.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Аймауытов Ж. Тәрбиеге жетекші. – Алматы: Санат, 1999. – 320 б.
2. Мухина В.С. Возрастная психология: феноменология развития. – Москва: Академия, 2006. – 608 с.
3. Әбенбаев С.Ш. Тәрбие теориясы мен әдістемесі. – Алматы: Дарын, 2016. – 312 б.

Кабылова Меруерт Абдулкаримовна
Тәрбиеші
ШҚО білім басқармасының Өскемен қаласы бойынша білім бөлімінің
«№27 орта мектебі» КММ

БАЛАБАҚША МЕН МЕКТЕП АРАСЫНДАҒЫ СЕРІКТЕСТІК САПАЛЫ ТӘРБИЕНІҢ КЕПІЛІ

Аннотация Бұл мақалада балабақша мен мектеп арасындағы серіктестіктің бала тәрбиесіндегі маңызы, сабақтастықтың сапалы білім мен саналы тәрбиені қалыптастырудағы рөлі жан-жақты қарастырылады. Мектепке дейінгі ұйым мен бастауыш білім беру жүйесінің өзара байланысы баланың әлеуметтік бейімделуіне, танымдық белсенділігінің артуына, тұлғалық қасиеттерінің қалыптасуына тікелей ықпал ететіні ғылыми-публицистикалық тұрғыда талданады. Тәрбие жұмысының үздіксіздігі мен педагогтердің ортақ мақсатына негізделген ынтымақтастықтың тиімді тетіктері сипатталып, қазіргі білім беру кеңістігіндегі өзекті мәселелер сараланады. Балабақша мен мектеп арасындағы жүйелі қарым-қатынас арқылы ұлттық құндылықтарды сіңіру, ата-анамен бірлескен жұмыс ұйымдастыру, баланың психологиялық даярлығын қалыптастыру жолдары кеңінен ашылады. Автор қазіргі қоғамдағы тәрбиенің сапасын арттыруда педагогтердің кәсіби серіктестігі шешуші мәнге ие екендігін негіздейді.

Кілт сөздер: сабақтастық, серіктестік, тәрбие, мектепке дейінгі ұйым, бастауыш мектеп, тұлға қалыптастыру, ұлттық құндылық, педагогикалық ынтымақтастық, әлеуметтік бейімделу, сапалы білім.

Қазіргі қоғамдағы білім беру жүйесінің алдында тұрған ең маңызды міндеттердің бірі – баланың тұлғалық дамуын үздіксіз әрі жүйелі ұйымдастыру болып табылады. Өйткені бүгінгі тәрбиенің мазмұны тек белгілі бір білім көлемін меңгертумен ғана шектелмей, жас ұрпақтың рухани мәдениетін қалыптастыруды, ұлттық болмысын сақтауды, әлеуметтік ортаға бейімделуін және өмірлік дағдыларын жетілдіруді талап етеді. Осындай күрделі міндеттерді жүзеге асыруда балабақша мен мектеп арасындағы серіктестіктің орны ерекше. Баланың алғашқы әлеуметтік ортасы саналатын мектепке дейінгі ұйым оның танымдық қабілеттерін дамытып қана қоймай, мінез-құлқының, қарым-қатынас мәдениетінің, эмоционалдық тұрақтылығының қалыптасуына негіз қалайды. Ал мектеп осы қалыптасқан қасиеттерді одан әрі жетілдіріп, білім беру мен тәрбиелеудің жаңа сатысына көтереді. Егер осы екі орта арасында өзара түсіністік пен жүйелі байланыс болмаса, бала психологиялық тұрғыдан қиындықтарға тап болуы мүмкін. Себебі балабақшадағы еркін әрекетке негізделген тәрбие жүйесінен мектептің нақты талаптарына көшу бала үшін күрделі кезең болып есептеледі. Сондықтан педагогикалық сабақтастық мәселесі қазіргі білім беру саясатының негізгі бағыттарының біріне айналып отыр. Баланың мектепке бейімделу деңгейі көбінесе балабақша мен мектеп арасындағы қарым-қатынастың қаншалықты тиімді ұйымдастырылғанына байланысты болады. Бұл байланыс тек құжаттық деңгейде емес, нақты тәрбиелік жұмыстар арқылы жүзеге асуы қажет. Тәрбиешілер мен бастауыш сынып мұғалімдерінің өзара тәжірибе алмасуы, ортақ жоспар құруы, баланың даму ерекшеліктерін бірге талдауы – сапалы тәрбиенің маңызды кепілі.

Қоғамдағы әлеуметтік өзгерістер мен технологиялық дамудың қарқынды жүруі бала тәрбиесіне қойылатын талаптарды мүлде жаңа деңгейге көтерді. Бұрынғыдай тек білімді меңгерту жеткіліксіз болып қалды, ендігі жерде баланың функционалдық сауаттылығы мен өмірлік икемділігін дамыту басты назарға алына бастады. Осындай жағдайда балабақша мен мектеп арасындағы өзара ықпалдастықтың әлсіреуі тәрбиелік жұмыстың жүйесіз жүруіне алып келуі мүмкін. Өйткені бала бір ортадан екінші ортаға өткен кезде бұрын қалыптасқан дағдылары жалғасым таппаса, оның ішкі сенімділігі төмендеп, оқу әрекетіне қызығушылығы бәсеңдейді. Мектепке дейінгі кезеңде қалыптасқан танымдық белсенділік пен шығармашылық

еркіндік мектепте қолдау тапқанда ғана тұлғаның табиғи дамуы сақталады. Кей жағдайда мектеп пен балабақша арасындағы талаптардың сәйкессіздігі баланың эмоционалдық тұрақсыздығын күшейтіп, қоршаған ортаға деген сенімсіздігін қалыптастыруы мүмкін. Сондықтан педагогтердің негізгі мақсаты – тәрбиенің бірыңғай кеңістігін қалыптастыру. Мұндай кеңістікте баланың жас ерекшелігі, психологиялық дайындығы, қызығушылығы мен қабілеті ескерілуі қажет. Балабақша тәрбиешілері мектеп бағдарламасының бастапқы талаптарымен таныс болуы керек болса, бастауыш сынып мұғалімдері мектепке дейінгі тәрбиенің әдістемелік ерекшеліктерін терең түсінуі қажет. Бұл өз кезегінде баланың даму динамикасын үздіксіз бақылауға мүмкіндік береді. Тәрбиелік сабақтастықтың сақталуы арқылы баланың бойында жауапкершілік, өзін-өзі басқару, ұжыммен қарым-қатынас жасау сияқты маңызды қасиеттер біртіндеп қалыптасады.

Балабақша мен мектеп арасындағы серіктестіктің маңызды бағыттарының бірі – ұлттық құндылықтарға негізделген тәрбие жұмысын ұйымдастыру. Қазіргі жаһандану дәуірінде ұлттық мәдениет пен рухани құндылықтарды сақтау мәселесі ерекше маңызға ие болып отыр. Баланың бойына отансүйгіштік қасиетті, үлкенге құрмет пен кішіге ізет көрсету мәдениетін, ана тіліне деген сүйіспеншілікті ерте жастан қалыптастыру қажет. Бұл міндетті жүзеге асыруда мектепке дейінгі ұйым мен мектептің бірлескен жұмысы шешуші рөл атқарады. Егер балабақшада басталған ұлттық тәрбие мектепте жалғасын тапса, баланың дүниетанымы тұрақты әрі терең қалыптасады. Халық ауыз әдебиетін пайдалану, ұлттық ойындарды ұйымдастыру, салт-дәстүрлерді таныстыру арқылы бала өз халқының рухани әлемімен жақын танысады. Мұндай жұмыстар мектепте тәрбие сағаттары, әдеби кештер, шығармашылық жобалар арқылы жалғастырылуы тиіс. Тек сонда ғана тәрбие жүйесінде тұтастық пайда болады. Ұлттық тәрбиені қалыптастырудағы сабақтастық баланың тарихи санасының оянуына ықпал етеді. Өз халқының мәдениетін құрметтеген бала өзге мәдениеттерге де сыйластықпен қарайды. Бұл оның тұлғалық кемелденуіне оң әсер етеді.

Тәрбиелік сабақтастықты қамтамасыз етудегі негізгі тұлғалардың бірі – педагогтер қауымы. Тәрбиеші мен мұғалім арасындағы кәсіби байланыс баланың жан-жақты дамуына тікелей ықпал етеді. Өйткені әр педагог баланың белгілі бір кезеңдегі даму ерекшелігін бақылап, оның қабілеті мен мінезіндегі өзгерістерді анықтайды. Егер бұл мәліметтер жүйелі түрде алмасып отырса, баламен жүргізілетін жұмыс нәтижелі болады. Қазіргі таңда кейбір білім беру ұйымдарында педагогтер арасындағы өзара тәжірибе бөлісу жұмыстары жеткіліксіз деңгейде жүзеге асырылып келеді. Мұндай жағдайда тәрбиелік жұмыстардың бірізділігі бұзылады. Сондықтан мектепке дейінгі ұйымдар мен мектептер арасында тұрақты семинарлар, әдістемелік кездесулер, ашық сабақтар ұйымдастыру маңызды. Бірлескен педагогикалық кеңестер барысында бала тәрбиесіне қатысты ортақ мәселелер талқыланып, тиімді шешімдер қабылдануы тиіс. Әсіресе мектепке енді баратын балалардың психологиялық даярлығын анықтау мәселесінде тәрбиешілер мен мұғалімдердің ортақ жұмысы қажет. Кей балалар жаңа ортаға тез бейімделсе, енді біреулері ұзақ уақыт бойы қорқыныш пен сенімсіздік сезімін бастан өткереді. Осындай ерекшеліктер алдын ала ескерілген жағдайда ғана балаға қажетті қолдау көрсетуге мүмкіндік туады. Педагогтердің өзара ынтымақтастығы кәсіби мәдениеттің де көрсеткіші болып саналады. Себебі сапалы тәрбие бір адамның емес, тұтас педагогикалық ұжымның ортақ еңбегі арқылы қалыптасады.

Баланың мектепке психологиялық тұрғыдан даяр болуы оның болашақтағы оқу жетістігінің маңызды көрсеткіші болып табылады. Көп жағдайда ата-аналар баланың әріп танып, санай білуін ғана мектепке дайындық деп есептейді. Алайда шынайы дайындықтың мазмұны әлдеқайда терең. Бала жаңа ортаға бейімделуге, мұғалім талабын қабылдауға, құрдастарымен қарым-қатынас жасауға, өз әрекетін бақылауға дайын болуы қажет. Бұл қасиеттердің қалыптасуына балабақша мен мектептің бірлескен жұмысы зор ықпал етеді. Егер мектеп мұғалімдері болашақ бірінші сынып оқушыларымен алдын ала танысып, түрлі бейімдеу шараларын ұйымдастырса, балалардың қорқынышы азаяды. Мектепке экскурсия жасау, бастауыш сынып мұғалімдерімен кездесу өткізу, ортақ мерекелік шаралар ұйымдастыру – бейімделудің тиімді жолдары. Мұндай іс-шаралар балада мектеп туралы

жағымды көзқарас қалыптастырады. Сонымен бірге ата-аналардың да педагогикалық мәдениетін арттыру маңызды мәселе болып табылады. Кейбір ата-аналар баланың эмоциялық күйіне назар аудармай, тек үлгерімге басымдық береді. Бұл бала психологиясына кері әсер етуі мүмкін. Сондықтан тәрбиешілер мен мұғалімдер ата-аналармен жүйелі түсіндіру жұмыстарын жүргізуі қажет. Бала тәрбиесіндегі үштік одақ – ата-ана, тәрбиеші, мұғалім – өзара сенім мен құрметке негізделгенде ғана нәтижелі жұмыс қалыптасады. Мұндай ынтымақтастық баланың тұлғалық тұрақтылығын күшейтіп, оның әлеуметтік ортаға сенімді бейімделуіне жағдай жасайды.

Қазіргі білім беру жүйесінде инновациялық технологияларды пайдалану арқылы тәрбиелік жұмыстардың мазмұнын жаңарту қажеттілігі туындап отыр. Балабақша мен мектеп арасындағы серіктестікті нығайтуда цифрлық платформалардың да мүмкіндігі зор. Ортақ электрондық портфолио жүргізу, ата-аналармен онлайн байланыс орнату, педагогтердің виртуалды әдістемелік қауымдастықтарын қалыптастыру арқылы тәрбие жұмысының тиімділігін арттыруға болады. Цифрлық технологиялар педагогтер арасындағы ақпарат алмасуды жеңілдетеді әрі баланың даму траекториясын жүйелі бақылауға мүмкіндік береді. Дегенмен технологиялық мүмкіндіктерді пайдалану барысында адамгершілік құндылықтар екінші орынға ығыспауы қажет. Тәрбие үдерісіндегі басты фактор – тірі қарым-қатынас пен эмоционалдық қолдау. Баланың ішкі жан дүниесін түсіну тек техникалық құралдар арқылы жүзеге аспайды. Сондықтан инновация мен дәстүрлі тәрбиенің үйлесімді байланысын сақтау маңызды. Бүгінгі бала ақпараттық кеңістікте еркін өмір сүргенімен, оның рухани тұрақтылығы мен адами қасиеттері педагогтердің бағыт-бағдары арқылы қалыптасады. Осы тұрғыдан алғанда балабақша мен мектептің бірлескен цифрлық жобалары тәрбиелік жұмыстардың сапасын арттыруға ықпал етеді. Ортақ шығармашылық байқаулар, онлайн кездесулер, ата-аналарға арналған вебинарлар тәрбиелік байланысты жаңа деңгейге көтереді. Мұндай жұмыстар педагогтердің кәсіби белсенділігін арттырып қана қоймай, ата-аналардың да білім беру процесіне деген жауапкершілігін күшейтеді. Тәрбие жүйесінің заманауи талаптарға бейімделуі қоғамдағы өзгерістерге сәйкес үздіксіз жаңарып отыруы тиіс.

Балабақша мен мектеп арасындағы серіктестік – тек білім беру ұйымдарының байланысы емес, бұл баланың болашағына бағытталған ортақ жауапкершілік. Қазіргі кезеңде тәрбиенің сапасы қоғамның даму деңгейін айқындайтын негізгі көрсеткіштердің біріне айналып отыр. Саналы, білімді, рухани бай ұрпақ қалыптастыру үшін тәрбие жұмысы үздіксіз әрі жүйелі жүргізілуі қажет. Осындай тұтастықтың негізі балабақша мен мектеп арасындағы сабақтастық арқылы қаланады. Егер бала бір ортадан екінші ортаға өткенде өзіне таныс құндылықтарды, түсінікті қарым-қатынасты, тұрақты қолдауды сезінсе, оның ішкі сенімділігі артады. Бұл өз кезегінде оқу мотивациясының қалыптасуына және тұлғалық дамуына оң әсер етеді. Педагогтердің кәсіби ынтымақтастығы мен ата-аналардың белсенді қатысуы тәрбиенің нәтижелілігін бірнеше есе күшейтеді. Әрбір тәрбиеші мен мұғалім баланың тағдырына жауапты екенін терең сезінуі қажет. Себебі бүгінгі бүлдіршін – ертеңгі елдің интеллектуалдық және рухани әлеуетін қалыптастыратын азамат. Сондықтан тәрбие мәселесіне формалды көзқараспен қарауға болмайды. Балабақша мен мектеп арасындағы үйлесімді серіктестік сақталған жағдайда ғана қоғам сұранысына жауап бере алатын, ұлттық құндылықтарды бойына сіңірген, бәсекеге қабілетті ұрпақ тәрбиелеуге мүмкіндік туады. Тәрбиенің сапасы – мемлекеттің болашағының сапасы екендігін ескерсек, бұл бағыттағы жұмыстар әрдайым жүйелі түрде жетілдіріліп отыруы тиіс.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы (жаңа редакция). – Астана, 2024.
2. Қазақстан Республикасында мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты. – Астана: ҚР Оқу-ағарту министрлігі, 2022.
3. Божович Л.И. Личность и ее формирование в детском возрасте. – Санкт-Петербург: Питер, 2020. – 398 с.

Бахвадинова Олеся Евгеньевна[1] - учитель русского языка и литературы
Мешелова Гульнар Зиятбековна[2] - учитель художественного труда
КГУ "Средняя школа № 27" отдела образования по городу Усть-Каменогорску управления образования Восточно-Казахстанской области

ПРОЕКТ «ЖАС АСПАЗ» («МОЛОДОЙ ПОВАР») — ПУТЬ К МАСТЕРСТВУ, ТВОРЧЕСТВУ И ОТВЕТСТВЕННОСТИ

В рамках реализации программы «Адал Азамат», направленной на воспитание честных, трудолюбивых и ответственных граждан, в нашей школе успешно реализуется проект «Жас Аспаз» («Молодой повар»), который уже успел завоевать интерес и признание среди учащихся.

Руководителями проекта являются Мешелова Гульназ Зиятбековна, классный руководитель 8 «А» класса, и Бахватдинова Олеся Евгеньевна, классный руководитель 8 «Д» класса. Благодаря их инициативе и поддержке учащиеся получают возможность не только освоить основы кулинарного мастерства, но и приобрести важные навыки, необходимые в повседневной жизни.

Проект «Жас Аспаз» («Молодой повар») объединяет ребят, которые с большим интересом погружаются в мир кулинарного искусства. На занятиях школьники знакомятся с технологией приготовления различных блюд, изучают правила санитарии и техники безопасности, учатся правильно организовывать рабочее пространство, распределять обязанности и работать в команде.

Особое внимание уделяется воспитанию культуры питания, популяризации здорового образа жизни и знакомству с национальными традициями. Учащиеся узнают о принципах сбалансированного питания, полезных свойствах продуктов, а также готовят блюда казахской кухни, приобщаясь к богатому культурному наследию своей страны.

Проект способствует развитию творческого мышления, аккуратности, самостоятельности и дисциплины. Каждый участник может проявить фантазию в оформлении блюд, попробовать новые рецепты и почувствовать уверенность в своих силах. Для многих школьников участие в проекте становится не только интересным увлечением, но и первым шагом к выбору будущей профессии.

Проект «Жас Аспаз» («Молодой повар») — это не просто обучение кулинарным навыкам, а важная часть воспитательной работы, направленной на формирование настоящих адал азаматов — людей, уважающих труд, умеющих брать ответственность и стремящихся приносить пользу обществу.

Иманкулова Айнаш Тлеухановна
Учитель английского языка
КГУ "Средняя школа № 27" отдела образования по городу Усть-Каменогорску управления образования Восточно-Казахстанской области

КРУЖОК ФРАНЦУЗСКОГО ЯЗЫКА «VOYAGE EN FRANÇAIS»

Аннотация: В данной статье рассказывается о работе французского кружка в школе для учащихся 5–9 классов. Рассматриваются цели и задачи кружка, особенности проведения занятий, а также значение изучения французского языка для школьников. Особое внимание уделяется развитию интереса к иностранным языкам, расширению кругозора учащихся и знакомству с культурой Франции. В статье подчёркивается, что занятия проходят в увлекательной и творческой форме, способствуя развитию коммуникативных навыков, памяти и познавательной активности учащихся.

Ключевые слова: французский язык, французский кружок, учащиеся, иностранные языки, обучение, школа, культура Франции, развитие речи, творческие задания, познавательная деятельность.

В нашей школе большое внимание уделяется изучению иностранных языков. Одним из самых интересных направлений является французский кружок для учащихся 5–9 классов. Французский язык считается языком красоты, культуры, искусства и международного общения. Всё больше школьников проявляют интерес к его изучению, ведь знание иностранных языков открывает перед человеком новые возможности и помогает лучше понимать мир.

Французский кружок объединяет ребят, которые хотят узнать больше о Франции, её культуре, традициях и языке. На занятиях учащиеся знакомятся с основами французского языка, учатся правильно произносить слова, строить предложения и общаться на простые темы. Для многих учеников французский язык становится настоящим открытием, потому что он звучит необычно, красиво и мелодично.

Главная цель кружка — сделать процесс изучения языка интересным, увлекательным и доступным для каждого ученика. Занятия проходят в дружелюбной атмосфере, где каждый ребёнок может проявить себя. Ученики не только изучают грамматику и новые слова, но и выполняют различные творческие задания, участвуют в играх, викторинах, конкурсах и мини-проектах. Такой подход помогает детям легче запоминать материал и с удовольствием посещать кружок.

Особое внимание уделяется разговорной речи. Учащиеся учатся приветствовать друг друга, рассказывать о себе, своей семье, школе и увлечениях. Постепенно они начинают понимать простые французские фразы и использовать их в повседневной речи. Это помогает детям чувствовать уверенность в своих знаниях и повышает интерес к дальнейшему изучению языка.

Во время занятий школьники знакомятся с французской культурой и традициями. Они узнают о достопримечательностях Франции, известных городах, праздниках, кухне и знаменитых людях. Большой интерес у учащихся вызывают рассказы о Париже, Эйфелевой башне, Лувре и французской моде. Также дети с удовольствием слушают французские песни, смотрят познавательные видеоролики и учатся произносить красивые французские выражения.

Французский язык помогает учащимся расширять кругозор и развивать память. Изучение нового языка тренирует внимание, мышление и способность быстро запоминать информацию. Кроме того, дети становятся более уверенными в себе, учатся общаться, работать в команде и выражать свои мысли.

Кружок помогает школьникам развивать творческие способности. На занятиях ученики рисуют, создают проекты, готовят небольшие выступления и участвуют в различных

мероприятиях. Иногда проводятся тематические уроки, посвящённые французской культуре, искусству и традициям. Всё это делает обучение более ярким и запоминающимся.

Многие учащиеся отмечают, что занятия французским языком помогают им лучше понимать и другие иностранные языки. Некоторые слова похожи на английские, поэтому ученикам становится легче изучать новую лексику. Французский язык также помогает развивать правильное произношение и языковой слух.

Изучение французского языка открывает большие перспективы в будущем. Французский язык является одним из международных языков и используется во многих странах мира. Знание французского может пригодиться в путешествиях, учёбе, работе и общении с людьми из разных стран. Поэтому участие в кружке становится для учащихся полезным и важным опытом.

Наш французский кружок — это место, где каждый ученик может открыть для себя что-то новое и интересное. Здесь ребята не боятся ошибаться, учатся поддерживать друг друга и вместе делают первые шаги в изучении красивого французского языка. Благодаря интересным занятиям и дружеской атмосфере дети получают не только знания, но и положительные эмоции.

Мы уверены, что изучение французского языка поможет нашим учащимся стать более образованными, уверенными и успешными. Французский кружок продолжает развиваться и привлекать всё больше учеников, которые хотят отправиться в увлекательное voyage en français — путешествие в мир французского языка, культуры и новых возможностей.

Сазанбаева Гульжан Амировна[1] - учитель английского языка
Мәдениет Айбек Нұрланұлы[2] - учитель английского языка
[1,2]КГУ "Средняя школа №27" отдела образования по городу Усть-Каменогорску управления образования Восточно-Казахстанской области

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ И ИННОВАЦИОННЫЕ ПОДХОДЫ К ОРГАНИЗАЦИИ КРУЖКА КИТАЙСКОГО ЯЗЫКА В ОСНОВНОЙ ШКОЛЕ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Аннотация. В данной статье рассматриваются теоретические и практические аспекты организации кружка китайского языка в системе дополнительного образования средних общеобразовательных школ Республики Казахстан. Особое внимание уделяется специфике работы с учащимися 5–9 классов, интеграции технологий искусственного интеллекта в процесс планирования занятий, а также адаптации учебного материала для детей с особыми образовательными потребностями (ООП) в условиях инклюзивного класса. Автором предлагается комплексная модель факультативного обучения, направленная на развитие

межкультурной коммуникации и когнитивных способностей школьников в рамках Государственного общеобязательного стандарта образования (ГОСО).

Ключевые слова: полиязычие, китайский язык, дополнительное образование, инклюзивное образование, ООП, 5–9 классы, искусственный интеллект в педагогике, ГОСО РК

1. Введение

В условиях глобализации и стратегического партнерства Республики Казахстан с Китайской Народной Республикой возрастает потребность в специалистах, владеющих китайским языком. Инициатива «Один пояс, один путь» диктует новые требования к языковой компетенции выпускников казахстанских школ. В рамках реализации Государственного общеобязательного стандарта образования (ГОСО) и принципов полиязычия, внедрение китайского языка как факультативного компонента представляет собой актуальную педагогическую задачу.

2. Методологическая база и специфика обучения в 5–9 классах

Обучение второму иностранному языку требует иных методических подходов. Основной упор в кружковой деятельности делается на коммуникативно-когнитивный подход и геймификацию. Особенности китайского языка (тоновая система и иероглифика) требуют развития фонематического слуха и визуально-пространственного восприятия. Для учащихся основной школы критически важно поддерживать высокую мотивацию через функциональное использование языка.

3. Интеграция искусственного интеллекта в планирование

Внедрение модулей генеративного искусственного интеллекта (ИИ) позволяет автоматизировать создание Краткосрочных (КСП) и Календарно-тематических планов (КТП). ИИ-инструменты применяются для генерации адаптированных текстов уровня HSK 1-2, создания интерактивных викторин и разработки индивидуальных образовательных маршрутов.

4. SWOT-анализ внедрения кружка

Внутренние факторы	Внешние факторы
Сильные стороны: • Развитие когнитивных навыков. • Конкурентное преимущество выпускников. • Адаптивность для инклюзии. Слабые стороны: • Дефицит адаптированных УМК. • Сложность тоновой системы. • Малое количество часов.	Возможности: • Использование AI для КСП/КТП. • Интеграция с финансовой грамотностью. • Международные гранты. Угрозы: • Снижение мотивации из-за иероглифов. • Когнитивная перегрузка. • Нехватка кадров.

5. Инклюзивный аспект и мнемотехника

Китайская иероглифика задействует правое полушарие мозга, что полезно для учащихся с дислексией. Эйдетика (мнемотехника) позволяет трансформировать заучивание в творческую игру.

Примеры:

• Человек (人) — визуальный образ идущего человека.

• Дерево (木) — ствол с ветвями. Лес (林) — два дерева.

6. Фрагмент практической реализации (КСП)

Тема: Цифры и покупки. Целевая аудитория: 6 класс.

Цель: Освоить счет 1-10 и фразу 'Сколько стоит?' (多少钱?).

Методы: Ролевая игра 'На рынке', использование жестов для цифр, сравнение цен в тенге и юанях.

7. Оценка эффективности

Для оценки применяется коэффициент усвоения знаний K = Σxi / (N * M), где xi — баллы учащихся, N — количество человек, M — макс. балл. Значение K > 0.7 свидетельствует об эффективности процесса.

8. Заключение

Кружок китайского языка является мощным инструментом интеллектуального развития и профориентации. Успех базируется на адаптивности программы (инклюзия), технологичности (AI) и культурной интеграции.

Список использованной литературы

1. Закон Республики Казахстан «Об образовании».

2. Государственный общеобязательный стандарт основного среднего образования РК.

3. Применение технологий искусственного интеллекта в педагогической практике: методическое руководство / НАО «Өрлеу». — Астана, 2024.

4. Ван Л. Специфика преподавания китайского языка на начальном этапе. — Пекин, 2021.

Мункенова Клара Кудайбергеновна[1] - 8 «В» сынып жетекшісі
Оразғалиева Сауле Манарбековна[2] - 8 «Ә» сынып жетекшісі
[1,2]Шығыс Қазақстан облысы білім басқармасы
Өскемен қаласы бойынша білім бөлімінің «№27 орта мектебі» КММ

«СУДАҒЫ ҚАУІПСІЗДІК» – ӘР АДАМНЫҢ БАСТЫ МІНДЕТІ

Кіріспе

Шығыс Қазақстан облысы білім басқармасы Өскемен қаласы бойынша білім бөлімінің «№27 орта мектебінде 2025-2026 оқу жылында 8 «Ә» 8 «В» сыныптардан "Айсберг" агитбригада құрылып, оқушылардың қатысуымен "Судағы қауіпсіздік" тақырыбында тәрбиелік шара ұйымдастырылды»

Су – тіршілік көзі. Адам өмірін сусыз елестету мүмкін емес. Су адам денсаулығын нығайтады, сергектік сыйлайды, демалыс пен спорттың маңызды бөлігі болып табылады. Әсіресе жаз мезгілінде балалар мен ересектер өзен-көлдерге, бассейндерге барып, уақыттарын көңілді өткізеді. Алайда су тек қуаныш сыйлап қана қоймай, қауіптің де көзі болуы мүмкін. Жыл сайын судағы қауіпсіздік ережелерін сақтамаудың салдарынан көптеген қайғылы оқиғалар орын алады. Сондықтан судағы қауіпсіздік мәселесі бүгінгі таңда тәрбиелік бағыттағы маңызды тақырыптардың бірі болып саналады.

Қазіргі қоғамда жас ұрпаққа тек білім беріп қана қоймай, олардың өмір қауіпсіздігін сақтау дағдыларын қалыптастыру – басты міндеттердің бірі. Баланың өмірі мен денсаулығы – ең үлкен құндылық. Осыған байланысты мектепте, отбасында және қоғамда қауіпсіздік мәдениетін қалыптастыру ерекше маңызға ие.

«Судағы қауіпсіздік» тақырыбы оқушыларға жауапкершілік, тәртіп, сақтық сияқты қасиеттерді тәрбиелейді. Бұл бағыттағы жұмыстар балалардың өмірге деген көзқарасын қалыптастырып, өз қауіпсіздігіне немқұрайлы қарамауға үйретеді.

Судағы қауіпсіздіктің маңызы

Судағы қауіпсіздік – адам өмірін қорғауға бағытталған ережелер мен сақтық шараларының жиынтығы. Әсіресе балалар үшін бұл мәселе өте маңызды. Себебі балалар көбіне қызығушылықпен әрекет етеді, қауіптің деңгейін толық түсіне бермейді. Сондықтан олар су айдындарында қауіпсіздік талаптарын жиі бұзады.

Жазғы демалыс кезінде балалардың бос уақыты көбейеді. Олар достарымен бірге суға шомылуға барады. Кей жағдайда үлкендердің қарауынсыз өзенге немесе көлге түсуі мүмкін. Мұндай әрекеттер қайғылы жағдайларға алып келеді.

Судағы қауіпсіздік ережелерін сақтау:

- адам өмірін сақтайды;
- төтенше жағдайлардың алдын алады;
- балаларды тәртіпке тәрбиелейді;
- жауапкершілік сезімін қалыптастырады;
- қауіп-қатерді алдын ала бағалауға үйретеді.

Қауіпсіздік мәдениеті адам өмірінің барлық саласында маңызды. Егер бала кішкентайынан қауіпсіздік ережелерін сақтауға үйренсе, болашақта да жауапкершілігі жоғары азамат болып қалыптасады.

Балалардың судағы қауіпсіздігі

Балалардың судағы қауіпсіздігі – ата-аналар мен мұғалімдердің басты назарында болуы тиіс мәселе. Балалар ересектерге қарағанда суда тез қорқып қалады, кей жағдайда өз әрекетін басқара алмайды. Сондықтан оларды суға жібергенде ерекше бақылау қажет.

Көптеген қайғылы оқиғалар келесі себептерден болады:

- балалардың қараусыз қалуы;
- рұқсат етілмеген жерде шомылу;
- жүзуді білмеу;
- суда қауіпті ойындар ойнау;
- терең жерге түсіп кету;
- үрейге бой алдыру.

Балаларды қауіпсіздікке тәрбиелеу отбасынан басталады. Ата-аналар баласына судағы ережелерді үнемі түсіндіріп отыруы қажет. Мысалы:

1. Үлкендердің рұқсатынсыз суға түспеу;
2. Белгісіз жерге бармау;
3. Терең суға жақындамау;
4. Суда итерісіп ойнамау;
5. Қауіпті жағдайда айқайлап көмек шақыру.

Баланың қауіпсіздігі үшін үлкендердің бақылауы аса маңызды. Кейбір ата-аналар балаларын өз бетінше қалдырып кетеді. Бұл өте қауіпті әрекет. Тіпті жүзуді жақсы білетін баланың өзі де аяқ астынан қиын жағдайға тап болуы мүмкін.

Судағы негізгі қауіпсіздік ережелері

Суға шомылу кезінде әр адам белгілі бір ережелерді сақтауы керек. Бұл ережелер адамның өмірі мен денсаулығын қорғауға арналған.

1. Рұқсат етілген жерде ғана шомылу

Арнайы тексерілген жағажайларда құтқарушылар жұмыс істейді және су түбі қауіпсіз болады. Ал белгісіз жерлерде су астында тас, шұңқыр, темір немесе басқа да қауіпті заттар болуы мүмкін.

2. Жалғыз суға түспеу

Суға жалғыз бару қауіпті. Егер адамға аяқ астынан көмек қажет болса, жанында ешкім болмайды. Сондықтан әрқашан достарымен немесе үлкендермен бірге шомылған дұрыс.

3. Терең жерге бармау

Жүзуді жақсы білмейтін адам терең жерге бармауы керек. Көп жағдайда адамдар өз күшін дұрыс бағаламай, қиын жағдайға тап болады.

4. Қатты ағыс бар жерден сақ болу

Өзендердегі су ағысы адамды тез алып кетуі мүмкін. Сондықтан ағысы қатты жерлерде шомылуға болмайды.

5. Суда итерісіп ойнамау

Балалардың суда бірін-бірі итеруі немесе басын суға батыруы өте қауіпті. Мұндай ойындар адамның тұншығуына себеп болуы мүмкін.

6. Белгісіз жерге секірмеу

Көп жағдайда адамдар су түбін тексермей суға секіреді. Бұл омыртқа жарақатына немесе басқа ауыр жағдайларға әкелуі мүмкін.

7. Құтқару құралдарын пайдалану

Қайықпен серуендеу кезінде міндетті түрде құтқару кеудешесін кию қажет. Бұл адам өмірін сақтайтын маңызды құрал.

Мұғалімнің тәрбиелік рөлі

Мектеп – бала тәрбиесінің негізгі ортасы. Мұғалім тек білім беріп қана қоймай, оқушылардың қауіпсіздік мәдениетін қалыптастыруда маңызды рөл атқарады.

Сынып жетекшілері мен пән мұғалімдері оқушыларға:

- қауіпсіздік ережелерін түсіндіреді;
- тәрбие сағаттарын өткізеді;
- бейнероликтер көрсетеді;
- практикалық жаттығулар ұйымдастырады;
- өмірлік мысалдар келтіреді.

Тәрбие жұмыстары барысында балаларға нақты мысалдар айту өте тиімді. Себебі өмірден алынған оқиғалар оқушыларға ерекше әсер етеді.

Мұғалім оқушыларға қауіпсіздік ережелерін құр сөз ретінде емес, өмірлік қажеттілік ретінде түсіндіруі керек. Егер бала қауіптің шынайы екенін түсінсе, ол ережелерді саналы түрде сақтай бастайды.

Сонымен қатар мектепте:

- «Қауіпсіз жаз» акциялары;
- сурет байқаулары;
- пікірталас сабақтары;
- тренингтер;
- құтқарушылармен кездесулер ұйымдастыруға болады.

Мұндай іс-шаралар оқушылардың қызығушылығын арттырып, қауіпсіздік мәдениетін қалыптастырады.

Ата-ананың жауапкершілігі

Баланың қауіпсіздігі ең алдымен ата-ананың жауапкершілігінде. Кей жағдайда балалардың суға кетуі үлкендердің немқұрайлы қарауынан болады.

Ата-аналар:

- балаларын қараусыз қалдырмауы керек;
- қауіпсіз жерлерді таңдауы қажет;
- балаларға жүзуді үйретуі тиіс;
- қауіпсіздік ережелерін күнделікті еске салып отыруы керек.

Кейбір ата-аналар баласының жақсы жүзетініне сеніп, бақылауды әлсіретеді. Бірақ күтпеген жағдай кез келген уақытта болуы мүмкін.

Сондықтан ата-аналар:

- телефонға алаңдамауы;
- баланы үнемі бақылауы;
- қауіпті әрекеттерге тыйым салуы;
- қауіпсіздік талаптарын өздері де сақтауы қажет.

Балалар көбіне үлкендерден үлгі алады. Егер ата-ана қауіпсіздік ережелерін сақтаса, бала да соны қайталайды.

Төтенше жағдайда не істеу керек?

Суда төтенше жағдай болған кезде үрейленбеу өте маңызды. Адам сабыр сақтап, дұрыс әрекет етуі қажет.

Егер адам суға батып бара жатса:

- айқайлап көмек шақыру;
- судың бетінде қалуға тырысу;
- артық қимыл жасамау;
- тыныс алуды реттеу қажет.

Ал көмек көрсететін адам:

- өз өмірін қауіпке тікпеуі керек;
- құтқару құралдарын пайдалануы қажет;
- ересектерді немесе құтқарушыларды шақыруы тиіс.

Кей жағдайда адамдар батушыны құтқарамын деп өздері де қауіпке ұшырайды. Сондықтан құтқару жұмыстарын мүмкіндігінше мамандар жүргізгені дұрыс.

Алғашқы көмек көрсету дағдыларын білу де маңызды. Мектептерде алғашқы медициналық көмек бойынша түсіндіру жұмыстары жиі өткізіліп тұруы қажет.

Судағы қауіпсіздік және салауатты өмір салты

Судағы қауіпсіздік мәселесі салауатты өмір салтымен де тығыз байланысты. Денсаулығы мықты, тәртіпті және жауапкершілігі жоғары адам қауіпсіздік талаптарын жақсы сақтайды.

Спортпен айналысу, жүзуді үйрену, денені шынықтыру – адамның суда өзін сенімді ұстауына көмектеседі. Жүзу – денсаулыққа пайдалы спорт түрлерінің бірі.

Жүзудің пайдасы:

- денсаулықты нығайтады;
- тыныс алу жүйесін дамытады;
- төзімділікті арттырады;
- адамды батылдыққа тәрбиелейді.

Бірақ спортпен айналысу кезінде де қауіпсіздік ережелерін сақтау қажет.

Қауіпсіздік мәдениетін қалыптастыру

Қауіпсіздік мәдениеті – адамның өз өміріне және қоршаған ортаға жауапкершілікпен қарауы. Бұл қасиет бала бойында кішкентай кезден қалыптасуы керек.

Қауіпсіздік мәдениетін қалыптастыру үшін:

- үнемі түсіндіру жұмыстарын жүргізу;
- мысалдар келтіру;
- практикалық жаттығулар ұйымдастыру;
- ата-ана мен мектептің бірлескен жұмысын күшейту маңызды.

Қазіргі таңда ақпараттық технологияларды пайдалану арқылы қауіпсіздік туралы бейнероликтер, анимациялар, презентациялар көрсету тиімді болып отыр.

Балаларға қорқыныш емес, сақтық мәдениетін үйрету қажет. Олар қауіпсіздік ережелерін өмірлік дағды ретінде қабылдауы тиіс.

Жаз мезгіліндегі қауіпсіздік шаралары

Жазғы демалыс кезінде қауіпсіздік мәселесіне ерекше көңіл бөлу қажет. Өйткені дәл осы кезеңде балалар су айдындарына жиі барады.

Жаз мезгілінде:

- балаларды қараусыз қалдырмау;
- күннің қатты ыстығында суға түспеу;
- ұзақ уақыт суда болмау;
- белгісіз су айдындарына бармау қажет.

Сонымен қатар балаларға:

- күннен қорғану;
- дұрыс демалу;
- денсаулықты күту туралы да түсіндіру жұмыстары жүргізілуі керек.

Қорыта айтқанда, судағы қауіпсіздік – адам өмірін сақтаудың маңызды шарты. Әрбір адам қауіпсіздік ережелерін сақтап, өз өміріне жауапкершілікпен қарауы қажет. Әсіресе балалардың қауіпсіздігіне үлкен көңіл бөлінуі тиіс.

Мектеп пен отбасының бірлескен тәрбиелік жұмысы арқылы қауіпсіздік мәдениетін қалыптастыруға болады. Оқушыларға қауіпсіздік ережелерін үйрету – олардың болашағына жасалған маңызды қадам. «Сақтықта қорлық жоқ» дейді халқымыз. Сондықтан әр адам судағы қауіпсіздік ережелерін сақтап, өз өмірін де, өзгенің өмірін де қорғауға міндетті.

Судағы қауіпсіздік – тек ереже ғана емес, адам өмірінің кепілі. Балаларға қауіпсіздік мәдениетін үйрету арқылы біз болашақтың саналы, жауапты және тәртіпті азаматтарын тәрбиелейміз.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. Қазақстан Республикасының Төтенше жағдайлар министрлігінің судағы қауіпсіздік ережелері.
2. «Өмір қауіпсіздігі негіздері» оқулығы. – Алматы: Мектеп баспасы, 2023.
3. Балалар қауіпсіздігі туралы әдістемелік нұсқаулықтар.

Амирхасимова Гульнара Аймухамбетовна[1] - бастауыш сынып мұғалімі
Суттубаева Раушан Теміршекызы[2] - бастауыш сынып мұғалімі
[1,2]Шығыс Қазақстан облысы білім басқармасы
Өскемен қаласы бойынша білім бөлімінің «№27 орта мектебі» КММ

ҚАЗАҚИ ТӘРБИЕ - АНАЛАР МЕКТЕБІНДЕ

Кіріспе

«Тәрбие – тал бесіктен...» деп халқымыз бекер айтпаған. Демек, адам баласының тәрбиесі іңгәлап дүние есігін ашып, тал бесікке түскен кезден басталады Тәрбие мақсатына жетуде отбасындағы тәрбиенің маңызы зор. Ата-ана бала дүниеге келген сәттен бастап бесік жырын айтып, құлағына әуезді әрі ұлттық әуенді сіңіреді. “Баланы жастайынан жинақы,тәртіптілікке баулып, әрбір іске жауапты етіп тәрбиелесе ол ұққанын әдетке айналдырып келешек тұрмыс барысында да оны еркін қолдана біледі”, – деген.. Абай атамыздың жетінші, сегізінші, онынші қарасөздерінде бала туралы, ақыл үйрену мен насихат тыңдау мәселелелері сөз болады. Анасы бөбегін әдемі әлдиімен сусындатып, ардақты әженің ертегісін тыңдатып, әкенің қамқорлығына бөленген бала болашақта нағыз халқына қалаулы, еліне елеулі болады деп сенген. Іңгәлап, дүние есігін ашқан соң бала аппақ парақтай пәк болары анық. Ал сол ақ параққа ақпарат берер – ата-ана, қоршаған орта. Сол себепті ұрпақ тәрбиесі – қай кезде де маңызды мәселе. Бесікті тербете отырып ән айтып, тілге тарқан. Бұл – тәрбие басы. Бұл – халқымыздың сан ғасырдан бері баланы бағып-қағап, өсіріп, өнегелі азамат етіп шығару жөніндегі жинақтаған тәжірибесі.

Қазақ халқы «Атадан бала тусайшы, ата жолын қусайшы» деп, атадан балаға мұра болып келе жатқан жақсы қасиеттерді келер ұрпақтың бойына сіңіріп, ізгілікке тәрбиелеуге тырысқан.«Тәрбие сөзі араб тілінен аударғанда, «көктету, өсіру, жетілдіру» деген ұғымды береді. Яғни, сәбидің болашағы осы алған тәрбиесіне тікелей қатысты болары хақ. Жастайынан – ақ есту, көру, сезімдері шыныгып, алыстағыны болжайтын, жоғалғанды таабатын ішіл де, құралайды көзге ататын мерген болған. Кәсібі, тіршілігі мал шаруашылығы болғандықтан бала 6-7 жасынан-ақ ат құлағында ойнаған. Оқу-сызу өнеріне машықтанбаса да, бір естігенін қалт жібермей жадында сақтайтын құйма құлақ болып, есте сақтау қабілеттері аса жоғары дәрежеде дамыған. Атам қазақ ежелден тәрбие ісінде басты-басты сегіз түрлі мәселені қамтыған. Біріншіден, тәрбие басы алдымен әдептілікті үйретуді көздеп, әдептілік мәселесін басты міндет етіп қойған. Екіншіден, мейірімді болуға тәрбиелеген. Өйткені, мейірімді адам қашанда қайырымды болады. Үшіншіден, тіл алғыш, елгезек бол деп үйреткен. Бұл баланы еңбеккке баулудың алғашқы белгілері. Төртіншіден. адалдық пен шындыққа тәрбиелеу. Бесіншіден, білгір бол, ұстаз бен ғалымның, көпті көрген данышпан қарияның сөзін тыңда, ақпа құлақ болмай, құйма құлақ бол дегенді бойларына сіңірген. Алтыншыдан, үлкенді, ата-ананы, сол арқылы қоршаған ортаны, айналаны сыйлауды басты міндет етіп қойған. Жетіншіден, кісі айыбын ешқашан бетіне баспа деген. Бұл кемшілікті мүлдем айтпау деген ой емес, адамға Алланың салған кемдігін айтпа деген. Сегізіншіден, «Ел намысы – ер намысы» болуы керек. Сондықтан, ел қорғаны – батыр бол, халық алдында адал қызмет ет, бойыңдағы бар талант, күш-жігеріңді халқыңа жұмса, намысшыл бол дегенді санасына сіңірген. Бұл айтылғандар бала тәрбиесі, яғни адам тәрбиесі – тек бір отбасының ғана емес, бүкіл қоғамның міндеті екенін танытады. Осыны меңзеген әл-Фараби бабамыздың «Адамға ең әуелі білім емес, тәрбие берілуі керек. Онсыз берілген білім – адамзаттың қас жауы» деген сөзінің астарында терең мән жатыр. Өйткені, отбасы – сол адам өмір сүрген кез келген қоғамның, мемлекеттің құрамдас бөлігі, іргетасы ретінде қарастырылған.Жер бетіндегі кез келген халықтың өз алдына ұлт болып ұйысуына, жеке халық, егемен ел, дербес мемлекет болып қалыптасуына әйел-аналардың сіңірген еңбегі зор деп айтуға болады. Айталық, тарих қойнауына назар салатын болсақ, Айша бибі мен Абақ ана, Домалақ ана, Абай тәрбиесін көрген Зере мен Үлжан, қол бастаған Бопай ханым, ел билеген Айғаным, Ұлпан - есімдері ел өмірінде алтын әріптермен өрнектелген. Баланы өмірге бейімдеуде ата-ана тәрбиесінің

артында ұлт тәрбиесі, мемлекет тағдыры жатады. Осы бағытта отбасы тәрбиесімен қатар оқу орындарының, ондағы ұстаздардың ықпалы мен орны қашанда да айрықша. Ата-ана мен әлеуметтік орта бірлесіп жұмыс істеген жағдайдың нәтижесінде ғана тәлім-тәрбиедегі көргенділік пен жарасымдылық, үйлесімділік пен бірізділік орын табатын үрдіс болып шығады. Сайып келгенде, баланың қоғамдық-әлеуметтік дамуы отбасында өз орнын алуынан басталады. Бүгінгі қоғамда да жастар тәрбиесіне деген көзқарас өте ерекше, олардың тағдыры болашақпен, қоғамның дамуымен тығыз байланысты екендігі анық. Ұрпақтан-ұрпаққа ұласып келе жатқан ұлттық тәрбиенің мәйегін мирас етіп ғасырдан-ғасырға жалғастыру – ата салтты ұлықтағандардың еншісінде екендігі ақиқат.

Қорытынды

Қазақ халқының ұлттық тәрбиесі өзіндік ерекшелігі бар мектеп. Қазақ халқының ұлттық тәлім - тәрбиесі мен мәдениеті шет ғалымдарының таңғалдырғаны тарихи жобалардан белгілі. Ұлттық деген сөздің астарында елге, жерге, тілімізге, дінімізге деген құрмет жатыр.

Емелбек Айгерим
Тәрбиеші
"Ақмола облысы білім басқармасының Шортанды ауданы бойынша білім бөлімі
Шортанды кентінің №3 жалпы орта білім беретін мектебі" коммуналдық мемлекеттік мекемесі
“Айналайын” шағын орталығы

ҚҰНДЫЛЫҚҚА НЕГІЗДЕЛГЕН ТӘРБИЕ

Құндылыққа негізделген тәрбие – тұлғаның рухани-адамгершілік дамуын қамтамасыз ететін, оның ішкі мәдениетін қалыптастыруға бағытталған кешенді педагогикалық үдеріс. Мұндай тәрбиенің негізгі мақсаты – баланы қоғамда өмір сүруге дайын, саналы таңдау жасай алатын, жалпыадамзаттық және ұлттық құндылықтарды бойына сіңірген, мәдениетті, жауапты, дербес тұлға ретінде қалыптастыру.

Құндылыққа негізделген тәрбиенің басты ерекшелігі – баланың мінез-құлқын сыртқы бақылау арқылы емес, ішкі сенім мен сана арқылы реттеуге ұмтылуында. Яғни тәрбие баланы белгілі бір ережелерге бағындыруды ғана емес, сол ережелердің мәнін түсінуге, оларды ішкі қажеттілік ретінде қабылдауға бағытталады. Бұл – тәрбиенің ұзақ мерзімді, бірақ нәтижелі жолы.

Құндылыққа негізделген тәрбиенің негізгі мақсатының бірі – баланың бойында тұрақты құндылықтық бағдар қалыптастыру. Құндылықтық бағдар баланың өмірлік ұстанымдарын, таңдауларын, шешім қабылдау тәсілін айқындайды. Мысалы, адалдық құндылығы қалыптасқан бала бақылаусыз жағдайда да өтірік айтпауға, өз қателігін мойындай білуге ұмтылады. Ал бұл қасиет тек жазалау немесе бақылау арқылы емес, құндылыққа негізделген тәрбие нәтижесінде қалыптасады.

Тәрбиенің келесі маңызды мақсаты – баланың ішкі мәдениетін дамыту. Ішкі мәдениет баланың ойлау мәдениетін, сөйлеу әдебін, эмоциясын басқару қабілетін, қарым-қатынас жасау дағдысын қамтиды. Мысалы, сыныпта пікірталас барысында өз ойын мәдениетті түрде жеткізе алатын, өзгелердің пікірін тыңдай білетін, қарсы көзқарасқа құрметпен қарайтын оқушы – ішкі мәдениеті қалыптасқан тұлғаның айқын көрінісі.

Ал енді баланың әлеуметтік жауапкершілігін арттыруға тоқталайық. Бұл – баланың өз әрекетінің салдарын түсініп, қоғам алдындағы міндетін сезіне білуі. Мысалы, мектепте ортақ мүлікті күту, сынып тазалығына жауапкершілікпен қарау, еріктілік іс-шараларына қатысу арқылы бала «менің әрекетім басқаларға әсер етеді» деген түсінікті бойына сіңіреді. Бұл тәжірибе оның болашақтағы азаматтық позициясының қалыптасуына негіз болады.

Сонымен қатар, құндылыққа негізделген тәрбиенің мақсаты – баланың өзін-өзі тануына және өзін-өзі дамытуына жағдай жасау. Бала өзінің қабілетін, қызығушылығын, әлсіз және күшті жақтарын түсіне отырып, жеке мақсат қоя білуге үйренеді. Мысалы, мұғалім баланың жетістігін тек бағамен емес, оның күш-жігерін, талпынысын бағалау арқылы баланың өзін-өзі бағалау деңгейін көтереді. Бұл өз кезегінде баланың өзіне деген сенімін арттырады.

Құндылыққа негізделген тәрбиеде ұлттық құндылықтарды сақтау мен дамыту маңызды мақсаттардың бірі болып табылады. Ана тіліне құрмет, салт-дәстүрді білу, үлкенге ізет, кішіге қамқор болу – ұлттық тәрбиенің өзегі. Мысалы, тәрбие сағатында қазақтың салт-дәстүрлеріне арналған жобалық жұмыс ұйымдастыру арқылы оқушылар ұлттық құндылықтарды теориялық тұрғыда ғана емес, тәжірибе арқылы меңгереді.

Сонымен қатар эмоциялық интеллектті дамытуға байланысты мақсатқа да тоқталғым келіп отыр. Бұл баланың өз эмоциясын тану, басқару және өзгелердің сезімін түсіне білу қабілеті. Мысалы, сыныпта конфликт жағдайында мұғалім дайын шешімді ұсынбай, оқушыларды өзара диалогқа шақырып, сезімдерін сөзбен жеткізуге мүмкіндік береді. Бұл тәсіл баланың эмоциялық мәдениетін қалыптастырады.

Құндылыққа негізделген тәрбиенің тағы бір мақсаты – баланың өмірлік дағдыларын қалыптастыру. Оған қарым-қатынас жасау, шешім қабылдау, уақытты тиімді пайдалану, қиындықты жеңе білу сияқты дағдылар жатады. Мысалы, топтық жобаларда жұмыс істеу

барысында бала жауапкершілікті бөлісуді, келісімге келуді, өз пікірін қорғауды үйренеді. Бұл дағдылар тек мектеп қабырғасында ғана емес, өмір бойы қажет болады.

Құндылыққа негізделген тұлға тәрбиесінде негізгі құндылықтарды айқындау ерекше маңызды. Себебі құндылықтар – баланың ішкі мәдениетін қалыптастыратын, оның мінез-құлқын, дүниетанымын, өмірлік ұстанымын айқындайтын басты бағдарлар. Негізгі құндылықтар жүйесі баланың тұлғалық дамуына бағыт-бағдар беріп, оның қоғаммен үйлесімді өмір сүруіне негіз қалайды.

Негізгі құндылықтар ұғымы жалпыадамзаттық және ұлттық құндылықтардың бірлігін қамтиды. Олар адам баласына ортақ ізгі қасиеттерді сақтай отырып, белгілі бір халықтың мәдени-рухани болмысын, дәстүрін, дүниетанымын ұрпақтан ұрпаққа жеткізуге қызмет етеді. Сондықтан білім беру үдерісінде негізгі құндылықтарды жүйелі әрі мақсатты түрде қалыптастыру – педагогтің басты міндеттерінің бірі.

Құндылықтар бала бойында дайын күйінде пайда болмайды. Олар күнделікті қарым-қатынас, іс-әрекет, үлгі көрсету, тәжірибе арқылы біртіндеп қалыптасады. Егер белгілі бір құндылықтар жүйелі түрде қолдау таппаса, олар баланың санасында тұрақты орын алмайды. Осы тұрғыдан алғанда, негізгі құндылықтарды тәрбиелеу үздіксіз, кешенді және мақсатты сипатта жүзеге асырылуы тиіс.

Құндылыққа негізделген тәрбиеде негізгі құндылықтардың қатарына ең алдымен адамгершілік құндылықтар жатады. Адамгершілік – тұлғаның ішкі мәдениетінің өзегі. Ол мейірімділік, адалдық, әділдік, ар-ождан, жауапкершілік сияқты қасиеттерден көрінеді. Мысалы, мейірімділік құндылығы қалыптасқан бала өзгеге көмектесуге дайын болады, ал әділдікке тәрбиеленген бала өз әрекетінің салдарын түсініп, өзгелердің құқығын құрметтейді.

Негізгі құндылықтардың келесі тобы – сыйластық пен мәдени қарым-қатынас құндылықтары. Бұл құндылықтар баланың адамдармен дұрыс қарым-қатынас орнатуына, қоғамда өзін мәдениетті ұстауына ықпал етеді. Үлкенге құрмет, кішіге қамқорлық, өзгелердің пікірін тыңдай білу, әдепті сөйлеу – ішкі мәдениеттің айқын белгілері. Мысалы, сыныпта топтық жұмыс барысында бір-бірін тыңдай білетін, өз ойын сыпайы жеткізетін оқушыда сыйластық құндылығы қалыптасқанын байқауға болады.

Құндылыққа негізделген тәрбиеде жауапкершілік пен еңбекқорлық негізгі орын алады. Жауапкершілік – баланың өз ісіне, тапсырмасына, уәдесіне адал болуы. Ал еңбекқорлық – мақсатқа жету жолында табандылық таныта білуі. Мысалы, оқушыға белгілі бір сыныптық міндет жүктеліп, ол сол міндетті тұрақты орындаса, оның бойында жауапкершілік пен еңбекке құрмет қалыптасады.

Ұлттық құндылықтар негізгі құндылықтар жүйесінің ажырамас бөлігі болып табылады. Ана тіліне құрмет, салт-дәстүрді сақтау, ұлттық мәдениетті тану, отансүйгіштік сезім – баланың ұлттық болмысын қалыптастырады. Ұлттық құндылықтарды меңгерген бала өз халқының тарихын, мәдениетін құрметтей отырып, басқа ұлт өкілдеріне де сыйластықпен қарайды. Мысалы, ұлттық мерекелерге арналған тәрбие сағаттары арқылы оқушылар дәстүрлердің мәнін терең түсінеді.

Журналдың құрылтайшысы және иесі:
«BAYANDY» жеке кәсіпкерлігіне қарасты «KEMENGER» ғылыми-әдістемелік орталығы.

Учредитель и собственник журнала:
Научно-методический центр «KEMENGER», относящийся к индивидуальному предпринимателю «BAYANDY».

Журнал 2023 жылдың тамыз айынан бастап жарық көруде.
Басылым 1 айда 4 рет шығады.
Журнал Қазақстан Республикасының Ақпарат және Қоғамдық даму министрлігінің Ақпарат комитеті 2023 жылғы 12 маусымдағы Мерзімді баспасөз басылымын, ақпараттық агенттікті және желілік басылымды есепке қоюы туралы куәлігі № KZ92VPY00071802 берілген.

Журнал издается с августа 2023 года.
Периодичность выпуска — 4 раза в месяц.
Журнал выдан комитетом информации Министерства информации и общественного развития Республики Казахстан № KZ92VPY00071802 о постановке на учет периодического печатного издания, информационного агентства и сетевого издания от 12 июня 2023 года.

Құрметті оқырмандар мен авторлар!
Журналда жарияланған материалдар редакцияның көзқарасын білдірмейді. Фактілер мен мәліметтердің анықтығына, сондай-ақ стилистикалық қателерге авторлар жауапты. Журналға шыққан материалдарды редакцияның келісімінсіз көшіріп басуға болмайды. Редакция материалдарды қабылдамауға құқылы.

Уважаемые читатели и авторы!
Опубликованные в журнале материалы не отражают точку зрения редакции. Ответственность за достоверность фактов и сведений в публикациях, а также за стилистические
ошибки несут авторы. Перепечатка материалов, опубликованных в журнале, допускается только с согласия редакции. Редакция оставляет за собой право отклонять материалы.

Мекенжайы:
100012, Қарағанды қ.,
Н. Назарбаев даңғ., 19.
E-mail: kemengerustaz.kz@mail.ru
Инстаграм: kemengerustaz.kz
Сайт: kemenger-ustaz.kz
WhatsApp +77009700098
+77711812303
Басуға 8.06.2026 ж. қол қойылды.

Пішім 60*90 1/8
ш.б.т. - 26. RISO басылым.
Таралымы - 50 дана.

«BAYANDY» жеке кәсіпкерлігіне қарасты «KEMENGER» ғылыми-әдістемелік орталығының полиграфиялық қызметтер бөлімінде басылып шығарылды.

Наш адрес:
100012, г. Караганда,
пр. Н. Назарбаева, 19.
E-mail: kemengerustaz.kz@mail.ru
Инстаграм: kemengerustaz.kz
Сайт: kemenger-ustaz.kz
WhatsApp +77009700098
+77711812303
Подписано в печать 8.06.2026 г.

Формат 60*90 1/8
усл.печ.л. - 26. Печать RISO.
Тираж - 50 экз.

Отпечатано в полиграфическом отделе НМЦ «KEMENGER» ИП «BAYANDY».

ÚZDIK TÁRBIESHI JÝRNALY

Ұстаз – уақыттан озық тұратын тұлға.
Ол бүгін үйретіп қана қоймайды – ертең ойлайтын, болашаққа бағыттайтын адам.
Әр шәкірттің тағдыры – ұстаз қолындағы беймәлім бір жұлдыз.

Сол жұлдыздың жарқырауы – ұстаздың шынайы еңбегіне байланысты.

Баланың жанын түсінетін жан – Тәрбиеші

Тәрбиеші – тек қарайтын емес, қамқор болатын адам. Ол баланың ішкі әлемін сөзсіз ұғып, кішкентай сезімдерге үлкен жауапкершілікпен қарайды. Әр қимылы, әр сөзі – бала тәрбиесіне әсер ететін маңызды сәт.

Тәрбиеші – мейірім мен сабырдың символы. Баланың алғашқы қадамына сүйеніш болу – ол үшін үлкен бақыт.

Нағыз тәрбиеші тәртіпті үйретіп қана қоймай, сенімділік сыйлап, тұлға болуға жетелейді. Себебі ол – жүрекпен жұмыс істейтін нағыз маман.

QR-кодты сканерлеу арқылы бізбен тікелей байланысқа шыға аласыз.
Вы можете связаться с нами напрямую, отсканировав QR-код.